

Národní program reforem České republiky 2017

Úřad vlády České republiky

Obsah

1	Úvod	1
2	Makroekonomický kontext Národního programu reforem	1
3	Strukturální reformy	1
3.1	Daňový systém a daňová zátěž	1
3.1.1	Boj s daňovými úniky	1
3.1.2	Zefektivnění výběru daní	1
3.1.3	Zdanění práce a přesun zdanění do jiných oblastí.....	2
3.2	Rozpočtová politika, fiskální rámec a dlouhodobá fiskální udržitelnost	3
3.2.1	Rozpočtová politika	3
3.2.2	Fiskální rámec	3
3.2.3	Dlouhodobá udržitelnost důchodového systému.....	3
3.2.4	Nákladová efektivnost a správa ve zdravotnictví	4
3.3	Trh práce, sociální politika a vzdělávání	5
3.3.1	Politika zaměstnanosti a služby zaměstnanosti	5
3.3.2	Účast žen na trhu práce	7
3.3.3	Sociální ochrana	8
3.3.4	Vzdělávání	9
3.3.5	Podpora migrace	11
3.4	Opatření na podporu konkurenceschopnosti	12
3.4.1	Reforma regulovaných povolání.....	12
3.4.2	Podnikatelské prostředí	12
3.4.3	Kvalita veřejné správy a legislativního prostředí	14
3.4.4	Zadávání veřejných zakázek.....	15
3.4.5	Digitální ekonomika a Společnost 4.0	17
3.4.6	eGovernment	18
3.5	Sektorové politiky	20
3.5.1	Výzkum, vývoj a inovace	20
3.5.2	Investiční politika	23
3.5.3	Doprava	25
3.5.4	Energetika a energetická účinnost	26
3.5.5	Životní prostředí, účinné využívání zdrojů a zemědělská politika	28
4	Pokrok v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020	31
4.1	Zaměstnanost.....	32
4.2	Chudoba a sociální vyloučení.....	33
4.3	Vzdělávání	34
4.4	Výzkum, vývoj a inovace	36
4.5	Klimaticko-energetická politika	36
5	Evropské strukturální a investiční fondy	38
5.1	Provázanost ESIF s doporučeními Rady EU	38
5.2	Provázanost ESIF s národními cíli v rámci strategie Evropa 2020	38
6	Seznam příloh	40
6.1	Příloha 1: Přehled strategických a koncepčních dokumentů vlády souvisejících s NPR.....	40
6.2	Příloha 2: Podrobný přehled jednotlivých opatření (samostatný dokument)	

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled plnění kvantitativních cílů strategie Evropa 2020	31
Tabulka 2: Chudoba v České republice (osoby ohrožené chudobou v letech 2008 – 2015 v %).....	34
Tabulka 3: Konzistence mezi národními cíli strategie Evropa 2020 a OP 2017-2020	39

Seznam grafů

Graf 1: Míra zaměstnanosti celkem, žen a starších osob	32
Graf 2: Míra nezaměstnanosti mladých a osob s nízkou kvalifikací.....	33
Graf 3: Osoby ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením	33
Graf 4: Podíl osob ve věku 18–24 let , které dosáhly maximálně základního vzdělání, 2006–2016	35
Graf 5: Vývoj podílu osob ve věku 30–34 let, které dosáhly terciárního vzdělání, v letech 2006–2015	35
Graf 6: Celkové výdaje na výzkum a vývoj.....	36
Graf 7: Vývoj podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie (HKSE)	37

Seznam zkratek

ADIS	Automatizovaný daňový informační systém	MZd	Ministerstvo zdravotnictví
AP MSP	Akční plán podpory malých a středních podnikatelů na rok 2017	MZe	Ministerstvo zemědělství
APZ	aktivní politika zaměstnanosti	MŽP	Ministerstvo životního prostředí
BEPS	eroze základu daně a přesouvání zisků	NEN	Národní elektronický nástroj
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj	NIF	Národní inovační fond
CNG	stlačený zemní plyn	NKÚ	Národní kontrolní úřad
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka	NNO	neziskové nevládní organizace
ČNB	Česká národní banka	NPR	Národní program reform
ČOI	Česká obchodní inspekce	NPŽP	Národní program životní prostředí
CSRs	Doporučení Rady EU	NP VaVal	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016 – 2020
ČSÚ	Český statistický úřad	NSK	Národní soustava kvalifikací
DoP	Dohoda o partnerství	NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
DPH	daň z přidané hodnoty	OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
DRG	Diagnosis Related Group	OP PPR	Operační program Praha – Pól růstu
EDP	Entrepreneurial Discovery Process	OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
EET	elektronická evidence tržeb	OP Z	Operační program Zaměstnanost
EFES	efektivní služby zaměstnanosti	OP ŽP	Operační program Životní prostředí
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj	OSN	Organizace spojených národů
EFSI	Evropský fond pro strategické investice	OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost	OZE	Obnovitelné zdroje energie
EIA	posuzování vlivů na životní prostředí	OZP	osoba se zdravotním postižením
EIB	Evropská investiční banka	PK	profesní kvalifikace
EIF	Evropský investiční fond	PCG	farmaceuticko-nákladové skupiny
eJKM	elektronické Jednotné kontaktní místo	PPK	Program péče o krajinu
EK	Evropská komise	PRV	Program rozvoje venkova
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy	PO	Prioritní osa
EU	Evropská unie	POH	Plány odpadového hospodářství
EU ETS	Evropský systém emisního obchodování	PoPFK	Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny
HDP	Hrubý domácí produkt	PVS	Portál veřejné správy
ICT	Informační a komunikační technologie	RIA	Hodnocení dopadů regulace (Regulatory Impact Assessment)
IROP	Integrovaný regionální operační program	RIS3	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR
IS VaVal	Koncepce informačního systému VaVal	RVIS	Rada vlády pro informační společnost
ITS	Inteligentní dopravní systémy	RVP	Rámcové vzdělávací programy
JKM	Jednotné kontaktní místo	RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
KETs	Klíčové technologie	SEA	Posuzování vlivu koncepcí na životní prostředí
KIC	Koncepci integrace cizinců	SFF	Středoevropský fond fondů
LNG	zkapalněný zemní plyn	TA ČR	Technologická agentura České republiky
LRV	Legislativní rada vlády	TEN-T	Transevropská dopravní síť
MD	Ministerstvo dopravy	ÚP ČR	Úřad práce České republiky
MF	Ministerstvo financí	ÚV	Úřad vlády ČR
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj	VAT	daň z přidané hodnoty (Value Added Tax)
MN	míra nezaměstnanosti	VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	VPP	Veřejně prospěšné práce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí	VZ	veřejné zakázky
MSp	Ministerstvo spravedlnosti	ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách
MSP	malé a střední podniky	ZZVZ	Zákon o zadávání veřejných zakázek
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy		
MV	Ministerstvo vnitra		

1 Úvod

Národní program reforem ČR pro rok 2017 je koncepčním dokumentem vlády ČR v oblasti hospodářské politiky. Jeho cílem je formulace klíčových opatření vedoucích k prosperitě a konkurenceschopnosti ČR. Uvedená opatření vycházejí z programových priorit vlády ČR a jsou provázána s dalšími strategickými materiály a akčními plány na národní úrovni, zejména pak *Akčním plánem na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti*. Zohledněny jsou také hospodářské a sociální priority EU uvedené v *Roční analýze růstu 2017*, které vláda ČR podporuje. NPR je společně s *Konvergenčním programem ČR* každoročně předkládán Evropské komisi v rámci evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik členských států EU.

V úvodní pasáži dokumentu je nastíněn makroekonomický kontext *NPR*. Stěžejní částí je přehled strukturálních opatření, která se nacházejí v různé fázi přípravy či realizace, a návrhů, které budou na národní úrovni v nadcházejícím období dále rozpracovány. Zvláštní důraz je přitom kladen na opatření, jejichž prostřednictvím jsou naplňována *doporučení Rady EU adresovaná ČR v minulém roce*¹ a dále také opatření v oblastech, na které upozorňuje EK ve své *Zprávě o ČR*² z února letošního roku. Závěrečná část dokumentu hodnotí pokrok při naplňování národních cílů, které si ČR stanovila v rámci provádění cílů unijní hospodářské strategie *Evropa 2020*, včetně vyhodnocení příspěvku ESIF. Dokument je výsledkem těsné meziresortní spolupráce, kterou koordinoval Úřad vlády ČR. Do přípravy byli na formální i neformální bázi úzce zapojeni také zástupci hospodářských a sociálních partnerů, Parlamentu ČR a další relevantní aktéři z řad odborné veřejnosti.

Obsahově navazuje dokument na opatření *NPR* z loňského roku. I v následujícím období bude vláda ČR usilovat o posílení konkurenceschopnosti ČR v evropském i globálním měřítku. Nástrojem jí budou zejména opatření na zajištění dlouhodobého hospodářského růstu a stabilní zaměstnanosti. Rekordní výkon ekonomiky v loňském roce, včetně výrazného poklesu počtu evidovaných nezaměstnaných osob, je pro vládu zavazující i do nadcházejícího období. Udržení pozitivního růstového trendu vyžaduje nejen systematické provádění již

přijatých iniciativ, ale rovněž aktivitu při přípravě a schvalování nových legislativních i nelegislativních opatření.

V roce 2017 lze s ohledem na proces parlamentního projednávání očekávat menší podíl nových legislativních prací. Řada nových iniciativ a nelegislativních projektů je zároveň plánována a připravována pro novou vládu, která vzejde z voleb do Poslanecké sněmovny letos na podzim. Všechna opatření plánovaná pro nadcházející rok je třeba vnímat v širším kontextu naplňování dlouhodobých priorit, tedy zejména udržení hospodářského růstu či přípravy na budoucnost, především s ohledem na očekávané celospolečenské změny v souvislosti s tzv. čtvrtou průmyslovou revolucí. S ohledem na tyto dlouhodobé cíle a vzhledem k doporučením Rady z minulého roku nastiňuje *NPR* vybraná opatření pro rok 2017, o jejichž přijetí bude vláda usilovat. Jedná se například o pokračování v započatých snahách o zatraktivnění učitelské profese, zavedení pilotního projektu tzv. mikrojeslí či změny v legislativní úpravě dlouhodobého ošetřovného. Tato opatření mají mimo jiné potenciál přispět k větší inkluzivitě trhu práce ve vztahu ke znevýhodněným skupinám. Pozitivní vliv těchto opatření přispěje také ke zlepšení situace žen na trhu práce. Obdobně bude ČR i letos pokračovat v přijímání opatření vedoucích k digitalizaci veřejné správy. Jmenovat lze například plánované zavedení elektronických občanských průkazů.

Národní program reforem ČR pro rok 2017 byl schválen vládou dne 24. dubna 2017. Po zhodnocení dokumentu na unijní úrovni by EK měla v druhé polovině května zveřejnit nový návrh doporučení pro jednotlivé státy. Na podzim tohoto roku vyhodnotí vláda míru naplnění stanovených opatření v pravidelné hodnotící zprávě. Sledování řádného plnění jednotlivých reformních kroků se vláda bude věnovat průběžně během celého roku.

¹ Doporučení Rady ze dne 12. července 2016 k národnímu programu reforem České republiky na rok 2016 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu České republiky z roku 2016 COM (2016) 324 final: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/csr2016_czech_cs.pdf.

² Zpráva o ČR 2017 SWD(2017) 69 final: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-european-semester-country-report-czech-en_1.pdf.

2 Makroekonomický kontext Národního programu reforem

Růst české ekonomiky pokračoval i v roce 2016 a reálný HDP tak rostl již třetím rokem v řadě. Hlavním tahounem hospodářského růstu byla spotřeba domácností, kterou podpořila dobrá situace na trhu práce, rostoucí disponibilní důchod a vysoká úroveň spotřebitelské důvěry. Naopak investice zaznamenaly propad, a to zejména kvůli vysoké srovnávací základně roku 2015, která byla jednorázově ovlivněna investicemi spolufinancovanými fondy Evropské unie z programového období 2007–2013. Z odvětvového hlediska přispěl k růstu reálné hrubé přidané hodnoty nejvýznamněji průmysl, což odpovídá struktuře české ekonomiky a jeho vyšší volatilitě v průběhu hospodářského cyklu. Vyjma stavebnictví rostla hrubá přidaná hodnota i v ostatních odvětvích ekonomiky.

Očekáváme, že v horizontu Národního programu reforem, tj. do roku 2020, se bude reálný HDP zvyšovat o cca 2,5 % ročně. Tempo růstu by tak mělo odpovídat růstovým možnostem české ekonomiky, které je možné vyjádřit dlouhodobým průměrem růstu potenciálního produktu. Růst ekonomiky by měl být tažen zejména domácí poptávkou, a to jak spotřebou (zejména soukromou), tak i investicemi firem a vládního sektoru. Mírně pozitivní příspěvek k růstu reálného HDP by mělo vykazovat i saldo zahraničního obchodu. Tuto strukturu růstu je možné považovat za zdravou.

Překážkou pro rychlejší ekonomický růst se může stát nedostatek pracovníků vzhledem k napjaté situaci na trhu práce. Nárůst stavebních investic pak může být tlumen vysokou administrativní náročností povolení řízení. Hospodářský růst v ČR by měl dosahovat vyšších hodnot než v eurozóně, což by mělo vést k pokračujícímu zvyšování relativní ekonomické úrovně ČR. Očekávaná střednědobá tendence k posilování měnového kurzu po ukončení kurzového závazku ČNB a zvýšená dynamika mezd by se měly odrazit ve zvýšení komparativní cenové hladiny HDP. Z hlediska cenové konkurenceschopnosti české ekonomiky však předpokládaný nárůst nebude nikterak problematický.

Hospodářský růst byl v uplynulých třech letech doprovázen velmi nízkou inflací, k níž přispívaly zejména faktory z vnějšího prostředí, především pak vývoj ceny ropy. V závěru roku 2016 se však růst spotřebitelských cen zrychlil a v únoru 2017 již inflace viditelně přesáhla 2% cíl ČNB. Přinejmenším v horizontu let 2017–2020 by však inflace měla setrvat v tolerančním pásmu inflačního cíle. Proinflačně by mělo v budoucnu působit zejména zvyšování jednotkových nákladů práce a růst domácí poptávky v podmínkách kladné mezery výstupu. Vyšší inflace zpomalí růst reálných mezd, a tím i spotřeby domácností.

Na trhu práce se ekonomická konjunktura odráží v dynamickém vývoji všech důležitých ukazatelů, což potvrzuje, že ekonomika se nachází ve stavu plné zaměstnanosti. Zaměstnanost podle statistického šetření pracovních sil meziročně roste již od začátku roku 2012. Sezónně očištěná míra nezaměstnanosti byla po celý rok 2016 nejnižší v celé EU a zřejmě se nachází velmi blízko své přirozené míry se značně omezeným prostorem pro další pokles. Tuto situaci potvrzují také údaje o registrované nezaměstnanosti, v jejímž rámci se mj. snižuje počet i podíl dlouhodobě nezaměstnaných³.

Plná zaměstnanost má i svá negativa. V některých profesích a regionech se již projevuje nesoulad mezi poptávkou po práci a její nabídkou. Nedostatek zaměstnanců může brzdit růst produkce⁴, na druhou stranu však přispívá k lepšímu využití pracovní síly, k růstu mezd a tím pádem i spotřeby domácností. Rovněž tak může motivovat firmy k investování do strojů a zařízení zvyšujících produktivitu práce.

Z krátkodobého pohledu je možné nedostatek pracovníků částečně zmírnit usnadněním podmínek pro zaměstnávání cizinců i ze zemí mimo EU. Ze střednědobého a dlouhodobého pohledu bude z hlediska ekonomického růstu důležité zajistit, aby vzdělávací systém v kontextu tzv. čtvrté průmyslové revoluce mnohem pružněji reagoval na dynamické změny znalostí a dovedností potřebných při výkonu některých profesí.

Velmi pozitivně lze hodnotit skutečnost, že běžný účet platební bilance dosahuje od roku 2014 kladného salda. Přebytky bilancí zboží a služeb již viditelně převyšují schodek prvotních důchodů, na něž má největší vliv odliv důchodů z přímých zahraničních investic ve formě dividend a reinvestovaného zisku. Přebytek na běžném účtu platební bilance by měl přetrvávat i v dalších letech.

Očekávaný hospodářský vývoj má však i svá rizika. Za nejvýznamnější z nich považujeme nejistotu spojenou s procesem a dopady vystoupení Spojeného království z EU. Česká ekonomika by mohla být ovlivněna zejména prostřednictvím zahraničního obchodu⁵, obzvláště pokud se budoucí uspořádání vztahů mezi UK a EU v oblasti mezinárodního obchodu výrazněji odchýlí od současného stavu. Na straně domácí poptávky pak v důsledku nižšího růstu zahraniční poptávky či zvýšené nejistoty může dojít k odložení některých investičních projektů.

³ Tedy osob evidovaných nepřetržitě alespoň 12 měsíců.

⁴ (což indikují i výsledky konjunkturálních šetření)

⁵ Zejména pak skrz zpomalení růstu zahraniční poptávky.

Nejistotu mohou zvyšovat také blížící se volby ve Francii a v Německu. Negativně by globální ekonomický růst mohla ovlivnit případná změna směřování hospodářské politiky Spojených států, zejména v oblasti otevřenosti zahraničního obchodu. Hospodářský růst v některých zemích EU, a zprostředkovaně přes zahraniční obchod také v ČR, může být nepříznivě ovlivněn případnou materializací rizik ve finančním sektoru, souvisejících nejen s vysokým podílem nesplácených úvěrů v bilancích některých velkých evropských bank, ale též s obavami ohledně budoucího vývoje ziskovosti a kapitálové přiměřenosti některých systémově významných institucí.

Negativním rizikem je také možnost výraznějšího zpomalení růstu čínské ekonomiky. Předpokládané pokračování pozvolného zpomalování ekonomického růstu v Číně by pro ČR nemělo být zásadní, a to navzdory tomu, že je propojení české a čínské ekonomiky kvůli jejich zapojení do globálních dodavatelských řetězců vyšší, než napovídají data o vzájemném zahraničním obchodu.

Nepříznivě by mohly působit také některé další geopolitické faktory, jako jsou konflikty na Blízkém východě a v severní Africe, které vyvolaly migrační krizi. Jejich střednědobý až dlouhodobý ekonomický dopad na jednotlivé státy EU není možné odhadnout. Pokud však nedojde k zásadnímu zvýšení počtu žadatelů o azyl v ČR, měly by být přímé dopady na českou ekonomiku zanedbatelné.

Bankovní rada ČNB ukončila na začátku dubna 2017 svůj kurzový závazek, přičemž konstatovala, že „[...] je v případě potřeby připravena možné nadměrné kurzové výkyvy svými nástroji zmiřňovat.“ Případná zvýšená volatilita kurzu v důsledku spekulací, resp. možnost krátkodobého výraznějšího posílení koruny po ukončení kurzového režimu, může představovat na mikroekonomické úrovni problém, ovšem vzhledem k možnosti kurzového zajištění se neočekávají zásadní dopady do celé ekonomiky. Ve středním horizontu by měly převážet fundamentální faktory směrem k mírnému posilování koruny proti euru.

Kombinace prostředí nízkých⁶ úrokových sazeb a ekonomického růstu se v ČR projevuje ve vysoké dynamice hypotečních úvěrů. Spolu s faktory, jež limitují nabídku rezidenčních nemovitostí⁷, tento vývoj přispívá k růstu nabídkových cen bytů. Pokud by rychlý růst úvěrů na bydlení a cen nemovitostí přetrvával, mohl by vést ke vzniku bubliny na realitním trhu a negativně ovlivnit finanční stabilitu. Posílení pravomocí ČNB by

však mělo pomoci v prevenci před tímto typem finanční nerovnováhy.

⁶ (nejen měnově politických)

⁷ (z nichž některé jsou specifické pro Prahu)

3 Strukturální reformy

3.1 Daňový systém a daňová zátěž

3.1.1 Boj s daňovými úniky

Boj s daňovými úniky je již několik let prioritou vlády a snížení daňových úniků bude zásadním tématem i v roce 2017. V této oblasti byl učiněn pokrok v rámci všech tří vzájemně propojených pilířů, na nichž ČR staví boj proti daňovým únikům.

První pilíř v podobě mechanismu přenesení daňové povinnosti se v roce 2016 rozšířil o další položky, u nichž to právo EU umožňuje, konkrétně například o dodání zemního plynu a vybrané služby elektronických komunikací. Evropská komise předložila 21. 12. 2016 návrh na změnu *směrnice o společném systému DPH*⁸, ohledně dočasného zavedení plošného mechanismu přenesení daňové povinnosti na dodání zboží a služeb nad stanovenou prahovou hodnotu. ČR se zapojí do jednání o tomto návrhu tak, aby mohla získat dočasnou výjimku na široké uplatnění režimu přenesení daňové povinnosti, o němž se domnívá, že by dále razantně snížil míru daňových úniků na DPH.

V případě druhého pilíře, kterým je kontrolní hlášení zavedené od roku 2016, došlo k mírné novelizaci, spočívající v korekci případné sankce u kontrolního hlášení a v prodloužení lhůty pro reakci na výzvu k odstranění nesrovnalostí z 5 kalendářních na 5 pracovních dnů. Nová je i možnost promíjení některých sankcí, jako reakce na ohlasy plátců. Dle analýz prvního roku fungování kontrolního hlášení byl výnos tohoto opatření o cca 3 mld. vyšší než původně očekávaných 9 mld. Na základě dat z kontrolního hlášení spustila Finanční správa v září 2016 projekt tzv. těžké analytiky, který umožní mapování celých distribučních řetězců podezřelých z karuselových podvodů. Tím bude postupně docházet ke stále přesnějšímu zacílení kontrolní činnosti správce daně pouze na nepoctivé plátce.

Třetí pilíř boje proti daňovým únikům v podobě *zákona o evidenci tržeb* nabyl účinnosti od prosince 2016, přičemž evidence se v první etapě týká stravovacích a ubytovacích služeb. Dnem 1. 3. 2017 je zahajována druhá fáze EET, kdy se povinnost evidence vztahuje i na podnikatele provozující maloobchod a velkoobchod. Stejně jako kontrolní hlášení i zavedení tohoto opatření provází rozsáhlá informační kampaň, která dává plátcům možnost v dostatečném předstihu se na ně technicky a informačně připravit.

ČR se aktivně zapojila i do mezinárodní spolupráce boje proti daňovým únikům například v podobě iniciativy *BEPS*⁹ a stejně tak i zvýšením intenzity spolupráce, výměny informací a komunikace mezi jednotlivými daňovými správami různých států. Jako jedno z opatření proti agresivnímu daňovému plánování bylo do *zákona o daních z příjmů* nově doplněno pravidlo spočívající v neuplatnění osvobození podílů na zisku plynoucích do ČR, pokud v členském státě plátce jsou související částky odečitatelné od základu daně. Novela zákona nabyla účinnosti v květnu 2016. V roce 2016 bylo díky údajům z nově zavedené povinné přílohy pro daňové subjekty, které ve velké míře používají převodních cen doměřeno o zhruba 100 % více daní než v minulých letech a některým subjektům byla krácena možnost vykázané ztráty, a to až 20-ti násobně. Zmíněné opatření má také značný preventivní účinek, který byl jasně zřetelný i na přeplnění inkasa daně z přidané hodnoty za rok 2016.

Dle nejnovější studie EK¹⁰, se ČR pomalu přibližuje k unijnímu mediánu (10,4 %) v míře daňových úniků na DPH (tzv. VAT gap). VAT gap byl pro ČR za rok 2014 odhadnut na 16 %, což znamená meziroční zlepšení o 3 p. b.

Celkový výběr daní za rok 2016 předčil v mnoha ohledech původní očekávání. Je nutné zdůraznit, že inkasa některých rozpočtově důležitých daní rostly rychlejším tempem než makroekonomické agregáty, které růst inkasa daní zásadně ovlivňují, což je důkazem, že boj proti daňovým únikům se začíná razantně projevovat na přeplnění inkas daní i přes to, že v posledních letech byly zvýšeny některé daňové úlevy.

3.1.2 Zefektivnění výběru daní

V souvislosti s bojem proti daňovým únikům byla v ČR posledních letech prosazována a vyžadována vyšší forma elektronické komunikace mezi Finanční správou ČR a daňovými subjekty, která nahrazuje papírové formuláře. Finanční správa tak může operativně reagovat na rychleji získané informace a zvýšená elektronizace odráží i změnu většiny podnikatelských modelů. Při zavádění nových opatření se mohou zvyšovat administrativní nároky na poplatníky,

⁹ Base Erosion and Profit Shifting – směruje proti strategiím daňového plánování, které využívají umělého přesunu zisků do oblastí s nízkým nebo žádným zdaněním.

¹⁰ Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2016 Final Report:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2016-09_vat-gap-report_final.pdf

⁸ Směrnice 2006/112/ES.

v dlouhodobém horizontu však převáží jejich přínos k celkové efektivitě daňového systému nad počátečními náklady. Jedním z opatření, jejichž cílem je zjednodušit podávání příznání, je s navrhovanou účinností v průběhu roku 2017 rozšíření a zatraktivnění institutu takzvané paušální daně pro podnikatele, což je připraveno v *návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní* (doručeno prezidentovi k podepsání). Dále se rozšiřuje elektronická komunikace mezi poplatníkem a správcem daně např. o zaslání údajů pro placení daně z nemovitých věcí e-mailem a vyznění o nedoplatku taktéž e-mailem a pracuje se na možnosti platby daňové povinnosti platební kartou. Od letošního roku je v účinnosti i nový zjednodušený a přehledný tiskopis pro zaměstnance, kteří si podávají sami daňové příznání. Tento formulář má revolučně pouze 2 strany. Zaměstnanci s malým vedlejším příjmem od svého zaměstnavatele nebudou mít povinnost daňové příznání podávat. U některých daní dochází od letoška i k možnosti platit kartou, přes SIPO či ke zvýšení uživatelského komfortu v tom, že nevyplnění některých částí elektronických podání nebude automaticky znamenat chybu jako v minulosti. Nově se od roku 2017 zkracuje doba pro Finanční správu, do kdy může bez sankce vracet podnikatelům nadměrné odpočty.

Finanční správa bude v rámci aplikace zákona o daních z příjmů využívat institut prokazování původu majetku jako jeden z nástrojů efektivnějšího dodanění nepříznaných či zatajených příjmů. Postup správce daně při aplikaci tohoto institutu je upraven metodickým pokynem Generálního finančního ředitelství.

Podstatné zjednodušení příjmových daní má přinést připravovaný nový zákon o daních z příjmů, který celkově sníží administrativu a povede k odbourání povinného hlášení zaměstnavatelů za jednotlivé zaměstnance. Představení návrhu tohoto zákona se předpokládá na podzim roku 2017. S vizí zákona byla veřejnost seznámena v červnu 2016 prostřednictvím projektu *MOJE daně* (Moderní a jednoduché daně), který obsahuje rovněž návrh samovyměření, umožňujícího například u DPH zadržování pouze sporné části nadměrného odpočtu, a tzv. daňový kiosek – „virtuální finanční úřad“, který mimo jiné nabídne možnost předvyplněných formulářů. Tato komplexní řešení jsou aktuálně intenzivně připravována, s jejich postupným zavedením se počítá v nadcházejících letech. V současné době byly zahájeny iniciační práce na projektu nového daňového informačního systému, který nahradí současný systém ADIS. Tento projekt je v přípravné fázi a o jeho plném nasazení lze nejdříve uvažovat ve střednědobém horizontu. V souvislosti s výše uvedeným probíhá i hodnocení nabídek na projekt nového datového skladu.

V souvislosti s projektem elektronizace veřejné správy bude na základě *zákona o zadávání veřejných zakázek*¹¹ a v návaznosti na *směrnici č. 2014/55/EU* postupně v letech 2016 – 2020 zavedena elektronická fakturace ve vazbě na zadávání veřejných zakázek. Opatření sníží administrativní zátěž na straně podnikatelů i veřejné správy a zvýší přehlednost fakturace, což může mít pozitivní dopad i do daňových příjmů.

3.1.3 Zdanění práce a přesun zdanění do jiných oblastí

Vláda usiluje o konsolidaci a stabilitu daňového systému, neboť přílišné změny jsou nákladné a zatěžují jak správce daně, tak i daňové subjekty. Nicméně díky zvýšenému inkasu na základě opatření proti daňovým únikům je možné uvažovat o snížení daňového zatížení u většiny subjektů v budoucnosti. ČR dlouhodobě deklaruje, že nejdříve je nutné vyčkat na výsledky všech zaváděných opatření proti daňovým únikům¹² a až poté bude možné odpovědně rozhodnout, jak vysoké snížení případného daňového zatížení je z fiskálního hlediska udržitelné a u kterých daní, a následně toto snížení uskutečnit.

Pokud jde o současné snižování daňové zátěže, vláda se rozhodla pro další zvýšení slevy na dani za druhé a další dítě s účinností od roku 2017 prostřednictvím *návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní* (doručeno prezidentovi k podepsání). Vláda se shodla také na dalším zvýšení daňového zvýhodnění na první dítě, které by bylo výhledově účinné od roku 2018. S výhledem možné úpravy prostřednictvím výše zmíněného *nového zákona o dani z příjmů* je také analyzována problematika komplexního řešení rozdílu mezi zdaněním zaměstnanců a OSVČ. Další rozhodování v této věci bude pak záležet na budoucí vládě.

ČR také pokračuje v realizaci aktivit pro dosažení navýšení ekologických poplatků. Dne 9. ledna 2017 vzala vláda na vědomí *Analýzu k možnostem a dopadům zohlednění environmentálních prvků v sazbách spotřebních a energetických daní v České republice*, zpracovanou ve spolupráci MF, MŽP a MPO. Analýza bude aktualizována na základě výsledků vyjednávání o přístupu ke snižování emisí v sektoru EU ETS a mimo EU ETS v rámci EU, doplněna o podrobnější odhad environmentálních dopadů, a předložena vládě do konce roku 2018. *Návrh zákona o odpadech*, jenž obsahuje navýšení poplatku za skládkování a podporuje posun v hierarchii nakládání s odpady, byl na podzim roku 2016 a v

¹¹ Zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek.

¹² (alespoň na realizaci více fází EET)

lednu 2017 projednán LRV. Návrh zákona o odpadech byl stažen z dalšího projednávání vládou a bude připraven pro vládu vzešlou z říjnových voleb. Pro budoucí vládu je také připravován také *návrh novelizace poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a poplatku za odebrané množství podzemní vody*. Cílem je zvýšit motivační i fiskální funkci těchto poplatků.

3.2 Rozpočtová politika, fiskální rámec a dlouhodobá fiskální udržitelnost

3.2.1 Rozpočtová politika

V roce 2016 skončilo hospodaření sektoru vládních institucí přebytkem ve výši 0,6 % HDP. Ve srovnání s rokem 2015 se jedná o významné zlepšení o 1,2 p. b. Rovněž saldo očištěné o vliv hospodářského cyklu a jednorázová či jiná přechodná opatření bylo v rekordním přebytku. Vzhledem ke kladné produkční mezeře odhadujeme jeho výši na 0,5 % HDP. Jeho meziroční zlepšení činilo 1,1 p. b., což dokládá, že většina zlepšení hospodaření sektoru vládních institucí nebyla ovlivněna změnou pozice ekonomiky v cyklu. Dluh sektoru vládních institucí poklesl o více než 81 mld. Kč na 37,2 % HDP, přičemž téměř tři čtvrtiny jeho poklesu šly na vrub státního dluhu. Zlepšení hospodaření sektoru vládních institucí bylo determinováno především příjmovou stranou rozpočtů, kdy daňové příjmy včetně příspěvků na sociální zabezpečení meziročně vzrostly o 5,8 %, což v absolutním vyjádření představuje více než 90 mld. Kč (1,9 % HDP). Kromě ekonomického růstu se v daňových výnosech promítla i řada nových opatření v boji proti daňovým únikům. Pro rok 2017 a roky následující je odhadováno zachování přebytkového hospodaření v celém horizontu a mírně kladné strukturální saldo. Predikce jednotlivých subsektorů je však zejména v nejbližších následujících letech nevyrovnaná, jelikož přebytek místních vládních institucí kompenzuje deficit ústředních vládních institucí. Zadlužení sektoru vládních institucí by v důsledku přebytkového hospodaření mělo klesat pod 33 % HDP. Bližší informace o predikci hospodaření sektoru vládních institucí v letech 2017–2020 podává Konvergenční program České republiky.

3.2.2 Fiskální rámec

Fiskální pozice ČR je na relativně dobré úrovni, přičemž k dalšímu posílení dochází vzhledem k nabytí platnosti a účinnosti *zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti*, který byl schválen v lednu roku 2017. Tím bylo naplněno doporučení Rady týkající se přijetí právních předpisů pro posílení fiskálního rámce.

Zároveň tento zákon implementuje *Směrnici Rady o požadavcích na rozpočtové rámce členských států*.

Cílem je zajistit dlouhodobě udržitelné veřejné finance ČR, posílit transparentnost a efektivnost veřejných financí a ve výsledku též podpořit konkurenceschopnost české ekonomiky. Za tímto účelem se zavádí soubor opatření, mezi něž patří např. vytvoření nezávislé fiskální instituce. Tou se stane Národní rozpočtová rada, která bude zodpovědná za sledování vývoje hospodaření sektoru vládních institucí, monitoring a hodnocení dodržování fiskálních pravidel. Zákon též zavádí tři klíčová pravidla: výdajové pravidlo státního rozpočtu a státních fondů, pravidlo pro územní samosprávy a dluhovou brzdu. Mimo výše uvedená pravidla zákon též nastavuje mechanismus vedoucí ke zvýšení transparentnosti veřejných financí prostřednictvím zveřejňování informací o hospodaření jednotlivých vládních jednotek. Nastavená pravidla se týkají celého sektoru vládních institucí. Bližší informace k nastavení fiskálních pravidel a k popisu jednotlivých opatření podávají publikace Konvergenční program České republiky či Fiskální výhled České republiky.

3.2.3 Dlouhodobá udržitelnost důchodového systému

Vlivem ekonomického vývoje a dříve přijatých změn v důchodovém pojištění došlo v ČR v roce 2016 k výraznému zlepšení salda důchodového systému. Rozdíl mezi výdaji na důchody (bez výdajů na správu důchodové služby) a příjmy z pojistného na důchodové pojištění klesl z cca 50 mld. Kč v r. 2013 na 15,7 mld. Kč, což představuje pokles pod 0,4 % HDP. Nadále rovněž trvá relativně pozitivní výhled v oblasti dlouhodobé stability důchodového systému podle *Zprávy o fiskální udržitelnosti 2015*. Na druhé straně došlo po několika velmi nízkých valorizacích k poklesu příjmů důchodců ve srovnání s vývojem mezd. V rámci reformního úsilí proto bylo připraveno několik návrhů, která mají příjmy důchodců posílit. Tato opatření mají dopad na dlouhodobou finanční stabilitu důchodového systému na straně jedné a na přiměřenost vyplácených důchodů na straně druhé.

Jde především o návrh na zastavení procesu zvyšování důchodového věku na 65 let v roce 2030 a implementaci procesu pravidelného hodnocení nastavení důchodového věku. Navržená změna bude mít negativní dopad do dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, měřené indikátorem S2, v rozsahu 0,4 – 1,5 % HDP v závislosti na budoucích úpravách důchodového věku vzešlých z procesu pravidelného hodnocení. Návrh novely prošel v dubnu 2017 třetím čtením v Poslanecké sněmovně.

Další návrh vzešel z Odborné komise pro důchodovou reformu a zavede valorizaci důchodů podle růstu indexu životních nákladů domácností důchodců, pokud jeho růst bude vyšší než růst obecného cenového indexu, a zvýší podíl zápočtu růstu reálné mzdy z 1/3 na 1/2. Tento návrh bude mít pozitivní dopad do míry ohrožení chudobou u důchodců avšak negativní dopad do dlouhodobé stability veřejných financí (zhoršením indikátoru S2) v rozsahu 0,3 – 0,4 % HDP z titulu zahrnutí vyššího podílu růstu reálných mezd a může mít i další dopad z titulu použití cenového indexu životních nákladů domácností důchodců¹³.

V oblasti pojistného na důchodové pojištění byl připraven návrh diferenciací sazeb podle počtu vychovávaných dětí. Rozpočtové dopady jsou koncentrovány na příjmovou stranu státního rozpočtu a představují negativní dopad do indikátoru S2 ve výši 0,1 % HDP. Návrh byl 5. dubna 2017 schválen vládou.

V roce 2016 vznikla mezesortní pracovní skupina, která bude společně připravovat návrh řešení možného dřívějšího odchodu do důchodu u osob ve fyzicky namáhavých nebo zdraví zatěžujících profesích. Konkrétní detaily návrhu budou diskutovány v průběhu roku 2017.

3.2.4 Nákladová efektivnost a správa ve zdravotnictví

Mezi hlavní cíle v oblasti zdravotnictví pro rok 2017 patří zajištění financí pro zvýšení mezd a platů pracovníků ve zdravotnictví, dále pak podpora dostupnosti péče, podpora přesunu péče z lůžkové do ambulantní sféry a zavedení tzv. *systému PCG (Pharmacy-based Cost Groups)*¹⁴ v rámci úprav systému přerozdělování pojistného na veřejné zdravotní pojištění se zohledněním skutečné nákladovosti, zejména pak chronických pacientů.

Národní strategie elektronického zdravotnictví na období 2016 - 2020

Vláda schválila v listopadu 2016 *Národní strategii elektronického zdravotnictví na období 2016 - 2020* vycházející z *Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí (Zdraví 2020)* a z jejího *Akčního plánu elektronizace zdravotnictví* ze srpna 2015. Prioritami pro rok 2017 je vytvoření a současně i úprava referenčních registrů, které budou autoritativním zdrojem údajů pro identifikaci subjektů. Dále také nastavování jejich práv a odpovědností; vyřešení elektronické identity zdravotnických

pracovníků; zajištění jednotného přístupu ke službám elektronického zdravotnictví v souladu s principy e-governmentu; příprava postupného naběhu plnohodnotné elektronické preskripce včetně vedení lékového záznamu pacienta přístupného oprávněným lékařům, lékárníkům a pacientovi; vytvoření Národního centra elektronického zdravotnictví, které bude mít za úkol programově a hospodárně koordinovat a podporovat rozvoj digitalizace a současně i udržovat a rozvíjet národní systém elektronického zdravotnictví.

Další opatření

V souladu s doporučením Rady EU z roku 2016 pokračovala realizace opatření ke zlepšení nákladové efektivity a správy ve zdravotnictví. V souvislosti s *novelou zákona o zdravotních službách* došlo k vytvoření Národního registru hrazených zdravotních služeb, který bude mít v budoucnu velký vliv na snížení administrativní zátěže poskytovatelů zdravotních služeb hlásících do Národního zdravotnického informačního systému, neboť bude možné významně redukovat stávající povinné sběry dat.

Probíhala realizace projektu *DRG restart (Diagnosis Related Group)*, v rámci kterého síť referenčních nemocnic ČR dokončila pilotní sběry dat o ekonomickém oceňování, které posloužily při přípravě metodiky DRG a zároveň i první verze CZ-DRG systému. Dalšími kroky pro rok 2017 jsou publikace nové metodiky ekonomického oceňování hospitalizačních případů, její implementace v referenční síti nemocnic a příprava prvního plošného sběru reálných ekonomických dat ze segmentu akutní lůžkové péče ČR.

V polovině roku 2017 by měl být spuštěn neveřejný registr zdravotnických pracovníků, který bude klíčový pro plánování personálních potřeb a včasnou přípravu oblasti lidských zdrojů v souvislosti s demografickými změnami či vývojem kapacit jednotlivých profesí. Bude tak možné analyzovat dostupnost odborníků a předvídat potřebné vzdělávací kapacity.

V souvislosti s vytěžováním dat národního zdravotnického informačního systému došlo k významnému pokroku i v implementaci *Akčního plánu č. 13 (Rozvoj ukazatelů zdravotního stavu obyvatel)* ze *Zdraví 2020* vybudováním a spuštěním první verze národního portálu s indikátory zdraví včetně on-line analýz pro regiony a hygienické služby. V rámci plnění *Akčního plánu č. 7 (Rozvoj programů zdravotního screeningu)* byla schválena strategie financování programu z OP Z, byly připraveny dílčí projekty, pilotní programy prevence a dokončena analýza proveditelnosti. *Projekt Národního koordinačního centra* byl zahájen v únoru 2017 a projekt *Datové základny pro screeningy* byl schválen

¹³ Výše dopadu není specifikována vzhledem k tomu, že v posledních několika letech nebyly rozdíly mezi oběma indexy významné.

¹⁴ Tedy farmaceuticko-nákladové skupiny.

Programovým partnerstvím k přípravě žádosti, předpokládané spuštění je v září 2017.

V průběhu roku 2017 bude pokračovat implementace opatření vztahujících se k činnosti Komise pro posuzování rozmístění přístrojových zdravotnických prostředků. Komise se schází v pravidelných termínech, připravuje vytvoření přehledu konečných pořizovacích cen, které byly uhrazeny za nákladné přístroje. Přehled konečných cen bude využit pro potřeby hodnocení žádostí.

3.3 Trh práce, sociální politika a vzdělávání

Vláda podporuje plnění opatření, která komplementárně přispívají ke zvyšování inkluzivity trhu práce a působí tak na zvyšování dostupnosti, kvality a udržitelnosti základních zdrojů a služeb včetně důstojného příjmu, bydlení a vzdělání. Vláda tak pokračuje v naplňování *Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020*, národního zastřešujícího dokumentu pro oblast sociálního začleňování či *Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020* a *Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020*.

3.3.1 Politika zaměstnanosti a služby zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti

V dubnu 2016 bylo s cílem optimalizovat regionální rozložení nabídky a poptávky na trhu práce zahájeno pilotní ověřování nového nástroje aktivní politiky zaměstnanosti – příspěvku na podporu regionální mobility. Pilotování příspěvku bylo zahájeno v Karlovarském, Ústeckém, Olomouckém a Moravskoslezském kraji a od července bylo rozšířeno i na kraj Královehradecký. Příspěvek je určen uchazečům o zaměstnání, kterým nelze z objektivních důvodů zprostředkovat zaměstnání v místě jejich bydliště, popřípadě zájemcům o zaměstnání, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání v důsledku ohlášeného hromadného propuštění. Příspěvek je poskytován podporovaným osobám paušálně a to měsíčně¹⁵. Na základě zkušeností z poskytování příspěvku a na základě dalšího rozboru vývoje na trhu práce bylo po dohodě se sociálními partnery v listopadu 2016 poskytování příspěvku

rozšířeno na území celé ČR a zároveň byl zaveden nový prvek – příspěvek na přestěhování. Ten může obdržet stejný rozsah osob, jestliže v souvislosti s akceptováním zaměstnání změni své bydliště. Příspěvek je poskytován jednorázově ve výši 50 000 Kč¹⁶. V roce 2016 bylo příspěvkem na podporu regionální mobility podpořeno 644 osob.

Obdobně jako předešlý rok, bude i v roce 2017 pokračovat podpora znevýhodněných osob, zejména z důvodu věku, nízké kvalifikace, zdravotního stavu či dalších sociálních znevýhodnění. Podpora je realizována prostřednictvím nástrojů APZ s důrazem na dlouhodobě nezaměstnané osoby. V případě umístění dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání na vytvořená dotovaná pracovní místa může ÚP ČR zaměstnavateli poskytnout vyšší mzdový příspěvek. Zejména v případě dlouhodobě nezaměstnaných osob, či osob sociálně vyloučených, resp. osob ocitajících se v hmotné nouzi, bude ÚP ČR situaci klientů řešit komplexně prostřednictvím spolupráce útvarů zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek. Nadále bude umožňováno zvýhodňování vytváření zkrácených pracovních úvazků formou vyššího mzdového příspěvku pro zaměstnavatele, který zaměstnal dva uchazeče na jednom pracovním místě, tento příspěvek byl v součtu vyšší, než pokud byla zaměstnána pouze jedna osoba.

V souvislosti s krizovým vývojem na trhu práce v Moravskoslezském kraji v důsledku útlumu činnosti společnosti OKD, a. s., začala být realizována v lednu 2017 pro tento region v rámci APZ preventivní opatření. Ta spočívají jak ve vytvoření mobilního pracoviště ÚP ČR působícího přímo na pracovišti, tak rovněž v možnosti poskytovat mzdový příspěvek těm zaměstnavatelům, kteří jsou ochotni přijmout do zaměstnání osoby v procesu hromadného propouštění, aniž by musely vstoupit do evidence uchazečů o zaměstnání.

Mimo režim APZ byly připraveny v roce 2016 další reformní kroky s cílem zlepšit postavení ohrožených osob na trhu práce a optimalizovat nabídku a poptávku na trhu práce. Kromě přípravy na řešení dopadů 4. průmyslové revoluce byly navrženy úpravy v systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP). Jedná se zejména o vyjednávání zavedení evidence tzv. náhradního plnění, zvýšení využívání a zefektivnění systému pracovní rehabilitace, včetně

¹⁵ Příspěvek je poskytován v případě, že sjednaný pracovní poměr trvá alespoň 6 měsíců a za předpokladu, že výdělek nepřesáhne výši 1,5 násobku průměrné mzdy. Výše příspěvku je závislá na dojezdové vzdálenosti do zaměstnání, přičemž se pohybuje v rozpětí 1 000 Kč až 3 500 Kč měsíčně, krácen však za dobu nepřítomnosti zaměstnance na pracovišti.

¹⁶ O příspěvek může požádat do 6 měsíců od nástupu do tohoto zaměstnání, jestliže sjednaný pracovní poměr trvá alespoň 6 měsíců. Podpořená osoba je však povinna vrátit poměrnou část příspěvku, jestliže po uzavření dohody s ÚP ČR o poskytnutí příspěvku neodpracuje dalších 6 měsíců. Tuto povinnost nemusí splnit u téhož zaměstnavatele, nicméně proluka mezi zaměstnáními nesmí přesáhnout jeden měsíc.

koordinované rehabilitace¹⁷. Zároveň došlo k navržení legislativních úprav snižujících administrativní náročnost pro zaměstnavatele zaměstnávající OZP, zejména v procesu poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP. V rámci projektu *Rozvoj systému podpory zaměstnávání OZP na volném trhu práce* je navrženo posílení personálních i odborných kapacit ÚP ČR s cílem podpory uplatnění OZP. Dále se vláda zabývá možností snížit limit náhradního plnění, což by mělo vést k preferenci plnění povinného podílu zaměstnávání OZP ze strany zaměstnavatelů. Výše navrhovaná opatření v oblasti podpory zaměstnávání OZP by měla v roce 2017 nabýt účinnosti. Pokud jde o zmiňované legislativní úpravy, příslušné novely zákona o zaměstnanosti jsou aktuálně v legislativním procesu.

Efektivita veřejných služeb zaměstnanosti

V únoru 2016 byla zahájena realizace projektu *Efektivní služby zaměstnanosti* (EFES). Hlavním cílem projektu je zefektivnit poskytované služby ÚP ČR formou zajištění kvalitního zázemí zaměstnancům ÚP ČR a implementovat doposud vytvořené metodické postupy v oblasti poradenství s cílem zvýšit efektivnost a účinnost služeb zaměstnanosti na ÚP ČR. Od ledna 2017 je spuštěn projekt *Predikce trhu práce* (KOMPAS). Cílem je vytvoření systému komplexních predikcí vývoje trhu práce a jeho potřeb, včetně potřeb kvalifikačních. V rámci projektu bude zdokonalen predikční model předvídání potřeb trhu práce, a to jak pro národní úroveň, tak pro úroveň regionů. V rámci MPSV bude vytvořeno predikční pracoviště. Do projektu budou významně zapojeni rovněž partneři, zejména na regionální úrovni – kraje či teritoriální pakty zaměstnanosti.

Zároveň Výzkumný ústav práce a sociálních věcí zahájil v lednu 2017 realizaci projektu *Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ*. Projekt se zaměřuje na hodnocení dopadů APZ na zaměstnanost a zaměstnatelnost účastníků daných opatření také prostřednictvím hodnocení faktorů majících vliv na sledované dopady APZ. Dále je připravován projekt *Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání ve spolupráci se zaměstnavateli (Kvasar)*, jehož smyslem je, ve spolupráci se zaměstnavateli a sdruženími zaměstnavatelů, navrhnout revizi systému rekvalifikací, a to mj. tak, aby lépe reagovaly na potřeby trhu práce a uplatnění uchazečů o zaměstnání, např. dostatečným podílem praxe v průběhu rekvalifikací nebo prostřednictvím modularizace rekvalifikací tak, aby systém rekvalifikací byl schopen reflektovat již naučené dovednosti

a rekvalifikovaná osoba mohla být vzdělávána pouze v těch částech, které skutečně potřebuje.

S rostoucím nesouladem mezi nabídkovou a poptávkovou stranou trhu práce v důsledku pozitivního, nicméně značně dynamického, vývoje trhu práce, schválila vláda v roce 2016 materiál *Analýza nabídky a poptávky na trhu práce*. Ten identifikuje bariéry optimalizace nabídkové a poptávkové strany trhu práce a navrhuje dílčí opatření v oblasti zintenzivnění práce ÚP ČR, zejména v oblasti zprostředkovatelské činnosti, poradenství a spolupráce na trhu práce. Mimo jiné, pro rok 2017, je navrhováno znovuzavedení bonifikace výkonu veřejné služby, revize dávkového systému, vytvoření predikcí vývoje trhu práce atd.

Řešení nezaměstnanosti mladých

V ČR již druhým rokem setrvale klesá nezaměstnanost mladých lidí do 25 let takovým tempem, že v roce 2016 vykazuje téměř poloviční hodnoty v porovnání s rokem 2013. V prosinci 2016 činila obecná míra nezaměstnanosti do 25 let 10,3 %. Klíčové finanční nástroje podpory zaměstnatelnosti, zaměstnanosti a řešení nezaměstnanosti mladých lidí v ČR jsou regionální individuální projekty *Záruky pro mladé financované z OP Z*. Projekty *Záruky* byly zahájeny v prosinci 2015 až dubnu 2016, ukončeny budou nejpozději do konce roku 2019. Dalším významným nástrojem je *Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro NUTS 2 Severozápad v Ústeckém/Karlovarském kraji* (investiční priorita 1.5 OP Z). Prostřednictvím opatření *Záruky pro mladé a Iniciativy na podporu zaměstnanosti mládeže* bylo v roce 2016 podpořeno 3 670 osob do 30 let. Dalšími nástroji APZ pak bylo podpořeno 20 538 mladých.

Sociální podnikání

Sociální podnikání¹⁸ je v ČR podporováno z veřejných zdrojů. V průběhu 2016 a 2017 bylo z IROP podpořeno již 38 sociálních podniků o celkové výši dotací 135 mil. Kč. V nových výzvách na podporu sociálního podnikání vyhlášených v roce 2016 bylo vyčleněno z IROP 51 milionů Kč. Na podporu sociálních podniků působících v sociálně vyloučených lokalitách směřuje z IROP 179 milionů Kč. Vedle individuálních výzev IROP vyhlásil i tři průběžné výzvy pro sociální podnikání pro integrované projekty ITI, IPRÚ a CLLD s celkovou alokací 1 049 mil. Kč. K podpoře integračních sociálních podniků, zaměstnávajících

¹⁸ Ve smyslu podnikatelské činnosti současně explicitně zaměřené na dosahování veřejného prospěchu, projevujícího se zejména tím, že sociální podnik zaměstnává osoby obtížně se uplatňující na trhu práce a/nebo se zavazuje k reinvestici části zisku (zpravidla alespoň poloviny) do společensky prospěšné činnosti.

¹⁷ Ta propojuje sociální a pracovní integraci.

osoby jinak se obtížně uplatňující na trhu práce, byla určena výzva OP Z o alokaci 100 milionů. K podpoře sociálního zemědělství¹⁹ směřoval v roce 2016 program *Sociální zemědělství*, spočívající v poskytování úvěrů z *Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu*. Na území Prahy byla mj. pro sociální podnikání, vedle dalších aktivit komunitního života, určena výzva OP PPR o celkové alokaci 250 milionů Kč.

V září 2016 byl LRV předložen *návrh věcného záměru zákona o sociálním podnikání*, který by měl definovat sociální podnik a integrační sociální podnik, což by usnadnilo koordinaci podpory sociálního podnikání v ČR. Pokud bude věcný záměr vládou schválen, na něj navazující návrh zákona o sociálním podnikání by měl být předložen vládě do konce srpna 2017.

3.3.2 Účast žen na trhu práce

Služby péče o děti - dětské skupiny

V souladu se zákonem o dětské skupině a související novelou zákona o daních z příjmu s prorodinnými daňovými opatřeními je v současné době evidováno 272 dětských skupin s více než 3 700 místy, což představuje nárůst o 181 dětských skupin a přibližně míst 2 380 oproti loňskému roku. Nadále pokračuje podpora projektů z OP Z. V lednu 2016 byl zahájen projekt *Podpora implementace dětských skupin*, v rámci něhož je poskytováno komplexní poradenství a metodická podpora poskytovatelům dětských skupin k implementaci zákona o dětské skupině. Součástí projektu je vytvoření celorepublikové databáze dětských skupin a webové komunikační platformy poskytovatelů.

Opatření na podporu sladění rodinného a pracovního života

V souladu s doporučením Rady EU vláda během roku 2017 projedná legislativní změny, které směřují k prohloubení flexibility základních pracovněprávních vztahů za současného posílení ochrany postavení zaměstnance. V *zákoně o nemocenském pojištění* je navrženo zavedení nové dávky nemocenského pojištění, tzv. dlouhodobého ošetřovného, jehož hlavním účelem je poskytnout nemocenské pojištěné osobě přiměřenou náhradu za ztrátu příjmu z výdělečné činnosti, která musela být z důvodu poskytování dlouhodobé ošetřovatelské péče ošetřované osobě přerušena. V *zákoníku práce* se v souvislosti s dlouhodobým ošetřovným zaměstnavateli stanoví povinnost omluvit nepřítomnost

zaměstnance v práci po dobu poskytování dlouhodobé ošetřovatelské péče a povinnost zařadit zaměstnance po skončení poskytování této péče na jeho původní práci a pracoviště.

V roce 2016 bylo uděleno 20 nových autorizací pro profesní kvalifikaci (PK) Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a 9 nových autorizací pro PK Chůva pro dětské koutky. Autorizace jsou udělovány právnickým i fyzickým osobám, které mohou na základě splnění daných podmínek provádět zkoušky z uvedených PK. Počet úspěšných absolventek a absolventů z prvně jmenované PK byl v roce 1161, což znamená oproti roku předchozímu, kdy bylo zaznamenáno 454 absolventů a absolventek, více než dvojnásobný nárůst. Zvyšující se zájem o tuto PK je dán především tím, že po absolvování je možné pečovat o děti v dětských skupinách, v rámci vázané živnosti péče o děti do tří let v denním režimu, v mikrojeslích nebo nově také v mateřských školách na pozici nepedagogického pracovníka. O druhou zmíněnou PK je výrazně nižší zájem, což dokládá počet 37 úspěšných absolventů a absolventek za rok 2016 a 23 za rok 2015. V průběhu 2017 bude po celé ČR také odstartováno pilotní ověření 72 tzv. mikrojeslí, což je nejnovější typ péče o děti od šesti měsíců do čtyř let, v kolektivu max. 4 dětí. O děti v mikrojeslích mohou pečovat i rodiče, kteří mohou mikrojesle zakládat u sebe doma a pečovat také o svoje děti. Zájem o tuto službu je velký, neboť jeselská zařízení od roku 2013 v ČR prakticky neexistují. O dotaci zažádalo více jak 100 žadatelů a získala ji nadpoloviční většina zájemců.

V březnu 2017 bude zahájen systémový projekt *Sladění rodinného a pracovního života na krajích*, který se prostřednictvím krajských koordinátorů, přenosu zkušeností a odborného poradenství pokusí přenést tuto problematiku jako politickou prioritu i na úroveň samosprávy, která má k občanům nejbližší.

Sladění rodinného a pracovního života zůstává i nadále jednou z hlavních priorit vlády v oblasti rovnosti žen a mužů, vyjádřené mj. ve vládní *Strategii pro rovnost žen a mužů v ČR na léta 2014 – 2020*. Vláda započala realizaci projektu financovaného z OP Z zaměřeného na implementaci *Strategie*. Projekt počítá s revizí Standardu genderového auditu, který vznikl v roce 2015, s ohledem na uplatnitelnost v institucích, které přešly pod režim zákona o státní službě. Dojde také k hlubší analýze státní služby s ohledem na sladění pracovního a rodinného života.

V současné době je finalizována metodika pro rozšiřování opatření pro sladění pracovního a soukromého života vzhledem k vnitrostátní legislativě. Metodika je primárně určena veřejné

¹⁹ Ve smyslu zaměstnávání pracovníků se zdravotním postižením zemědělskými podnikateli.

správě, ale bude využitelná také ze strany soukromých subjektů. Cílem je poskytnout zaměstnavatelům konkrétní návod pro rozšiřování opatření pro sladění pracovního a soukromého života svých zaměstnanců. ČR také začala realizovat mediální osvětovou kampaň *To je rovnost!*, která si klade za cíl zajistit kontinuitu a rozvoj celospolečenské debaty o rovnosti žen a mužů v ČR. Aktuálně se kampaň, v rámci níž vznikly např. televizní spoty a byla spuštěna webová stránka²⁰, zaměřuje na domácí násilí a sladování pracovního, soukromého a rodinného života.

Rovnost žen a mužů na trhu práce

Součástí výše uvedeného projektu zaměřeného na implementaci *Strategie pro rovnost žen a mužů v ČR na léta 2014 – 2020* je mj. také aktivita zabývající se prosazováním *Akčního plánu pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích*. Tento akční plán obsahuje mj. také úkoly pro obchodní společnosti cílené na zvýšení zastoupení žen v těchto společnostech. Je možné předpokládat, že plnění akčního plánu bude mít i dopady na trh práce ve smyslu větší rovnosti žen a mužů. Další z projektových aktivit je optimalizace sběru statistických dat členěných dle pohlaví, která má přispět k efektivnější tvorbě veřejných politik například právě v oblasti rovnosti žen a mužů na trhu práce.

V roce 2016 byl zahájen systémový projekt *22 % k rovnosti*, který si kromě vzdělávacích akcí a osvěty klade za cíl využít kompetencí státních institucí jako je např. Státní úřad inspekce práce, Kancelář veřejné ochránčyně práv, Úřadů práce a posílit spolupráci s nimi. *Projekt 22 %* bude také usilovat o zahájení debaty a hledání řešení eliminace mzdových rozdílů ve spolupráci se sociálními partnery. V projektu za rok 2016 byl vytvořen draft studie mapující podrobně příčiny nerovného odměňování v české společnosti. Byla sestavena pracovní skupina pro metodiku rovného odměňování. Byla také sestavena skupina, která se bude zabývat tvorbou metodiky pro Úřady práce. V rámci spolupráce se švýcarskými partnery byl přeložen a testován nástroj *Logib* který umožňuje analyzovat nerovnost odměňování přímo v organizaci. Dne 8. března 2017 se konala konference k rovnému odměňování, která zahájila osvětovou kampaň projektu. V oblasti kolektivního vyjednávání zasedne v roce 2017 pracovní skupina, která bude vytvářet doporučení pro kolektivní vyjednávání a také vzorové kolektivní smlouvy. V průběhu roku bude na web umístěna také Mzdová a platová kalkulačka, vycházející z rakouské dobré praxe.

²⁰ www.tojervnost.cz

3.3.3 Sociální ochrana

Sociální bydlení

Na začátku roku 2017 byl vládě předložen návrh zákona o sociálním bydlení. Zákon stanovuje právní rámec pro systém sociálního bydlení. To je definováno jako sociální nájemní bydlení pro osoby v bytové nouzi. Základním principem systému sociálního bydlení je zajištění a udržení dlouhodobého, kvalitativně standardního sociálního nájemního bydlení, a to prostřednictvím souboru nástrojů bytové a sociální politiky. Systém je provázán s poskytováním sociální práce a sociálních dávek na bydlení. Sociální bydlení je podporováno z národních zdrojů²¹ i z IROP, kdy příjemci mohou být obce, NNO, církve nebo církevní organizace.

Rozvoj sociálních služeb

V roce 2017 pokračuje legislativní proces k tzv. *velké novele zákona o sociálních službách*, která po deseti letech účinnosti zákona přináší potřebné komplexnější změny. Cílem je především zpřehlednění a zjednodušení systému sociálních služeb, promítnutí aktuálních požadavků praxe a potřebám všech subjektů zúčastněných při poskytování sociálních služeb nebo lepší zacílení poskytovaných služeb na potřeby klientů. Navrhované změny umožní poskytování sociálních služeb „na míru“ podle druhu nepříznivé sociální situace. Návrh byl v březnu 2017 projednán vládou, účinnost je plánována od roku 2018.

Dalším zásadním dokumentem je *Akční plán rozvoje sociálních služeb na období 2017-2018*. Tvorba tohoto dokumentu vzešla z vládou schválené *Národní strategie rozvoje sociálních služeb pro léta 2016-2025*. Akční plán tak jednotlivé dílčí kroky Národní strategie konkretizuje a specifikuje jejich plnění na předemné období. Plnění opatření v akčním plánu by mělo mít pozitivní dopad na klienty systému sociálních služeb a na finanční udržitelnost systému.

Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociálních služeb je podporována také z IROP ve výzvách vyhlášených v roce 2016 pro individuální i integrované projekty ITI, IPRÚ a CLLD. Sociální služby jsou v IROP definované zákonem²² č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů.

Aktivní stárnutí

²¹ Konkrétně z rozpočtu MMR a SFRB.

²² Zákon č. 108/2006 Sb.

Vzhledem k prognózám demografického vývoje a stárnutí populace vláda podporuje opatření obsažená v *Národním akčním plánu podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017* (NAP). Hlavním cílem je změna přístupu lidí a celé společnosti ke stárnutí, zlepšení zapojení starších občanů do života společnosti a podpora aktivního stárnutí jako prevence sociálního vyloučení a zdravotních problémů. Průběžná hodnotící zpráva o plnění opatření NAP bude vládě předložena v červenci 2017. Pro systémové zajištění agendy přípravy na stárnutí bude vládě v polovině roku 2017 předložen ke schválení strategický materiál navazující na NAP pro období let 2018 - 2020

K podpoře starších osob včetně osob ohrožených sociálním vyloučením budou v roce 2017 využívány rovněž dotační programy MPSV. Jedná se o program *Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností* s dotací ve výši 18 mil. Kč pro rok 2017 a dotační program na podporu samosprávy v oblasti stárnutí s alokací 20 mil. Kč na rok 2017. V rámci OPZ bude v roce 2017 zahájena realizace systémového projektu *Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň*. Hlavním cílem projektu je implementace politiky přípravy na stárnutí na úroveň samosprávy, která je svou působností blíže občanům.

Úprava systému dlouhodobé zdravotně sociální péče

Od začátku roku 2017 probíhá vnější připomínkové řízení k návrhu úpravy systému dlouhodobé zdravotně sociální péče, na jaře 2017 bude návrh předložen vládě, účinnost je plánována od roku 2018. Cílem úpravy je nastavit komplexní systém pomoci, který zajistí efektivní a finančně udržitelné poskytování služeb dlouhodobé péče na sociálně zdravotním pomezí, tedy řešení pro osoby, které potřebují poskytování zdravotních a sociálních služeb zároveň. Úprava počítá se změnou některých stávajících platných zákonů v souvislosti s úpravou zdravotních a sociálních služeb, především v oblasti financování a organizace tohoto koordinovaného systému.

3.3.4 Vzdělávání

Předškolní vzdělávání

Novela školského zákona zavádí od září 2017 povinné předškolní vzdělávání pro děti, které do začátku školního roku dovrší věku 5 let. U předškolního vzdělávání novela také zavádí přednostní přijímání 4letých dětí od roku 2017, 3letých od roku 2018 a 2letých od roku 2020. Pro zajištění dostatečných kapacit předškolního vzdělávání byly uvolněny finanční prostředky z národních zdrojů i ze zdrojů EU (IROP,

OP PPR, OP Z) a programu MŠMT *Rozvoj výukových kapacit mateřských a základních škol zřizovaných územně samosprávnými celky*. Zákonně bylo upraveno přijímání dětí od 2 let do mateřské školy. V souvislosti se zaváděním nových legislativních opatření jsou v přípravě informační materiály určené široké veřejnosti, školám i obcím, které jsou jejich zřizovateli a vyplývají jim zákonné povinnosti (jako například zajištění předškolního vzdělávání, stanovení spádových školských obvodů a předávání seznamů dětí ze spádových školských obvodů před zápisem do mateřských škol). V roce 2017 se ČR zaměří na sledování zavádění výše uvedených změn a jejich stabilizaci.

Inkluze ve vzdělávání

V září 2016 nabyla účinnosti *vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných*²³. Novelizována byla *vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních*²⁴, která nyní upravuje mechanismy pro zajištění jednotného postupu školských poradenských zařízení; *vyhláška o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky*²⁵; *vyhláška o předškolním vzdělávání*²⁶; *vyhláška o zájmovém vzdělávání*²⁷. Novelizací *vyhlášky o dokumentaci škol a školských zařízení*²⁸ došlo k vymezení sledování podpůrných opatření v souvislosti se společným vzděláváním žáků. V září 2016 nabyl účinnosti významně upravený *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*, který nově zahrnuje také podmínky pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Na podporu společného vzdělávání a změn zavedených novelou školského zákona jsou pořádány informační a vzdělávací aktivity pro ředitele škol a pedagogické pracovníky i pro veřejnost.

ČR prostřednictvím OP VVV podpořila společné vzdělávání také na systémové úrovni. V rámci výzvy *Individuální projekty systémové I*, která byla vyhlášena v roce 2015, jsou aktuálně realizovány projekty *Kvalita – Inkluze – Poradenství – Rozvoj*, jehož cílem je zkvalitnění školských poradenských služeb a zavádění standardů v poradenském systému a *Inklusivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*, který podporuje přímo školy nacházející se v prostředí sociálně vyloučených lokalit a vzdělávající děti a žáky pocházející ze znevýhodňujících podmínek. V rámci výzvy *Individuální projekty systémové II* byly v roce 2016

²³ vyhláška č. 27/2016 Sb.

²⁴ vyhláška č. 72/2005 Sb.

²⁵ vyhláška č. 48/2005 Sb.

²⁶ vyhláška č. 14/2005 Sb.

²⁷ vyhláška č. 74/2005 Sb.

²⁸ vyhláška č. 202/2016 Sb.

předloženy projekty podporující školy a učitele při zavádění společného vzdělávání, které jsou v současné době v procesu hodnocení s předpokládaným začátkem v dubnu roku 2017.

Oblast sociální inkluze ve školství je podporována také z IROP z výzev vyhlášených v roce 2016 pro základní, střední a vyšší odborné školy. Podpora sociální inkluze je v IROP realizována prostřednictvím stavebních úprav budov a učeben či pořízením kompenzačních pomůcek.

Posílení kvality škol

S účinností k 1. únoru 2017 byla zahájena realizace individuálního projektu systémového *Komplexní systém hodnocení*, jehož cílem je dopracovat metodiky k užšímu propojování externího hodnocení a vlastního hodnocení školy, k širšímu využívání modelu kvalitní školy a na něj navázaných kritérií v rámci autoevaluačních aktivit škol, zpracovat příklady inspirativní praxe v konkrétních oblastech činností reálných českých škol a metodiky pro jejich sdílení, vytvořit metody a nástroje pro hodnocení klíčových kompetencí a pro zjišťování a zohledňování socioekonomického a teritoriálního zázemí s cílem monitorovat úroveň spravedlivosti ve vzdělávání a účinně bránit nerovnostem. Výstupy budou konstruovány tak, aby mohly být využívány také přímo školami a školskými zařízeními a dalšími aktéry v počátečním vzdělávání.

V červnu 2016 schválila vláda změny ve financování regionálního školství, v jejichž rámci navrhuje, aby od roku 2019 nebyly školy financovány pouze podle počtu žáků, ale aby se financování odvíjelo od počtu odučených hodin, který vyžaduje příslušný vzdělávací program. V současné době prochází návrh zákona Senátem.

Kariérní systém

V souladu s doporučením Rady EU z roku 2016 připravila ČR národní projekt *Kariérní systém*. Počátkem listopadu 2016 schválila vláda novelu zákona o pedagogických pracovnících, která kariérní systém učitelů nově upravuje a kterou aktuálně projednává Poslanecká sněmovna. Předpokládaná účinnost novely je září 2017. Souběžně je ve schvalovacím řízení v rámci OP VVV projekt *Implementace kariérního systému učitelů*, jehož cílem je ověření funkčnosti navrženého systému. Součástí projektu je i cílená podpora informovanosti všech aktérů o kariérním systému.

Odborné vzdělávání a příprava

MŠMT v roce 2016 projednalo a poté schválilo materiál s názvem „Tvorba a revize kurikulárních dokumentů v předškolním, všeobecném a odborném vzdělávání“. Dále byl zpracován materiál „Návrh revize soustavy oborů a RVP středního odborného vzdělávání“, který popisuje celkové pojetí revizí RVP založené na očekávaných výsledcích učení včetně propojení se soustavou kvalifikací NSK. Nyní jsou zpracovávány podrobné analýzy vzdělávacích oblastí RVP, které definují témata revizí RVP pro střední odborné vzdělávání ve vazbě na požadavky trhu práce – provázanost s kvalifikacemi v NSK s cílem lepšího uplatnění absolventů. V této fázi byly osloveny ke spolupráci při sběru podkladů potřebných pro zpracování analýz střední odborné školy a následně budou do procesu revizí zapojeni zaměstnavatelé a sociální partneři.

V posledních letech dochází i přes demografický pokles k pozitivnímu trendu v zájmu žáků základních škol o studium technických oborů vzdělání na středních školách. V roce 2015 bylo dosaženo minima v počtu přijímaných patnáctiletých žáků, demografický propad by měl být ukončen. Dle nejnovějších prognóz bude v roce 2024 do prvního ročníku středních škol nastupovat o 38 % více žáků oproti 2015²⁹.

ČR iniciovala uzavření dohody se zástupci zaměstnavatelů (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Agrární komora ČR a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů) o rozdělení odpovědnosti za jednotlivé oblasti počátečního odborného vzdělávání. Výše uvedení partneři si rozdělili zodpovědnost za jednotlivé skupiny oborů vzdělání, které jsou uvedeny v nařízení vlády o soustavě oborů v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání³⁰, ve znění pozdějších předpisů. Podepsaná dohoda byla představena signatáři dne 24. listopadu 2016.

Vysokoškolské vzdělávání

V roce 2016 byly *novelou zákona o vysokých školách a nařízením vlády o akreditacích ve vysokém školství* úspěšně zavedeny změny v oblasti zajišťování kvality vysokého školství. Vznikl nezávislý Národní akreditační úřad pro vysoké školství, jehož statut byl v říjnu 2016 schválen vládou. V roce 2017 bude reforma systému zajišťování kvality následována přípravou nového modelu financování veřejných vysokých škol pro rok 2018 a následující. Cílem připravovaného modelu je zavedení stabilního způsobu financování veřejných vysokých škol a vytvoření podmínek pro jejich postupnou

²⁹ Za rok 2017 je možné konstatovat 3% nárůst oproti referenčnímu roku 2015. Zdrojem této statistiky je NÚV.

³⁰ Nařízení vlády č. 211/2010 Sb.

diverzifikaci. Institucionální financování veřejných vysokých škol by mělo být rozděleno zprv do fixní části zajišťující stabilitu, předvídatelnost a základní úroveň kvality, zadruhé do výkonové části zaměřené na zvyšování kvality prostřednictvím soutěže vysokých škol o dodatečné prostředky na základě určených kritérií kvality a výkonu, a zatřetí do části zohledňující společenskou poptávku po určitých vysokoškolských kvalifikacích (například pedagogické a lékařské). Výkonová část rozpočtu by měla být konstruována odlišným způsobem pro různé zaměřené vysoké školy, čímž by měly být vytvořeny podmínky pro diverzifikaci jejich klíčových rolí a funkcí. Dalším zvažovaným prvkem nového modelu je i postupné zavádění prvků víceletého financování.

3.3.5 Podpora migrace

Podpora příchodu kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí

Vláda bude v roce 2017 pokračovat v úspěšné realizaci projektu *Zrychlená procedura pro vnitropodnikově převáděné a lokalizované zaměstnance a statutární orgány zahraničních investorů (Fast Track)*. Zájem cizinců o účast v projektu *Fast Track* v roce 2016 převyšovala kvótu 100 osob ročně, která byla po dohodě resortů realizujících projekt překročena (zařazeno bylo 166 osob). Stejně tak bude v roce 2017 pokračovat projekt *Welcome Package* pro investory, který je určen pro zahraniční investory, kteří v ČR nově založili organizační složku nebo kapitálově propojenou společnost, ale pro zahájení podnikání potřebují přemístit know-how činnosti zahraničního investora do ČR. Kvótu 100 osob pro projekt *Welcome Package* pro investory využilo v roce 2016 87 cizinců. V roce 2017 bude vláda pokračovat také v realizaci projektu *Zvláštní postupy pro vysoce kvalifikované zaměstnance z Ukrajiny*, který je určen pro tuzemské zaměstnavatele, kteří dlouhodobě nemohou obsadit volné pracovní místo vysoce kvalifikovaným specialistou z řad občanů ČR nebo EU. Z vyhodnocení prvního roku realizace projektu předloženého vládě dne 19. prosince 2016 vyplývá, že projekt plní svá očekávání z hlediska cílové skupiny a struktury zaměstnanců, ale stanovená roční kvóta 500 osob byla naplněna zhruba jen z poloviny (229 osob). Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci proto dne 30. listopadu 2016 rozšířil cílovou skupinu o nejbližší rodinné příslušníky pracovních migrantů.

Obdobně bude pokračovat realizace *Režimu zvláštního zacházení pro kvalifikované zaměstnance z Ukrajiny (Režim Ukrajina)*, který byl schválen vládou ČR v červenci 2016. Tento projekt je určen pro tuzemské zaměstnavatele, kteří dlouhodobě nemohou

obsadit volné pracovní místo středně či méně kvalifikovaným pracovníkem z řad občanů ČR nebo EU. V praxi se jedná o vyřízení vyššího množství žádostí o zaměstnanecké karty v souladu s platnými právními předpisy. Realizace probíhá ve spolupráci MPSV, MPO, MV, MZV, podnikatelských reprezentací a CzechInvest. Podnikatelské reprezentace a CzechInvest vystupují jako garanti, kteří vyhodnocují žádosti zaměstnavatelů o zařazení do *Režimu Ukrajina*. Již koncem roku 2016 došlo k jeho přetížení kvůli vysokému zájmu zaměstnavatelů a omezeným kapacitám zastupitelského úřadu ČR ve Lvově. Kvóta 3 800 osob ročně proto byla usnesením vlády ze dne 8. února 2017 zdvojnásobena a došlo k posílení personálních kapacit. Samotná realizace *Režimu Ukrajina* probíhá z hlediska provádění stanovených postupů bezproblémově, orgány státní správy a garanti spolupracují na zajištění co nejdůkladnějšího prověřování zaměstnavatelů ucházejících se o zařazení do *Režimu Ukrajina*.

Poslanecká sněmovna dne 7. dubna 2017 schválila *novelu zákona o pobytu cizinců na území ČR*, jejímž obsahem je mj. zavedení koncepce programů schválených vládou za účelem dosažení ekonomického nebo jiného významného přínosu pro ČR, zavedení karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance a rovněž povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování. Udělení povolení v případě posledně zmíněného by bylo podmíněno významnou investicí a věrohodným podnikatelským záměrem.

Podpora legální migrace v rámci Strategie migrační politiky ČR

Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci na vládní úrovni dne 25. července 2016 schválil *Strategický dokument ke vstupu a pobytu občanů třetích států na území České republiky za účelem studia a jiných vzdělávacích aktivit* vypracovaný MŠMT ve společné gesci s MV a MZV. V této souvislosti je aktuálně připravován migrační *Režim student* pro vybrané zahraniční studenty přijaté ke studiu na vysoké škole v ČR. Cílem projektu inspirovaného tzv. *Režimem Ukrajina* (viz výše) je zefektivnit průběh řízení o žádostech o pobytová oprávnění za účelem studia, omezit případy zneužívání alternativních cest k podávání žádostí za jinými účely, omezit činnost zprostředkovatelů parazitujících na studentech, umožnit cizincům včasné zahájení studia a podpořit internacionalizaci vysokých škol a konkurenceschopnost ČR. Je navrženo, aby byl projekt schválen usnesením vlády ČR koncem dubna 2017 s tím, že vláda zmocní Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci, aby v případě potřeby provedl v projektu změny.

Podpora integrace cizinců

Vláda přijala v roce 2016 aktualizovanou *Koncepci integrace cizinců – Ve vzájemném respektu* (KIC). Úkoly plynoucí z Koncepce jsou každoročně upřesňovány v rámci *Postupu při realizaci KIC*. Koncepce vychází ze zkušenosti, že migrace může být prospěšná pouze tehdy, pokud na ni přímo navazují integrační opatření. Politika integrace cizinců je tedy nedílnou součástí legální migrace. Cílem integrační politiky je podpořit nekonfliktní soužití s cizinci, zajistit sociální soudržnost obyvatel země, zabránit vzniku negativních sociálních jevů a zajistit ochranu práv a bezpečnost všech obyvatel ČR. Prioritou KIC je zajištění informovanosti cizinců (osvědčily se např. integračně-adaptační kurzy pro nově příchozí), výuky češtiny, kurzy sociokulturní orientace cizinců, zajištění asistence cizincům na pracovištích MV, ve školách i na úřadech, poskytování právního a sociálního poradenství apod. KIC zdůrazňuje důležitost většího zapojení krajů a obcí. Podporovány jsou integrační projekty obcí ve spolupráci s nevládními neziskovými organizacemi a sítí krajských Center na podporu integrace cizinců.

3.4 Opatření na podporu konkurenceschopnosti

3.4.1 Reforma regulovaných povolání

ČR pokračuje v realizaci *Národního akčního plánu*, který byl Evropské komisi zaslán v lednu 2016, přičemž se očekává dokončení legislativního procesu u některých návrhů změn právních předpisů. U několika profesí v oblasti živností došlo k rozšíření uznávaných dokladů o kvalifikaci, a to o doklad ověřující výsledky neformálního vzdělávání v rámci *Národní soustavy kvalifikací*, čímž došlo ke zmírnění požadavků na výkon těchto regulovaných profesí. Přijetí nového *atomového zákona* pak přineslo zpřehlednění a zjednodušení legislativy v této oblasti, včetně kvalifikačních požadavků a jejich přiblížení evropským standardům.

ČR vede interní diskuzi o doporučeních, která jí adresovala EK v rámci letošního lednového balíčku ke službám. Doporučení se týkají povolání stavební inženýr, architekt a připravované nové profesní regulace pro povolání realitní agent. ČR se rovněž týká obecné doporučení pro všechny státy regulující profesi advokát a účetní/daňový poradce. Dojde k vyhodnocení celkové míry regulace u uvedených profesí, tedy posouzení veškerých opatření, která omezují přístup k těmto profesím, včetně omezení týkajících se držení účasti ve společnostech. Hodnocení bude podkladem pro další jednání s EK

ohledně míry přiměřenosti nebo pro přípravu legislativních návrhů ke změně regulačních opatření.

3.4.2 Podnikatelské prostředí

V roce 2017 bude pokračovat intenzivní práce zaměřená na snižování administrativní zátěže podnikatelů napříč jednotlivými orgány státní správy na základě vyhodnoceného stavu plnění zbývajících 27 opatření, která zůstala k realizaci z předchozích let a která budou součástí *Informace o snižování administrativní zátěže podnikatelů za rok 2016*. Vládě ČR bude *Informace* předložena do června 2017, a to včetně navrženého postupu ve snižování administrativní zátěže pro další období.

Činnost Expertní skupiny pro snižování administrativní zátěže podnikatelů dosahovala pozitivních výsledků i v roce 2016, proto její činnost nadále pokračuje.

Ekoaudit

V lednu 2017 vláda schválila aktualizaci opatření projektu Ekoaudit za roky 2015 – 2016. Celková kvalita a odbornost podnětů stoupá. Usnesením vlády bylo schváleno 7 nových úkolů, které budou legislativně zpracovány a prostřednictvím novel příslušných právních předpisů budou postupně předkládány do legislativního procesu dle stanovených termínů. Zahájení další etapy Ekoauditů bude v tomto roce probíhat ve III. a IV. Q. sběrem podnětů a návrhů od podnikatelské sféry. Splnění úkolů z předcházející etapy a návrhy nových úkolů budou vládě předloženy do konce prosince 2018.

Podpora malých a středních podniků

Na podporu rozvoje malých a středních podnikatelů byl připraven *Akční plán podpory malých a středních podnikatelů na rok 2017* (AP MSP), který je aktuálně projednáván v rámci pracovní skupiny Rady vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst, navazuje na vládní *AP MSP z let 2015 - 2016* a *Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR*. Cílem je specifikovat konkrétní opatření, na která je třeba se v nejbližším období zaměřit.

ČR se proto i nadále bude zaměřovat na cílenou podporu MSP ve čtyřech prioritních oblastech, a to vytváření podnikatelského prostředí, internacionalizaci podnikání, energetické úspory v podnikání a zlepšení přístupu k finančním prostředkům pro podnikatele. V rámci těchto priorit je důraz kladen na využívání prostředků z OP PIK a na zvyšování zapojení finančních nástrojů a návratných forem podpory podnikání. Na podporu MSP je určena podstatná část OP PIK, jehož alokace činí 4 331 mil. EUR (+ 3 611 mil. národního spolufinancování). Z OP PIK jsou

financovány programy, které se soustředí na podporu přístupu MSP k rizikovému financování v raných fázích rozvoje (*Program rizikový kapitál*) a které umožňují začínajícím inovačním start-up malým a středním podnikatelům získat úvěr na realizaci inovativních projektů (*Program Inostart*).

Ve spolupráci s ČMZR probíhají programy *Záruka* a *Expanze*, jejichž cílem je podpořit přístup podnikatelů k bankovním úvěrům a zárukám. Program *Expanze* je hrazen z OP PIK, Program *Záruka* z národních prostředků. Oba programy se doplňují.

Program *Proof of concept* se zaměřuje na podporu komercializace výsledků výzkumu a vývoje na výzkumných organizacích, která povede k vytváření akademických spin-off společností a prodeji licencí. Vytvořený kapitálový fond bude financovat aktivity při centrech komercializace na vybraných institucích, a to kapitálovým vstupem do účelově vytvořené společnosti zvláštního určení, která bude dané aktivity provádět. Alokace na finanční nástroj je 12 mil. EUR. Program má být implementován Národním inovačním fondem. Implementační model je v přípravné fázi.

Informovanost podnikatelské sféry

V roce 2017 bude ČR nadále zvyšovat povědomí českých podnikatelů a občanů o jejich právech a příležitostech na vnitřním trhu EU pomocí existujících informačních nástrojů tzv. integrované služby pro podnikatele (Jednotná kontaktní místa, Kontaktní místo pro výrobky - ProCoP a síť SOLVIT). Dle harmonogramu byla na konci roku 2016 dokončena reforma elektronického JKM (eJKM) tak, aby jeho standardy odpovídaly požadavkům EK. Díky úzké spolupráci MPO a CzechTrade tak dojde ke spuštění plně aktualizované verze eJKM ve druhém čtvrtletí roku 2017 jako integrované součásti portálu BusinessInfo.cz. Nadále budou také probíhat informační aktivity vůči odborné i širší veřejnosti o zmíněných integrovaných službách formou účasti na konferencích a veletrzích či přípravou reklamních kampaní. Další reformní aktivity v oblasti informování podnikatelské sféry závisí na výsledcích dohody o reformě asistenčních nástrojů na vnitřním trhu, především Single Digital Gateway a SOLVIT, na úrovni EU v tomto roce.

Podpora exportu

Klientské centrum pro export funguje jako jednotné kontaktní místo pro české podnikatele, kteří mají zájem expandovat na zahraniční trhy. Prostřednictvím Jednotné zahraniční sítě zastupitelských úřadů ČR a zahraničních kanceláří CzechTrade je schopné zprostředkovat služby ve více než 90 zemích světa. V roce 2016 bylo zodpovězeno 534 dotazů. Agentura

CzechTrade v roce 2016 rozšířila své zahraniční zastoupení i zastoupení na domácím trhu v regionech. Prioritou jsou především teritoria mimo EU, v regionech bude v roce 2017 síť rozšířena na další kraje tak, aby byly pokryty všechny regiony ČR. V oblasti podpory exportu účinně pomáhají i místní síly zaměstnané na jednotlivých ZÚ v zahraničí. Dosud na ambasádách působilo 14 místních ekonomických sil. Od roku 2017 bude posíleno až 19 velvyslanectví³¹ ČR o expertní místní síly. Významnou roli při podpoře exportu mají i projekty ekonomické diplomacie, které jsou velmi účinným nástrojem pro české vývozce zejména proto, že umožňují bezprostřední kontakt s dovozci a obchodníky z partnerských zemí. V roce 2016 se uskutečnilo 161 projektů s celkovou podporou 16 mil. Kč. Pro rok 2017 bylo k realizaci schváleno 240 projektů s celkovou finanční podporou ve výši 35 mil. Kč.

Velmi žádanou formu proexportní podpory představuje program společných expozic českých firem zastřešený a financovaný státem, včetně účasti zástupců státní sféry na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. V roce 2016 se uskutečnilo celkem 29 českých oficiálních účastí (v jednom případě šlo o úspěšnou národní výstavu v Íránu). Celkem se těchto akcí zúčastnilo 330 vystavovatelů (z toho přes 50 % malých a středních podniků). V roce 2017 je plánováno uspořádat 28 těchto českých oficiálních účastí. Vedle účasti na oborových veletrzích a výstavách se v roce 2016 ČR také již potřetí zapojila do projektu Česká stopa při příležitosti LOH 2016 v Riu de Janeiro a zorganizovala průřezovou prezentaci českého průmyslu v Českém domě v dějišti her. V roce 2017 bude probíhat příprava na podobnou účast na ZOH 2018 v jihokorejském Pchjongčchangu.

Od června do září 2017 se ČR zúčastní Mezinárodní specializované výstavy EXPO Astana 2017 zaměřené na téma „Energie budoucnosti“. ČR poskytuje rovněž podporu v rámci tuzemských veletrhů s mezinárodní účastí, a to formou incomingových misí, kterých bylo v roce 2016 zrealizováno 11. S tímto programem, který bude více integrován s dalšími agendami podpory exportu, je počítáno i v roce 2017.

V rámci rozvojové spolupráce prostřednictvím programu Pomoc na podporu obchodu - *Aid for Trade* bylo v roce 2016 realizováno 7 projektů ve výši 5,7 mil. Kč. V roce 2017 se počítá s realizací 9 projektů ve výši 8 mil. Kč.

Ochrana spotřebitele

³¹ Jedná se o úřady v následujících lokalitách: Astana, Bangkok, Bukurešť, Bejrút, Dakar, Dublin, Havana, Chicago, Jerevan, Kišinev, Londýn, Mexiko, Ottawa, Rabat, Rangún, Šanghaj, Tirana, Vídeň a Lusaka.

Vláda v březnu 2016 schválila materiál *Rámcem rozvoje České obchodní inspekce jako moderního dozorového orgánu*. Materiál určuje pro období 2017 až 2019 hlavní cíle dalšího rozvoje ČOI jako jednoho z nejdůležitějších dozorových orgánů v oblasti ochrany spotřebitele a vyčísluje reálné náklady na její efektivní fungování. Pokud se podaří plánovaný rozvoj ČOI, předpokládá se, že dojde k dalšímu posílení vymahatelnosti práva v ČR. Konkrétním opatřením souvisejícím s výše uvedenou strategií je novela zákona o ČOI, kterou schválila vláda v prosinci 2016 usnesením č. 1104. Tato novela by měla posílit pravomoci ČOI a reagovat na problémy, na něž naráží při výkonu dozoru. Návrh zákona se momentálně nachází ve druhém čtení v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Zlepšení insolvenčního prostředí

Ministerstvo spravedlnosti vypracovalo návrh zákona, kterým se mění *zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*³² a některé další zákony. Cílem návrhu je poskytnout řešení pro některé zásadní problémy, s nimiž se praxe v souvislosti s insolvenčním řízením potýká a pro něž legislativní úprava neposkytuje uspokojivá řešení. Navrhovaný zákon tedy přispěje k důslednější ochraně práv účastníků insolvenčního řízení, posílení dohledových pravomocí ministerstva nad insolvenčními správci, ke snížení administrativní zátěže insolvenčních soudů, regulace subjektů poskytujících služby v oblasti oddlužení a intenzivnější ochraně před podáváním tzv. šikanózních insolvenčních návrhů.

3.4.3 Kvalita veřejné správy a legislativního prostředí

Provádění zákona o státní službě

V souvislosti s úkoly realizovanými sekcí pro státní službu dle díky zákona o státní službě byly připraveny služební předpisy a metodické pokyny náměstka ministra vnitra pro státní službu k provedení zákona o státní službě, kterými se například stanovují další požadavky pro služební místa státních tajemníků v ministerstvech a v Úřadu vlády, pravidla pro práci v Informačním systému o státní službě, pravidla pro systemizaci služebních a pracovních míst financovaných z evropských fondů z hlediska doby, na kterou jsou zřizována, změnu služebního předpisu, kterým se stanoví postup při provádění služebního hodnocení státních zaměstnanců či metodický pokyn, kterým se stanoví podrobnosti kárné odpovědnosti státních zaměstnanců a kárného řízení.

V roce 2017 byly přijaty dvě novely zákona o státní službě³³, které se vztahují k § 2 a § 33, tedy k výjimkám z působnosti zákona o státní službě a k překážkám přijetí do služebního poměru nebo výkonu služby. Stále také pokračuje proces realizace úřednických zkoušek a probíhají výběrová řízení na volná služební místa „řadových“ státních zaměstnanců. Podle přechodných a závěrečných ustanovení zákona o státní službě je pak nutné do 30. června roku 2017 dokončit zákonné povinnosti k výběrovým řízením na služební místa ředitelů odboru a vedoucích oddělení. V neposlední řadě byl Poslaneckou sněmovnou schválen senátní návrh zákona, kterým se mění zákon o státní službě³⁴. Navrhované řešení poskytuje dotčeným zaměstnancům nezbytnou dobu k doplnění chybějícího vzdělání, přičemž trváním na požadavku splnění předpokladu vzdělání nerezignuje na princip profesionalizace státní služby.

Hodnocení dopadů regulace (RIA)

Hodnocení dopadů regulace (RIA) je komplexní soustava analytických metod hodnocení očekávaných dopadů navrhovaných právních předpisů a politik. V ČR je uplatňováno u všech obecně závazných právních předpisů podle Legislativních pravidel vlády a rovněž u implementace práva EU. Zpracování RIA se řídí vládou schválenými *Obecnými zásadami hodnocení dopadů regulace*. Kvalitu zpracovaných závěrečných zpráv z RIA, respektive jejich soulad se zmíněnými zásadami, posuzuje Pracovní komise LRV pro hodnocení dopadů regulace, která je tvořena nezávislými odborníky a od 1. ledna 2017 rozšířena o další experty na dílčí problematiku. V průběhu roku 2017 bude zpracován návrh na zavedení mechanismu pravidelného a systematického přezkumu účinnosti právních předpisů (ex-post RIA). Zpětný přezkum je již nyní součástí legislativního procesu, ovšem v praxi není příliš využíván. Jeho účelné provedení je závislé na kvalitním zpracování RIA. Návrh by měl nastavit jasný rámec celého procesu ex-post RIA.

Během roku 2017 rovněž budou pokračovat práce na obohacení procesu RIA o metodiku pro tvorbu legislativních předpisů a pro hodnocení dopadů regulace z pohledu digitální agendy (vč. přístupu pro zdravotně postižené a přístupnosti dokumentů veřejné správy). Metodika je připravována koordinátorem digitální agendy ve spolupráci se Sekcí LRV a měla by přispět ke zkvalitnění normotvorby prostřednictvím sjednocení základních principů, které by měly předpisy s tematickým přesahem k digitalizaci obsahovat. V návaznosti na opatření 2016 byly k 1. lednu 2017 rozšířeny pracovní komise LRV o odborníky na oblast práva a procesů digitální agendy.

³² Zákon č. 182/2006 Sb.

³³ Zákon č. 24/2017 Sb. a zákon č. 66/2017 Sb.

³⁴ Zákon č. 234/2014 Sb.

Zákon o registru smluv

Zákon o registru smluv je účinný od 1. července 2016, ustanovení o sankci neúčinnosti a zrušení smlouvy při jejím neuveřejnění nabydou účinnosti dnem 1. července 2017. Od 1. července 2016 byl spuštěn ostrý provoz informačního systému registru smluv. Na Portálu veřejné správy jsou vystaveny formuláře, které pomáhají připravit smlouvy i metadata k uveřejnění v registru smluv. Na webových stránkách MV je vytvořena speciální sekce a je rovněž publikován *Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv*, který má usnadnit základní orientaci v dané problematice a přinést odpovědi na často kladené dotazy subjektů, kterých se dotkne povinnost uveřejňování smluv. Pro další metodickou a technickou pomoc je zřízena e-mailová schránka³⁵, kterou obsluhují pracovníci správce registru. Dále je též průběžně poskytována telefonická podpora. V současné době již v systému řádově tisíce subjektů uveřejňují desítky tisíc smluv. Dne 22. února 2017 byl přijat poslanecký návrh zákona, kterým se mění zákon o registru smluv³⁶, včetně některých pozměňovacích návrhů. V druhé polovině dubna bude tento návrh projednán v Senátu.

Boj s korupcí

Vládní agendu v oblasti boje s korupcí stanovuje *Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017* (Koncepce). Ta definuje základní prioritní oblasti vládní politiky boje s korupcí na tříleté období, popisuje její institucionální rámce a specifikuje 2 hlavní nástroje, kterými jsou hodnocení korupčních rizik (*Corruption Impact Assessment*) a jednoleté akční plány. Posledním z jednoletých akčních plánů navazujícím na Koncepci je *Akční plán boje s korupcí na rok 2017*. Vzhledem k tomu, že se jedná o poslední z akčních plánů současné vlády, bude v roce 2017 soustředěna pozornost především na dokončení legislativního procesu u již započatých úkolů, případně stanovení nelegislativních úkolů krátkodobějšího charakteru.

Jedním z opatření na rok 2017 je dokončení legislativního procesu návrhu zákona, kterým se legislativně řeší ochrana oznamovatelů (*novela občanského soudního řádu*), jehož cílem je poskytnout oznamovatelům lepší procesní postavení v případných soudních sporech se zaměstnavatelem. Druhým opatřením je pak dokončení legislativního procesu *novely zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu* a související *novely Ústavy*, které povede k rozšíření pravomocí NKÚ při kontrole výdajů veřejných rozpočtů.

Mezi materiály, u kterých byl dokončen legislativní proces a probíhá jejich implementace do praxe lze zmínit především *novelu zákona o střetu zájmů*, *zákon o zadávání veřejných zakázek*, *zákon o státní službě*, *zákon o registru smluv*, *zákon o prokazování původu majetku nebo novelu zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích a novelu souvisejících volebních zákonů*.

3.4.4 Zadávání veřejných zakázek

Zákon o zadávání veřejných zakázek

ZZVZ nabyli účinnosti ke dni 1. října 2016, čímž se ČR stala 8. členským státem, kterému se podařilo transponovat nové zadávací směrnice. ZZVZ je transpozicí nových zadávacích směrnic a celé řady dalších směrnic³⁷.

K ZZVZ byly také vydány prováděcí právní předpisy, které nabyly účinnosti ke dni 1. října 2016. Ty stanovují pravidla pro uveřejňování formulářů pro účely ZZVZ a náležitosti profilu zadavatele; rozsah dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr; paušální částky nákladů řízení o přezkoumání úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek; paušální částku nákladů řízení ve výši 30 000 Kč jako jednotnou sazbu náhrady nákladů řízení; podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů při zadávání veřejných zakázek; náležitosti obsahu žádosti o předchozí stanovisko k uzavření smlouvy a ke změně závazku ze smlouvy. Dále stanoví finanční limity pro určení nadlimitní veřejné zakázky pro účely ZZVZ a závazné zadávací podmínky na pořízení silničních vozidel, které zohlední energetické a ekologické dopady provozu.

V kontextu nabytí účinnosti ZZVZ byl vytvořen a publikován soubor metodik, jejichž účelem je usnadnění aplikace nové právní úpravy v oblasti zadávání veřejných zakázek. Metodiky jsou rozděleny na procesní, popisující vlastní postupy v zadávacích řízeních, dále metodiky formální, jejichž účelem je pomoci zadavatelům s formálními aspekty prostřednictvím vzorů a metodiky speciální, které představují jednotlivé činnosti zadavatele a instituty k ZZVZ. Dále jsou uveřejňovány oborové metodiky, např. sociální, ekologické (zohledňující ekologické aspekty). V rámci spolupráce s profesními organizacemi vznikají v současné době také metodiky např. v oblasti stavebnictví, ICT zakázek a projektových prací. Jednotlivé metodiky jsou uveřejněny a zpřístupněny na speciálním webovém

³⁵ registrsmulv@mvcr.cz

³⁶ Zákon č. 340/2015 Sb.

³⁷ 2009/81/ES; 89/665/EHS; 92/13/EHS; 2007/66/ES; 2014/55/EU

portálu³⁸. V souvislosti se zveřejněním metodik na portále byla zřízena e - mailovou adresa³⁹, na kterou může veřejnost své připomínky k těmto metodikám zasílat. Smyslem zřízení e - mailové adresy je odstranění případných nejasností či zapracování věcných připomínek do metodik a zvýšit tak uživatelský komfort a přínos pro uživatele. V roce 2017 bude probíhat aktualizace stávajících metodik (bude-li potřeba) a také zapracování dalších metodik.

ZZVZ byl vyhlášen ve Sbírce zákonů dne 29. dubna 2016, tímto dnem zákon vstoupil v platnost. Od dubna roku 2016 byla realizována školení pro státní úřady a jejich podřízené organizace, dále pro řídicí orgány a zprostředkující subjekty, atd. Účelem těchto školení bylo seznámit účastníky se ZZVZ a vysvětlit jim rozdíly mezi dosavadní a novou právní úpravou, tedy ulehčit zavedení zcela nové právní úpravy do praxe. Výklad byl soustředěn zejména na ty oblasti, které by mohly být považovány za problematické. Za období duben až prosinec 2016 bylo proškoleny přes 8 000 osob v rámci více než 140 školení konaných po celé České republice.

S ohledem na velký zájem o školení, na nabytí účinnosti ZZVZ a také na požadavek ze strany zástupců Evropské komise zavedl gestor ZZVZ od října roku 2016 nový *Vzdělávací program veřejné zakázky (vzdělávací program)*. Školení v rámci vzdělávacího programu jsou koncipována jako prohlubující a jejich cílem je výrazné posílení odbornosti uživatelů v oblasti veřejných zakázek. Díky vícestupňové koncepci vzdělávacího programu jsou školení zaměřena nejen na zkušené zadavatele, ale i na zadavatele, kteří se zadáváním mají velmi malou zkušenost. Vzdělávací program je realizován jako půldenní semináře, které se zaměřují na konkrétní část ZZVZ. Gestor ZZVZ i nadále v rámci vzdělávacího programu připravuje další semináře, které jsou zdarma. V rámci vzdělávacího programu již bylo uskutečněno přes 40 školení, kde bylo proškoleny přes 1 600 osob. Tato školení budou pokračovat i v roce 2017.

Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020

Implementací Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020 schválené v lednu 2016 ČR podniká v souladu s doporučením Rady EU opatření ke zvýšení transparentnosti a efektivnosti při zadávání veřejných zakázek. Do konce dubna 2017 bude vládě ČR předložena Zpráva o plnění Strategie za předchozí kalendářní rok. V různé fázi rozpracovanosti jsou opatření k zajištění optimalizace provozu jednotlivých modulů začleněných do Národní infrastruktury pro zadávání VZ⁴⁰ nebo implementace opatření souvisejících s elektronizací VZ vzešlých z rozvoje jak národních, tak evropských projektů elektronizace veřejné správy⁴¹.

V roce 2017 jsou průběžně realizována opatření v oblasti elektronizace zadávání VZ zahrnující posouzení možné implementace nejlepších řešení do legislativního prostředí ČR (díky monitoringu zahraničních *best practices*); informační akce zaměřené na zavádění elektronického zadávání VZ; poradenství zadavatele i dodavatele; revize a vytváření metodik k ZZVZ a k jeho prováděcím předpisům s ohledem na výrazné posílení povinností zadavatelů a vytvoření nového systému uveřejňování informací.

Směrnice o e-fakturaci

ČR podniká první kroky k implementaci *evropské směrnice o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek*⁴². Cílem je odstranit právní nejistotu, nadměrnou složitost a dodatečné provozní náklady pro hospodářské subjekty, které v současnosti musí používat v různých členských státech různé elektronické faktury. V ZZVZ je stanoveno, že zadavatelé veřejných zakázek musí přijmout faktury, jsou-li jim v právním vztahu vzniklým zadáním veřejné zakázky nebo udělením koncese doručeny v elektronické podobě ve stanoveném formátu, pokud konvenují s evropským standardem elektronické faktury. Na druhé straně Směrnice o e-fakturaci ani ZZVZ nezavádí povinnost pro dodavatele elektronickou fakturu zadavateli zasílat a bude na rozhodnutí konkrétního dodavatele, zda tento způsob využije. Směrnice o e-fakturaci požaduje vytvoření evropské normy, která bude definovat sémantický datový model faktury. To znamená, že budou

³⁸<http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb,-o-zadavani-verejnych-zakazek>

³⁹ pripominky@mmr.cz

⁴⁰ Např. sjednocení Věstníku veřejných zakázek a Informačního systému o VZ.

⁴¹ Např. zajištění souladu elektronických nástrojů s evropským nařízením eIDAS nebo Směrnice o elektronické fakturaci při zadávání VZ.

⁴² Směrnice 2014/55/EU.

definovány datové prvky používané v elektronických fakturách. Tento EU standard pro e-fakturaci bude znám dle nastaveného harmonogramu v květnu/červnu 2017.

3.4.5 Digitální ekonomika a Společnost 4.0

V reakci na dlouhodobou společenskou debatu o nutnosti komplexního uchopení digitální agendy na národní úrovni a její koordinace z jednoho místa zřídila vláda institut koordinátora digitální agendy. Vzhledem k průřezovému charakteru této agendy, jež se dotýká kompetencí řady ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy, byla koordinační role zakotvena na ÚV s přímou vazbou na předsedu vlády. Tím je garantován horizontální přístup ke koordinační aktivitě. Vláda touto funkcí i s ohledem na úzkou spojitost agendy s budováním jednotného digitálního trhu v EU pověřila v květnu 2016 státního tajemníka pro evropské záležitosti. Konkrétní opatření v každé z prioritních oblastí spolu s termíny jejich plnění jsou shrnuta v *Akčním plánu pro rozvoj digitálního trhu* (a jeho pravidelných aktualizacích).

Akční plán pro rozvoj digitálního trhu

Akční plán pro rozvoj digitálního trhu shrnuje v rámci jediného dokumentu směřování vládní politiky a klíčová opatření, která jednotlivá ministerstva a koordinátor digitální agendy připravují na podporu rozvoje digitálního trhu. *Akční plán* je průběžně vyhodnocován a aktualizován⁴³, jeho poslední verze byla upravena k lednu 2017. První část *Akčního plánu* představuje plánované aktivity koordinátora digitální agendy, které jsou rozděleny do šesti kapitol, kterými jsou průřezové priority, e-skills, e-commerce, e-government, e-bezpečnost a e-výzvy. Průřezové priority obsahují opatření, která se zabývají digitální agendou horizontálně, nesoustředí se tedy na jedno konkrétní téma. Patří sem politika jednotného digitálního trhu, revize digitálních strategií, tvorba legislativy a hodnocení jejich dopadů na digitální agendu, tzv. Společnost 4.0 a měření vývoje digitální ekonomiky.

Druhá část *Akčního plánu* se věnuje sektorovým prioritám, které provádějí jednotlivá ministerstva. Tento blok je rozdělen do pěti kapitol: rozvoj infrastruktury⁴⁴, rozvoj digitálních kompetencí a inženýringového

myšlení, přístup ke zboží a službám na internetu, rozvoj elektronické veřejné správy a nové trendy.

Kromě zásadních výzev spojených s rozvojem elektronizace veřejné správy je důležitým tématem *Akčního plánu* datová ekonomika. Neméně podstatnou související oblastí je ochrana osobních údajů. V minulém roce koordinátor digitální agendy založil na základě *Akčního plánu* pracovní skupinu, která diskutuje dopady nové evropské legislativy do českého právního řádu a praxe a sdružuje zástupce státní správy a českého podnikatelského sektoru. Zcela nová kapitola aktuální verze *Akčního plánu* se soustředí na zapojení koordinátora do aktivit na podporu start-upů.

Během roku 2017 bude dokončena metodika pro hodnocení dopadů navrhované regulace z pohledu digitálních technologií tak, aby každý nově navrhovaný předpis odpovídal digitální době a podporoval inovace. Metodika bude popisovat, jak vyhodnotit vazbu navrhované legislativy na digitální ekonomiku. Do poloviny roku 2017 budou také dokončeny analýzy týkající se tzv. sdílené ekonomiky, které nastíní mj. ekonomický dopad tohoto fenoménu a navrhnou možnosti, jak v ČR příslušné služby legislativně uchopit bez rizika eliminace jejich inovačního potenciálu.

V rámci plnění sektorových priorit *Akčního plánu* a v souladu s *usnesením vlády ČR č. 648 ze dne 20. července 2016*, kterým byla schválena *Strategie rozvoje zemského digitálního televizního vysílání včetně postupu přechodu na kmitočtově efektivnější systém DVB-T2*, byla k 31. lednu 2017 předložena vládě ČR pro informaci *Zpráva o stavu realizace Strategie rozvoje zemského digitálního televizního vysílání*. Zpráva vyhodnocuje stav prací na legislativní a technické úrovni s ohledem na přechod na nový standard televizního vysílání, stejně jako stav mezinárodních jednání v této oblasti.

Pro zajištění a implementaci přechodu na DVB-T2 byly zároveň dne 30. ledna 2017 schváleny vládou ČR dvě novely nařízení vlády, a to *novela nařízení vlády o stanovení způsobu a výše tvorby prostředků radiokomunikačního účtu a způsobu jejich čerpání*⁴⁵ a *novela nařízení vlády o stanovení výše a způsobu výpočtu poplatků za využívání rádiových kmitočtů a čísel*⁴⁶. Dále byla připravena novela zákona o elektronických komunikacích⁴⁷ a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), a zákona č. o České televizi⁴⁸.

⁴³ A to rámci Výboru pro digitální ekonomiku Rady vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst, který disponuje širokým členstvím z resortů, hospodářských a sociálních partnerů a dalších zájmových skupin v oblasti digitální agendy.

⁴⁴ Ve smyslu rozvoje vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a kybernetické bezpečnosti.

⁴⁵ Nařízení vlády č. 153/2005 Sb.

⁴⁶ Nařízení vlády č. 154/2005 Sb.

⁴⁷ Zákon č. 127/2005 Sb.

⁴⁸ Zákon č. 483/1991 Sb.

Aliance Společnost 4.0

V únoru 2017 schválila vláda ustavení *Aliance Společnost 4.0*. Aliance je koordinační platformou, jejímž cílem je zajistit součinnost všech aktérů v oblasti agend tzv. *Společnosti 4.0*, které souvisí s dopady digitalizace a zaváděním nových technologií v mnoha sektorech ekonomiky a společnosti. Jedná se nejen o problematiku inovací v oblasti průmyslové výroby (robotizace, automatizace, využití internetu věcí, umělá inteligence), ale rovněž o budoucí vývoj na trhu práce a nároky, které bude klást na podobu vzdělávacího systému. Souvisejícími tématy budou rovněž budoucí požadavky na kyberbezpečnost, infrastrukturu, legislativu, standardizaci či fungování státní správy.

Vzhledem k širokému záběru agend *Společnosti 4.0* sdružuje Aliance zástupce veřejné správy, hospodářských a sociálních partnerů, včetně zástupců podnikové a akademické sféry. Výkonnou roli v rámci Aliance zaujímá Výbor pro digitální ekonomiku Rady vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst pod vedením koordinátora digitální agendy. Struktura Aliance je zároveň napojena na Poradu ekonomických ministrů v rozšířeném formátu pod vedením předsedy vlády.

Činnost Aliance převezme dosavadní aktivity v rámci koordinace digitální agendy. Stěžejním úkolem bude do poloviny roku 2017 připravit *Akční plán pro Společnost 4.0*. Jeho součástí budou aktualizované úkoly stávajícího *Akčního plánu pro rozvoj digitálního trhu* (viz výše), který tímto zanikne, a nová opatření vycházející s rezortních iniciativ k průmyslu, práci, vzdělávání, případně dalším oblastem *Společnosti 4.0* (např. smart cities, e-government, elektronizace zdravotnictví atd.). Tímto bude založen široký rámec pro přípravu a provádění opatření, často meziresortního charakteru, potřebných pro hladký přechod ekonomiky i společnosti do digitálního věku a pro včasné zachycení rizik a využití potenciálu, které současně i budoucí digitální inovace přinesou.

3.4.6 eGovernment

Schválením dokumentu *Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014–2020* vláda ČR udala směr rozvoje v oblasti veřejné správy a eGovernmentu v příštích letech. Průběžné plnění cílů strategického rámce, přičemž jedním z nich je právě zvýšení dostupnosti veřejné správy prostřednictvím eGovernmentu, bylo vyhodnoceno v evaluační zprávě⁴⁹. V prosinci 2016 pak vláda schválila

⁴⁹ „První evaluační zpráva k plnění Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020“ je dostupná na: <http://www.mvcr.cz/clanek/vystupy-strategickeho-ramce-rozvoje-verejne-spravy.aspx>.

Aktualizaci Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020 včetně Implementačních plánů, která reaguje na potřeby změn vyplývající jednak z dosavadní implementace jednotlivých opatření a jednak na výstupy evaluace *Strategie Smart Administration*. V průběhu roku 2017 budou vládě předloženy dva související materiály – *informace o realizaci* (červen) a *výroční zpráva Strategického rámce* (září).

ČR se připravuje na transpozici *Směrnice o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru*⁵⁰ do českého právního řádu a vede debatu o stanovení prioritních oblastí pro ČR v rámci evropské iniciativy *Akční plán pro eGovernment na období 2016–2020: Urychlování digitální transformace veřejné správy*.

Strategie rozvoje ICT služeb veřejné správy

Dalším strategickým dokumentem je *Strategie rozvoje ICT služeb veřejné správy* a její opatření na zefektivnění ICT služeb, která se zaměřuje na zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů eGovernmentu a na zvýšení efektivnosti a snížení administrativní náročnosti služeb veřejné správy a navazujících ICT služeb. Usnesením vlády⁵¹ z listopadu 2014 byla ustanovena Rada vlády pro informační společnost (RVIS) jako orgán určující strategii a pravidla rozvoje ICT služeb v ČR. Hlavním cílem činnosti RVIS je rozvoj veřejné správy a eGovernmentu, především v oblastech vyplývajících ze strategických dokumentů Evropské komise a vlády ČR.

Národní architektonický plán eGovernmentu (NAP)

ČR průběžně aktualizuje koncept *Národní architektury ICT ve veřejné správě ČR*. Zpracováváný *Národní architektonický plán* (NAP) má za cíl zavést jednotný strukturovaný popis služeb veřejné správy prostřednictvím architektonických nástrojů IT; popsat výsledky jednotlivých již realizovaných projektů ve státní správě a vytvořit tím informační základ pro správu sdílených služeb pomocí architektury; a vytvořit strukturovaný popis cílů jednotlivých strategií upravujících oblast eGovernmentu a veřejné správy tak, jak je popsáno ve *Strategickém rámci rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014–2020*. Do této aktivity bude zapojena také samospráva.

⁵⁰ Viz: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016AG0013\(02\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016AG0013(02)&from=CS).

⁵¹ Usnesení Vlády č. 961.

Odboru Hlavního architekta eGovernmentu (OHA) byly svěřeny pravomoci pro koordinaci a řízení rozvoje ICT ve státní správě ČR. Tyto pravomoci ukládají povinnost nechat si schválit každý záměr vynaložit prostředky na ICT, který přesáhne hranici 6 mil. Kč/rok nebo 30 mil. Kč/5 let, na soulad s principy a pravidly NAP. Významným dopadem posuzování projektů odborem Hlavního architekta eGovernmentu je edukativní působení na jednotlivé žadatele. Orgány státní správy s vědomím budoucí nutnosti podávání žádostí o stanovisko OHA postupně začínají zavádět architektonické řízení informačních a komunikačních technologií a jejich rozvoj z pohledu centrálního eGovernmentu.

Strategický rámec Národního cloud computingu – eGovernment cloud ČR

Na základě usnesení vlády č. 1050 z listopadu 2016 byl schválen *Strategický rámec Národního cloud computingu – eGovernment cloud ČR* a byly zahájeny práce na I. fázi – přípravné, realizace projektu Příprava vybudování eGovernment cloudu. Za tímto účelem byla v rámci Rady vlády pro informační společnost zřízena pracovní skupina pro Přípravu vybudování eGovernment cloudu, která se podílí na realizaci tohoto projektu a která do konce roku 2017 předloží vládě komplexní analytickou zprávu. Na jejím základě bude rozhodnuto o dalším postupu v oblasti implementace a vybudování eGovernment cloudu v ČR.

Úplné elektronické podání

Jednou z priorit v rozvoji eGovernmentu v ČR je zajištění úplného elektronického podání, které jednak zvýší uživatelský komfort a kvalitu služeb poskytovaných subjekty veřejné správy, ale povede také ke zvýšení využívání služeb eGovernmentu občany ČR. V průběhu roku 2017 budou připraveny metodické dokumenty a doporučení k řešení úplného elektronického podání na legislativní, motivační, procesní i technické rovině. Tyto metodické dokumenty a doporučení pak budou sloužit pro realizaci opatření k nasazení úplného elektronického podání ve vybraných agendách veřejné správy.

Za účelem uskutečnění návrhu *zákona o elektronické identifikaci*, který vychází z nařízení eIDAS⁵², nadále pokračuje práce na vybudování informačního systému, který bude sloužit pro potřeby elektronického podání a elektronické identifikace nejen na národní úrovni, ale bude kompatibilní i s přeshraničními systémy

⁵² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

elektronické identifikace. Na základě *Národního identitního schématu* bude vytvořen informační systém *Národního bodu pro identifikaci a autentizaci*, který je v současnosti ve fázi výstavby a měl by být k dispozici před nabytím účinnosti zákona o elektronické identifikaci, která je předpokládána na 1. července 2018. Návrh zákona o elektronické identifikaci a související změnový zákon byly předloženy dne 3. února 2017 vládě ČR, projednány pracovními komisemi Legislativní rady vlády a dne 8. března 2017 byly návrhy schváleny vládou. Dne 21. března 2017 byly vládní návrhy zákonů doručeny Poslanecké sněmovně k projednání. První čtení vládních návrhů zákonů proběhne na 56. schůzi Poslanecké sněmovny.

Občanské průkazy s elektronickým čipem

Dne 7. 4. 2017 byl v rámci třetího čtení v Poslanecké sněmovně schválen⁵³ *návrh zákona, kterým se mění zákon o občanských průkazech*. Návrh zákona je nyní připravován k postoupení Senátu. Předpokládaná účinnost je stanovena prvním dnem dvanáctého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení. „Nový“ elektronický občanský průkaz bude vždy vybaven kontaktním elektronickým čipem, na kterém bude již při výrobě nahrán identifikační certifikát občanského průkazu a stane se základním nástrojem sloužícím občanům pro prezenční i vzdálené prokázání totožnosti (on-line) s nejvyšší úrovní důvěry zaštitěné ČR. S využitím elektronického občanského průkazu, se občanům například naskytne možnost získat své údaje z registru obyvatel, daňového portálu a dalších úředních systémů a zároveň vznikne jednodušší možnost elektronické komunikace se státem.

Portál veřejné správy a Informační systém datových schránek

Portál veřejné správy (PVS) slouží pro zajištění kvalitních služeb při poskytování důvěryhodných a garantovaných informací a spolu s Informačním systémem datových schránek zjednodušuje komunikaci s úřady pro občany ČR a cizince. V budoucnu je plánováno vytvořit pro uživatele portálu možnost pracovat interaktivně s dokumenty či formuláři na PVS v online režimu.

⁵³ Usnesením č. 1626.

Národní katalog otevřených dat

Od roku 2015 je na Portále veřejné správy přístupný Národní katalog otevřených dat, který byl vytvořen spolu se standardy publikace a katalogizace otevřených dat veřejné správy. Katalog v současné době eviduje přes 110 000 datových sad. Oblast otevřených dat byla zakotvena do legislativního systému ČR, konkrétně do zákona č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, který nově upravuje zákon o svobodném přístupu k informacím⁵⁴. Vláda stanovuje nařízením seznam informací zveřejňovaných podle § 4b odst. 2 jako otevřená data.

Nařízení vlády o seznamu informací zveřejňovaných jako otevřená data schválené 14. prosince 2016 definuje jedenáct datových sad. Současně se plánuje pravidelná roční aktualizace tohoto nařízení vlády.

Iniciativa 202020

V září 2016 vznikla *Iniciativa 202020* s cílem podpořit a urychlit vývoj ČR v oblasti eGovernmentu, kde ČR v loňském roce obdržela doporučení Rady EU. Ambicí Iniciativy, která má nejvyšší politickou podporu, je posunout ČR ve světových žebříčcích hodnotících úroveň a využívání služeb eGovernmentu mezi prvních dvacet hodnocených zemí do roku 2020. Hlavním posláním této aktivity je zintenzivnit propagaci digitálních služeb veřejné správy a zvýšit tak povědomí veřejnosti o již funkčních elektronických službách a také podporovat rozvoj nových služeb veřejné správy poskytovaných elektronickou cestou. Webová stránka⁵⁵ funguje jako rozcestník pro existující služby, zároveň informuje o plánovaných službách a nabízí možnost zaslat námět na vytvoření nové online služby. Díky Iniciativě se podařilo zmapovat online služby poskytované státem občanům (již funkční i ty plánované) a stejné mapování proběhlo na úrovni krajů a nyní bude tento model rozšířen na úroveň měst a obcí.

V rámci *Iniciativy 202020* bude rovněž v průběhu roku 2017 vytvořena klasifikace online služeb státní správy, která je nezbytná pro zvýšení jejich uživatelské přívětivosti. V návaznosti na vytvoření klasifikace bude zajištěna komunikace s resorty, na základě které bude ověřena stávající funkčnost služeb elektronické státní správy.

Do konce 2Q 2017 bude navržena vize dalšího rozvoje služeb eGovernmentu včetně způsobu její prezentace vůči veřejnosti. K tomuto účelu budou mimo jiné využity také výsledky průzkumu požadavků veřejné správy v oblasti eGovernmentu. Koordinátor digitální agendy ČR společně s partnery sestaví hlavní principy, ze kterých bude rozvoj služeb eGovernmentu do budoucna vycházet.

Projekt e-Sbírka a e-Legislativa

Pokračují přípravy na projektu e-Sbírka a e-Legislativa, který usiluje o dostupnou a srozumitelnou publikaci platného a účinného práva na území ČR v elektronické podobě, o vyšší dostupnost minulého práva v moderní podobě a o efektivnější a transparentnější tvorbu právních předpisů. Financování projektů z ESIF bylo schváleno 25. ledna 2017, vyhlášení veřejných zakázek na Implementátora informačních systémů e-Sbírka a e-Legislativa a Verifikátora datové báze je plánováno na konec dubna 2017. Spuštění obou systémů do ostrého provozu je plánováno k 1. lednu 2020, a to s ohledem na technologicky náročnou realizaci projektu, nutnost proškolení uživatelů systému e-Legislativa a provedení změn pro umožnění standardního užívání systému e-Legislativa v obou komorách Parlamentu ČR. Zahájení ostrého provozu projektu je navázáno na nabytí účinnosti *zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv*⁵⁶, který byl v roce 2016 schválen Parlamentem ČR.

3.5 Sektorové politiky

3.5.1 Výzkum, vývoj a inovace

V roce 2017 bude pokračovat plnění opatření uvedených v *Národní politice výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016 – 2020* (NP VaVal 2016 – 2020), kterou schválila vláda v únoru 2016. Tento vrcholový strategický dokument na národní úrovni udává hlavní směry vývoje v oblasti VaVal a zastřešuje ostatní související strategické dokumenty ČR. Jedním z implementačních nástrojů NP VaVal 2016 – 2020 je *Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR (RIS3)*, zejména v oblasti podpory aplikovaného výzkumu prostřednictvím efektivního zacílení evropských, národních, regionálních a soukromých prostředků do nejperspektivnějších oblastí výzkumu a podnikání, které jsou průběžně diskutovány se zástupci akademické a soukromé sféry. Dochází tak ke kontinuálnímu zjišťování věcných potřeb v jednotlivých sektorech ekonomiky. V první polovině roku 2016 došlo k úpravě znění RIS3 v oblasti

⁵⁴ zákon č. 106/1999 Sb.

⁵⁵ <http://202020.cz>

⁵⁶ Zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv).

implementace a postupně byly zapracovávány výstupy procesu podnikatelského objevování nových příležitostí *Entrepreneurial Discovery Process (EDP)* probíhajícího v *Národních inovačních platformách* pod *RIS3* na národní úrovni a v regionech. *Národní inovační platformy* byly vytvořeny na základě sektorů národního hospodářství, které vynakládají významné soukromé prostředky na VaVal a jsou významné pro strukturu české ekonomiky. Představují zásadní nástroj řízení a zacílení finanční podpory v oblasti aplikovaného výzkumu. Celý proces, tj. dopracování *RIS3* a jejího *Implementačního plánu*, byl završen v září 2016, kdy EK oficiálně schválila aktualizované znění *RIS3* a tím ukončila předběžnou tematickou podmínku 1.1 (Výzkum a vývoj – inteligentní specializace) pro čerpání finančních prostředků na podporu výzkumu a vývoje z ESIF v řádu několika desítek mld. Kč. Výstupy činnosti *Národních inovačních platform* byly od podzimu 2016 plně implementovány do jednotlivých programů podpory, zejména MPO a MŠMT, pracuje se na zapracování do národních programů. Jedná se o výzvy vyhlášené od podzimu 2016 v rámci programu OP VVV (výzvy s celkovou alokací cca 7 mld. Kč), OP PIK (výzvy s celkovou alokací cca 31 mld. Kč) a národní programy MPO a TAČR (EPSILON, GAMA, TRIO), kde se počítá s vertikalizací⁵⁷ na úrovni 50 – 80 % jednotlivých veřejných soutěží. V souladu s usnesením vlády ze dne 11. července 2016 č. 634 bude v polovině roku 2017 předložen vládě pro informaci *Plán implementace RIS3 2017/2018, Zpráva o realizaci RIS3 2014 – 2016 a Hodnotící zpráva o realizaci RIS3*.

V roce 2017 bude pokračovat příprava paragrafovaného znění nového zákona o podpoře VaVal, jehož věcný záměr vláda schválila v srpnu 2016. Cílem nového zákona je revidovat stávající systém VaVal, po vzoru řady zahraničních zemí vytvořit centrálně řízené, koordinované, a tím i lépe kontrolovatelné financování VaVal. Z dlouhodobého hlediska je cílem zajištění finanční udržitelnosti systému VaVal s důrazem na období po ukončení programového období 2014 – 2020, přičemž navyšování podílu zdrojů z domácího podnikatelského sektoru ve výdajích vládního a vysokoškolského sektoru na výzkum a vývoj je v tomto ohledu klíčové. I proto se zavádějí opatření směřující k vybudování silné základny aplikovaného výzkumu prostřednictvím stimulace části existujících výzkumných kapacit k transformaci na výzkumně a technologicky zaměřená centra, kde bude realizován kvalitní aplikovaný výzkum podle potřeb aplikační sféry. Je tedy logické, že podpora různých forem dlouhodobé spolupráce mezi

⁵⁷ Vertikalizací“ se myslí postupná prioritizace, tedy zúžení intervencí na témata definovaná v jednotlivých prioritách inteligentní specializace (viz RIS3) – na rozdíl od horizontálních intervencí, které budou podporovat danou aktivitu bez tematického omezení.

výzkumnou a aplikační sférou a posílení institucionální základny aplikovaného výzkumu bude jedním z klíčových témat v roce 2017 (podrobněji viz část „Spolupráce mezi výzkumnou a podnikovou sférou“ níže).

Od roku 2014 dochází k růstu objemu výdajů na VaV ze státního rozpočtu. Meziroční nárůst celkových výdajů na VaV činil cca 4,2 % (z hodnoty 85,1 mld. Kč v roce 2014 na 88,7 mld. Kč v roce 2015). To je index srovnatelný s růstem HDP i vývozu zboží a služeb (nárůst mezi roky 2014 a 2015 o 4,5 %, resp. 6,2 %). Na rok 2017 byl schválen historicky nejvyšší státní rozpočet na VaVal ve výši 32,7 mld. Kč. Nárůsty výdajů ze státního rozpočtu na VaVal jsou v dlouhodobém horizontu doprovázeny rychleji rostoucím růstem výdajů na VaVal ze zdrojů soukromých, což lze označit za pozitivní trend.

TA ČR v současné době podporuje více než 1500 projektů s ročním celkovým rozpočtem přes 4 mld. Kč, včetně 2,8 mld. Kč ze státního rozpočtu (v roce 2016). V přípravě je nový program *TA ČR Národní centra kompetence*, který má za úkol obnovit a stabilizovat institucionální základnu aplikovaného výzkumu.

Rozvoj podmínek pro excelentní výzkum

Vláda bude i nadále pokračovat v realizaci dílčích opatření *Cestovní mapy ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace pro léta 2016-2022*. V návaznosti na vyhlášení výzev pro předkládání příslušné dokumentace bude v 1. pol. roku 2017 provedeno komplexní mezinárodní hodnocení velkých výzkumných infrastruktur ČR. Daný proces, postavený na principu mezinárodního peer-review, bude přitom zahrnovat jak interim hodnocení velkých výzkumných infrastruktur, které byly schváleny vládou k podpoře z veřejných prostředků v letech 2016-2019, tak ex-ante hodnocení nových konceptů velkých výzkumných infrastruktur. V návaznosti na výstupy tohoto hodnocení bude vládou rozhodnuto o financování již schválených velkých výzkumných infrastruktur v letech 2020-2022 a o zahájení financování eventuálních nových konceptů velkých výzkumných infrastruktur ČR. Výstupy hodnocení budou následně sloužit také jako nezávislý odborný podklad pro první aktualizaci *Cestovní mapy ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace pro léta 2016-2022* plánovanou pro rok 2018 a časově synchronizovanou s procesem aktualizace *Cestovní mapy Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury (ESFRI Roadmap)*. Nedílnou součástí rozvoje podmínek pro excelentní výzkum je podpora mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji. V této souvislosti bude vláda implementovat jednotlivá opatření *Akčního plánu mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji*

a internacionalizace prostředí výzkumu a vývoje v ČR na léta 2017-2020.

Vláda dále v průběhu roku 2017 připraví *Akční plán pro rozvoj lidských zdrojů a genderové rovnosti ve výzkumu a vývoji*, zaměřující se na oblast lidských zdrojů jako jednoho ze stěžejních předpokladů rozvoje excelentního výzkumu v ČR. Akční plán se ve svých dílčích aspektech zaměří zejména na problematiku rozvoje institucionálního prostředí výzkumných organizací ČR, studijní a profesní dráhy doktorandů a post-doktorandů / začínajících výzkumných pracovníků, mezinárodní a mezisektorovou mobilitu výzkumných pracovníků, genderovou segregaci vzdělávacích drah a výzkumných kariér nebo na problematiku rozvoje lidských zdrojů jako součásti systému hodnocení výzkumných organizací ČR a institucionálního financování jejich dlouhodobého koncepčního rozvoje.

V roce 2017 dojde k vyhodnocení a zahájení realizace většiny projektů výzev SC 1 PO 1 OP VVV zaměřených na podporu excelence ve výzkumu (Podpora excelentních výzkumných týmů, Výzkumné infrastruktury, Teaming, Excelentní výzkum).

Koncepce informačního systému VaVal

V lednu 2016 byla vládou schválena *Koncepce informačního systému VaVal na období 2016 – 2020* (Koncepce IS VaVal), která definuje 18 konkrétních opatření, jejichž cílem je přispět ke strategickému řízení VaVal na všech úrovních, zefektivnění veřejné podpory VaVal a v neposlední řadě zlepšení spolupráce mezi veřejným a podnikovým sektorem. V průběhu roku 2016 došlo k převedení provozu a správy IS VaVal, do té doby zabezpečované externími subjekty, plně pod ÚV ČR. Nová verze IS VAVAI 2.0 byla uvedena do ověřovacího provozu v červnu 2016 a postupně byly spouštěny jeho části a moduly. IS VaVal 2.0 je moderní internetová aplikace s výrazně zjednodušenými procesy vkládání a správy dat se zachováním stávajících formátů dat i kompletní databáze. Hlavními rysy nové verze IS VaVal 2.0 jsou přímá správa dat, uživatelské role, správa dat a jejich příjem v rámci aplikace, možnost hromadného i individuálního vkládání dat, minimalizace administrativní zátěže a zejména respektování potřeb uživatelů.

V souvislosti s přijetím nové metodiky hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací bude v roce 2017 IS VaVal rozvíjen za účelem podpory hodnotícího procesu a hodnotitelů.

Hodnocení výzkumných organizací

V únoru 2017 došlo ke schválení nové *Metodiky hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací (Metodika 2017+)*. Metodika přinese oddělené hodnocení základního a aplikovaného výzkumu nebo změny financování výzkumných organizací směrem k větší finanční jistotě pro jejich další rozvoj. *Metodika 2017+* vyhodnocuje spolupráci mezi výzkumnými organizacemi a uživateli výsledků aplikovaného výzkumu jako jeden ze základních parametrů v modulu M3 – Společenská relevance. Dále v modulu M4 – Viabilita, kde je sledován objem získaných finančních prostředků, které pocházejí ze soukromého sektoru. *Metodika 2017+* je jedním z hlavních nástrojů jak motivovat akademickou sféru ke spolupráci se soukromou a jedním z hlavních nástrojů řízení celého systému. Metodika zavádí dvě úrovně hodnocení, a to na národní úrovni hodnocení výsledků a hodnocení na úrovni jednotlivých segmentů. Na úrovni segmentů bude zaváděna postupně v období do roku 2020. V roce 2017-18 bude *Metodika 2017+* zavedena pro resorty, v roce 2019/20 pro vysoké školy a nejspíše v roce 2020 pro AV ČR.

Spolupráce mezi výzkumnou a podnikovou sférou

Mezi aktuální priority patří podpora provázanější spolupráce výzkumné a podnikové sféry za účelem aplikace výsledků výzkumu a vývoje do praxe a jejich následná komercializace s cílem zvyšování konkurenceschopnosti českých firem.

Účelné propojení akademického a podnikatelského sektoru je dílčím cílem *RIS3* strategie. V průběhu roku 2017 bude pokračovat podpora procesu podnikatelského objevování nových příležitostí (*EDP*) probíhajícího na národní úrovni a v regionech. Hlavním nástrojem na koordinaci *EDP* jsou tzv. *Národní inovační platformy*, jejichž tematické zaměření pokrývá všechny národní znalostní domény⁵⁸. Předpokládané výstupy *EDP* podpoří budoucí zaměření a zacílení *RIS3* na národní úrovni a v krajích. Vertikalizace v pilotní fázi je aplikována ve výzvách OP PIK PO1 – Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, které byly vyhlášeny v průběhu října až prosince 2016. Stejná úroveň vertikalizace výzev u OP PIK a *TRIA* je plánována i v roce 2017. Klíčové z hlediska spolupráce výzkumné a podnikové sféry jsou programy TA ČR. Dlouhodobě probíhá navyšování podpory těchto programů ze státního rozpočtu na oblast VaVal.

Za účelem podpory komercializace výsledků VaVal a také s ohledem na strukturu a vývoj hospodářství ČR směrem k produkci s vyšší přidanou hodnotou byl

⁵⁸ Znalostní domény jsou definovány ve schválené *RIS3*.

v roce 2015 vytvořen program podpory aplikovaného výzkumu s názvem *TRIO*, který bude až do roku 2021 sloužit k rozvoji potenciálu ČR v oblasti klíčových technologií, tzv. *KETs*. V říjnu 2016 byla vyhlášena 2. veřejná soutěž, jejíž výsledky by měly být známy v květnu 2017. Alokace programu na rok 2017 činí 1050 mil. Kč. MPO informovalo Radu pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) o svém záměru připravit nový program na podporu průmyslového výzkumu, který bude navazovat na program *TRIO*.

V rámci činnosti TA ČR je v roce 2017 plánováno dokončení přípravy nového klíčového programu *Národní centra kompetence zaměřeného na podporu dlouhodobé spolupráce výzkumných organizací s podniky*, umožňující například také zapojení Fraunhofer institutů. Cílem programu je posílení a konsolidace aplikovaného výzkumu. Dále je plánován rozvoj nástrojů podpory mezinárodní spolupráce, a to například formou vytváření schémat *ERA-NET COFUND* v rámci programu Horizon 2020 a implementace nástroje *Seal of Excellence*. Dalším cílem je zvýšení investic z neveřejných / soukromých zdrojů a příprava na implementaci finančních nástrojů.

V roce 2017 proběhne rekordních celkem sedm veřejných soutěží vyhlášených TA ČR na podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, jejichž výsledky mají vysoký potenciál pro uplatnění v nových produktech, výrobních postupech a službách. Konkrétně budou vypsány soutěže v programech *EPSILON*, *GAMA*, *DELTA* a ve třech nově vládou schválených programech *ZÉTA*, *THÉTA* a *ÉTA*. V rámci programu *BETA2* pak budou plněny potřeby více než 12 ústředních orgánů státní správy, a to průběžně s využitím všech možností veřejného zadávání v oblasti výzkumu a inovací.

Příprava zákona o VaVal

Vláda v roce 2016 schválila *věcný záměr zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací*. Zákon má zjednodušit administrativu, zavést nové kategorie a nástroje podpory a celkově vytvořit podmínky pro zkvalitnění výzkumu v ČR. Zákon by měl dále vyřešit absenci důkladnější úpravy inovací v systému státní podpory VaVal a vytvořit s tím související funkční, ověřený a kontrolovaný registr relevantních inovačních výstupů a navazovat na novou metodiku hodnocení výzkumných organizací, která bude více než dosud zohledňovat výstupy aplikovaného výzkumu a inovací. Zavedeny budou finanční nástroje, které by měly motivovat podniky k větším investicím do výzkumu a rozšíření spolupráce s veřejným sektorem. Paragrafové znění zákona bude připraveno v roce 2017 tak, aby jej bylo možno předložit vládě ke schválení.

3.5.2 Investiční politika

Zefektivnění využití investičních prostředků lze bezesporu řadit mezi dlouhodobé priority ČR. Za tímto cílem budou v roce 2017 zavedeny nové inovativní finanční nástroje a spuštěna řada projektů sloužících k mobilizaci domácích zdrojů, zahraničních investic a evropských prostředků. Tyto mají mimo jiné sloužit k postupnému navyšování podílu investic s vyšší přidanou hodnotou a ke stimulaci inovací.

Národní inovační fond

V projektu *Národní inovační fond* (NIF) se jedná o podporu inovačního podnikání formou kapitálových investic do konkrétních společností. Cílem je vytvoření státní investiční platformy pro investice do rizikového kapitálu s profesionálním managementem se zkušenostmi z finanční oblasti. Takto budou realizovány programy OP PIK na podporu financování rozvoje inovativních firem a komercializace výzkumu a vývoje formou kapitálových vstupů. Cílem je zhodnocování vlastnického podílu a následný odprodej státního podílu. Probíhají administrativní úkony spojené se založením investiční společnosti NIF, zejména výběr vedoucích osob. Následně bude zahájeno licenční řízení u ČNB. Předpokládáme začátek činnosti NIF v druhém pololetí 2017, a první investice na začátku roku 2018. V pilotní fázi bude NIF spravovat prostředky o velikosti 13 mil. EUR v rámci programu *Rizikový kapitál* a dalších 12 mil. EUR v programu *Proof of concept*.

Dne 24. ledna 2017 byla podpisem *dohody o financování* dokončena jednání se skupinou EIB o vytvoření a správě fondu fondů, s předpokladem brzkého zahájení výběru finančních zprostředkovatelů a následného provádění investic do inovativních firem. Očekává se, že výběr finančních zprostředkovatelů by měl být ukončen v druhém pololetí 2017. Investice by měly být zahájeny ke konci roku 2017. Z programu OP PIK půjde do fondu fondů 40 mil. EUR, z Evropského investičního fondu 10 mil. EUR

Inovativní finanční nástroje

V ČR je plánováno širší využívání finančních nástrojů, ve srovnání s minulostí budou implementovány více subjekty ve více sektorech. Předpokládá se i využití nových typů finančních nástrojů, které doposud nebyly využívány, tj. kapitálových vstupů⁵⁹. Finanční nástroje jsou připravovány ve více operačních programech několika resorty a Magistrátem hl. m. Prahy. Spuštění

⁵⁹ Spolu se zvýhodněnými úvěry a zárukami využívanými již v předešlých letech.

prvních finančních nástrojů se předpokládá v první polovině roku 2017.

Vláda vzala dne 9. ledna 2017 na vědomí materiál věnující se centralizované správě finančních nástrojů se zapojením fondu fondů. Materiál vyhodnocuje subjekty, které by bylo možné pověřit výkonem činnosti fondu fondů, a to ve variantě s investičním fondem ve smyslu zákona o investičních společnostech a investičních fondech a ve variantě využití ČMZRB. Na základě jednání spolupředkladatelů a výsledků meziresortního připomínkového řízení bylo rozhodnuto, že v programovém období 2014–2020 nebudou prozatím na centrální úrovni zakládány žádné nové entity. Materiál proto předpokládá, že do března 2018 bude zpracována komparativní studie se zaměřením na porovnání variant implementace centrální správy finančních nástrojů z hlediska míry naplnění Národní investiční strategie – investičního plánu ČR, která zhodnotí možnosti využití stávajících struktur pro implementaci finančních nástrojů. Zpracování komparativní studie má vazbu také na projekt transformace ČMZRB na národní rozvojovou banku⁶⁰. Tento projekt má být zpracován a předložen vládě do 30. 6. 2017. Komparativní studie by v návaznosti na transformační projekt měla mimo jiné analyzovat a vyhodnotit podmínky, které bude třeba při vzniku národní rozvojové banky splnit, aby mohla v budoucnu plnit efektivně roli fondu fondů či správce finančních nástrojů v programovém období 2021+.

Prostřednictvím ČMZRB je ČR zapojená v aktivitě EFSI *Protizáruka*, která umožní podpořit větší množství projektů než se stávajícími zdroji ČMZRB a MPO. V období let 2015 – 2017 budou představovat úvěry podnikatele více než 4,4 mld. Kč pro 1 500 podnikatelů, tedy o třetinu víc, než by mohla poskytnout ČMZRB z vlastních zdrojů. Součástí *Investičního plánu pro Evropu* je také poradenské centrum⁶¹, které má poskytovat kompletní asistenci při přípravě projektů. V ČR jeho služeb dosud využilo devět projektů.

Investiční pobídky

V současné době se diskutuje o možných změnách v systému investičních pobídek, především v oblasti podpory investičních projektů s vysokou přidanou hodnotou, neboť s ohledem na růst české ekonomiky, proměňující se situaci na pracovním trhu a další faktory vzniká potřeba upravit systém investičních pobídek.

Investiční pobídky se jako nástroj pozitivní hospodářské politiky osvědčily. Přispívají

k zaměstnanosti v regionech a pomáhají kontinuálně restrukturalizovat český průmysl. Současný ideový záměr změn investičních pobídek předpokládá podporu perspektivních pracovních míst vytvářejících předpoklad pro atraktivní mzdové ohodnocení zaměstnanců ve spojení s odpovídajícími sociálními výhodami. Zároveň záměr předpokládá pozitivní stimulaci k rozšiřování vzdělanostně náročných ekonomických aktivit a motivaci k vysoké míře reinvestování zisku.

Zapojení do projektů na nadnárodní úrovni

Vláda schválila v prosinci 2016 zapojení do regionálního projektu *Středoevropského fondu fondů* (SFF), který bude ve správě EIF. SFF bude za účasti kapitálu z účastnících se středoevropských zemí, vlastních prostředků EIB i soukromého spolufinancování investovat prostřednictvím vybraných soukromých fondů do rozvíjejících se firem ve fázi expanze, což bude komplementární s podporou NIF. Český vklad do SFF bude ve výši 240 mil. Kč ze státního rozpočtu a je též pravděpodobné zapojení ČMZRB z jejích vlastních zdrojů. Pro ČMZRB je také plánováno zapojení v roli převodního vehiklu pro český vklad. ČR bude intenzivně zapojena do investičního výboru SFF⁶². Cílový kapitál SFF je plánován na 120-150 mil. EUR (při zapojení ČR, Chorvatska, Maďarska, Rakouska, Slovenska, Slovinska, italského regionu Südtirol), v rámci této částky pochází 40 % z vlastních zdrojů EIF. Očekávaná páka veřejných zdrojů je nejméně 3,3násobku konečných investic, počítá se s výrazným zapojením soukromých investorů. Předpokládaná je návratnost investic v průběhu 17 let dlouhé investiční periody. V současné době probíhají jednání ohledně podoby dohody o financování mezi EIF. Plánované spuštění SFF je v roce 2018, v následujících 4 letech by měl probíhat výběr fondů, poté bude následovat investiční fáze.

Zohlednění územní dimenze v investicích

Vláda v lednu 2017 schválila *Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2017-2018*. Cílem je nadále přispět ke snižování regionálních rozdílů (vyrovnávací cíl) a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro zvýšení hospodářské a sociální úrovně jednotlivých regionů (růstový cíl). Pro účely naplnění vyrovnávacího cíle bude do konce května roku 2017 vládě předložen *Souhrnný akční plán Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje*. Současně k naplnění cíle přispěje *Komunitně vedený místní rozvoj*. Pro naplnění

⁶⁰ dle Usnesení vlády č. 919/2016.

⁶¹ European Investment Advisory Hub, EIAH

⁶² Kupříkladu v poradní funkci a při schvalování odchylek od investičního plánu.

růstového cíle budou v hlavních metropolitních oblastech a sídelních aglomeracích ČR realizovány tzv. integrované nástroje (integrované územní investice a integrované plány rozvoje území), které přispějí ke zvýšení konkurenceschopnosti hlavních urbánních center ČR.

3.5.3 Doprava

Současný stav české dopravní sítě z pohledu kvality a funkčnosti stále ještě nedosahuje úrovně původních 15 členských států EU. Tento stav je vnímán jako jedna z hlavních překážek dosahování vyššího tempa hospodářského růstu ČR. Efektivní dobudování páteřní dopravní infrastruktury a napojení zbývajících regionů a hlavních průmyslových center na hlavní české i evropské trasy považuje vláda za nezbytnou podmínku udržitelného ekonomického růstu na základě zlepšení konkurenceschopnosti českého hospodářství včetně odstranění bariér pro podnikání v krajích s nedostatečně kvalitní dopravní dostupností.

Novela stavebního zákona

V září 2016 schválila vláda návrh zákona, kterým se mění stavební zákon a dalších 43 souvisejících zvláštních právních předpisů. Novela přináší možnost časové úspory zhruba 9 -12 měsíců při pořizování změn a aktualizací územně plánovacích dokumentací, nejsou-li požadovány územně rozdílné varianty řešení, jelikož v těchto případech bude možné využít zkrácený postup. Navrhováno je i zkrácení lhůt pro přezkum územně plánovací dokumentace ze tří let na jeden rok od nabytí její účinnosti.

V rámci novely také dochází k výrazným změnám v oblasti kolaudace staveb. Do budoucna má obecně být možno užívat stavby po jejich dokončení bez kontroly stavebních úřadů. Pouze u tří druhů staveb, které dnes vyžadují vydání kolaudačního souhlasu, novela navrhuje možnost navrácení institutu kolaudačního řízení v případě, kdy stavby nebudou připraveny k bezpečnému užívání, či bude třeba stanovit závazné podmínky pro užívání stavby. Cílem je vedení transparentního řízení podle pravidel správního řádu.

Výsledná podoba návrhu zákona je maximálním kompromisem, kterého bylo možné dosáhnout při zachování současné organizace veřejné správy a v rámci formátu novely, nikoli návrhu nového zákona. Bylo dokončeno projednání návrhu novely Poslaneckou sněmovnou. První čtení proběhlo 26. 10. 2016, druhé čtení proběhlo 28. 2. 2017, třetí čtení 5. 4. 2017. Návrh novely bude dále projednáván v Senátu Parlamentu ČR. Dokončení legislativního procesu se

očekává do konce roku 2017. Zároveň vyznívá⁶³ zřejmá snaha o komplexní změnu stavebního práva, kterou nelze provést pouze v rámci novely a která zároveň úzce souvisí se změnou kompetenčního zákona. Proto jsou v současné době připravovány základní teze rekonstrukce veřejného stavebního práva.

Posuzování vlivů na životní prostředí

V prosinci 2016 byl Poslanecké sněmovně předložen návrh zákona, kterým se mění *zákon o posuzování vlivů na životní prostředí* (tzv. transpoziční novela EIA). Novelou navrhované změny povedou ke zjednodušení procesu posuzování vlivů na životní prostředí, a to jak jasnějším vymezením předmětu úpravy, tak jasnějším definováním povinností na straně příslušných úřadů i investorů.

V souvislosti s významnými dopravními stavbami financovanými z fondů EU nabyta zároveň v srpnu 2016 účinnosti *novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*⁶⁴, kterou bylo do tohoto zákona vloženo ustanovení zakotvující speciální postup pro zajištění realizace těchto záměrů. Na jeho základě bylo vydáno nařízení vlády o stanovení prioritních dopravních záměrů⁶⁵, které stanovilo devět prioritních dopravních projektů se stanovisky EIA vydanými podle právních předpisů platných před vstupem do EU⁶⁶ a nacházejících se před vydáním stavebního povolení. Tyto projekty byly podrobeny speciálnímu postupu tak, aby mohla být jejich výstavba zahájena v co nejbližší době. Aktuálně již bylo podle tohoto ustanovení vydáno všech devět závazných stanovisek k vlivům prioritního dopravního záměru na životní prostředí.

Efektivní strategické plánování a jeho realizace

Strategické dokumenty Dopravní politiky ČR pro období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050 a Dopravních sektorových strategií zajišťují každoroční plánování procesu přípravy staveb a navázání nejdůležitějších investičních projektů dopravní infrastruktury na státní rozpočet. Navazují na ně dílčí koncepce, jež rozpracovávají řešení a způsob financování jednotlivých oblastí. V lednu 2017 vláda schválila dokument Koncepce nákladní dopravy.

Mezi klíčové priority patří mj. rozvoj dopravní infrastruktury, harmonizace podmínek na přepravním trhu, rozvoj železniční a vodní dopravy, zlepšení kvality silniční dopravy, podpora multimodálních přepravních

⁶³ A to zejména v kontextu pozměňovacích poslaneckých návrhů podaných v rámci prvního i druhého čtení.

⁶⁴ zákon č. 256/2016 Sb.

⁶⁵ nařízení vlády č. 283/2016 Sb.

⁶⁶ zákon č. 244/1992 Sb.

systémů, stabilizace financování veřejné dopravy či využití alternativních energií (CNG, LNG, vodík a elektřina). Naplňování těchto priorit bude pokračovat i v roce 2017.

Prioritní projekty v rámci budování infrastruktury

Mezi prioritní projekty v oblasti železniční infrastruktury patří zejména dobudování tranzitních železničních koridorů včetně železničních uzlů (do roku 2020) a modernizace dalších tratí na hlavní a následně i globální síti TEN-T. Prioritou je rovněž modernizace tratí mimo TEN-T, které zajišťují napojení důležitých průmyslových zón (např. Nymburk – Mladá Boleslav) nebo tratě důležité pro příměstskou dopravu. Mezi prioritní projekty v oblasti silniční infrastruktury patří zejména výstavba chybějících dálničních a silničních úseků na hlavní a globální síti TEN-T (do roku 2030, resp. 2050).

V oblasti vnitrozemské vodní dopravy se bude vláda nadále zabývat řešením problémů splavnosti (včetně mezinárodních vazeb) a spolehlivosti na Labsko-vltavské vodní cestě. Důležitou prioritou v oblasti multimodální dopravy pak bude zajištění dostatku prostředků z evropských fondů pro rozvoj multimodální nákladní dopravy.

Velká pozornost bude věnována i zlepšení legislativních podmínek v resortu dopravy a rozvoji inteligentních dopravních systémů (ITS), které jsou rovněž nástrojem optimalizace využití kapacity dopravní infrastruktury. V roce 2017 bude vládě předložen ke schválení dokument *Program rozvoje rychlých železničních spojení v ČR*, který spolu s *Technicko-provozní studií - Technická řešení vysokorychlostních tratí* (dokončení v roce 2017) bude důležitým krokem k budoucímu zavedení nového subsystému rychlé železniční dopravy v ČR. V roce 2017 budou rovněž rozpracovány studie proveditelnosti pro vysokorychlostní spojení Praha – Ústí n/L – státní hranice a Praha – Brno – Břeclav.

3.5.4 Energetika a energetická účinnost

V oblasti energetiky je cílem zajistit bezpečnou, udržitelnou a cenově konkurenceschopnou energii pro občany a podniky. Ve snaze zlepšit stávající právní rámec EU v oblasti energetiky a nastavit jej s výhledem do roku 2030 představila EK v listopadu 2016 balíček legislativních a nelegislativních návrhů *Čistá energie pro všechny Evropany*. Součástí balíčku jsou návrhy *nařízení o správě Energetické unie*, revize *směrnice o obnovitelných zdrojích energie*, revize *směrnice o energetické účinnosti*, revize *směrnice o energetické náročnosti budov*, revize *nařízení*

o Agentuře pro spolupráci regulačních orgánů, revize *směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou*, *nařízení o trhu s elektřinou a nařízení o připravenosti na rizika v elektroenergetice*.

Do konce dubna 2017 bude v souladu se *směrnici o energetické účinnosti* aktualizován *Národní akční plán energetické účinnosti*. Tento strategický dokument popisuje legislativní a nelegislativní nástroje s jejich dílčími cíli, které mají napomoci naplnit příspěvek ČR k EU cíli energetické účinnosti do roku 2030. V rámci dokumentu bude přepočten závazek ČR pro dosažení snížení ročního prodeje energie konečným zákazníkům podle směrnice v reakci na aktualizaci dat ze strany ČSÚ⁶⁷.

Investice do energetické účinnosti z ESIF

V programovém období 2014 – 2020 jsou projekty na snížení energetické náročnosti podporovány v rámci 4 operačních programů – OP ŽP, OP PIK, IROP a OP PPR. V rámci OP PIK, konkrétně Prioritní osy 3 „Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin“ obsahuje program *ÚSPORY ENERGIE*, který je zaměřen na úsporu konečné spotřeby energie v podnikatelském sektoru. V rámci tohoto programu byla 28. listopadu 2016 byla vyhlášena II. výzva s celkovou finanční alokací 11 mld. Kč. Příjem žádostí končí v březnu 2018.

Kromě operačních programů financovaných z ESIF je na podporu realizace energeticky úsporných opatření zaměřen národní program *Nová zelená úsporám* (NZÚ) a *státní program na podporu úspor energie na období 2017 – 2021* (program *EFEKT 2*). Cílem programu *EFEKT 2* je zvýšit úspory energie díky informovanosti malých odběratelů, zvyšování kvality energetických služeb a podpory veřejného sektoru k hospodárnému nakládání s energiemi. Program *EFEKT 2* je konkrétně zaměřen na osvětovou a informační činnost, investiční akce menšího rozsahu a na pilotní projekty a podporuje realizaci opatření k hospodárnému užití energie a snížení zátěže životního prostředí se zaměřením na efektivitu vynaložených prostředků, na pilotní projekty a na poradenství a propagaci, tzv. měkká opatření. Důležitou součástí programu *EFEKT 2* je podpora snižování energetické náročnosti veřejného osvětlení v obcích a městských částech. Byl schválen celkový

⁶⁷ K aktualizaci dat ČSÚ bylo přistoupeno na základě zjištěných nepřesností ve výkazech dat.

rozpočet programu ve výši max. 150 mil. Kč ročně, tj. 750 mil. Kč na celé programové období.

V roce 2017 bude vyhlášena výzva v rámci programu zvýhodněných úvěrů ENERG na podporu dosažení úspor energie v konečné spotřebě v odvětví malého a středního podnikání. Program je jedním z pilotních projektů rozvoje finančních nástrojů v ČR a zaplní dosavadní mezeru ve financování projektů energetických úspor pro podniky působící na území Prahy. Program je financován z výnosů z prodeje emisních povolenek z roku 2014.

Zvyšování energetické účinnosti budov

Opatření zaměřená na energetickou účinnost jsou v OP ŽP 2014 – 2020 podporována z prioritní osy 5 - Energetické úspory. K 6. březnu 2017 bylo v rámci plnění SC 5.1 Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití OZE schváleno cca 470 projektů za cca 1,2 mld. Kč prostředků EU (19. výzva). V případě druhé výzvy na SC 5.1 (39. výzva) bylo přijato cca 470 projektů za cca 1,4 mld. Kč prostředků EU, u této výzvy probíhá v současné době hodnocení. V případě SC 5.2 Dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov nebyl přijat v rámci 20. výzvy žádný projekt. V obou specifických cílech budou s novými upravenými podmínkami v dubnu 2017 vyhlášeny další výzvy, a sice v SC 5.1 bude vyhlášena 70. výzva s příjmem žádostí do 29. 9. 2017 a alokací 3 mld. Kč prostředků EU a v SC 5.2 61. výzva s příjmem žádostí do 31. 10. 2019 a alokací 0,5 mld. Kč prostředků EU.

Od října 2015 probíhá v rámci *Nové zelené úsporám* příjem žádostí do 3. výzvy pro rodinné domy s kontinuálním a dlouhodobým podáváním žádostí. K 6. únoru 2017 bylo aktivních 9 060 žádostí s požadovanou výší podpory za 1 920,5 mil. Kč (proplaceno bylo 3 626 žádostí za 445,6 mil. Kč). Pro bytové domy na území hl. m. Prahy jsou v rámci 2. výzvy pro bytové domy přijímány žádosti od poloviny března 2016. Rovněž se jedná o kontinuální a dlouhodobou výzvu, kdy se předpokládá ukončení příjmu žádostí buď vyčerpáním stanovené alokace, nebo nejpozději do konce roku 2021. K 6. únoru 2017 bylo aktivních 261 žádostí s požadovanou výší podpory za 208,9 mil. Kč (proplaceno bylo 54 žádostí za 36,4 mil. Kč). Za celý program *Nová zelená úsporám* bylo k 6. únoru 2017 proplaceno celkem 10 489 žádostí za 1 524,5 mil. Kč. Dne 21. 11. 2016 byla vyhlášena 3. Výzva pro podporu výstavby bytových domů s velmi nízkou energetickou náročností, s termínem zahájení příjmu žádostí 9. 1. 2017. Jedná se o podporu výstavby nových bytových domů s velmi nízkou energetickou náročností na území ČR.

V roce 2017 bude zahájeno poskytování podpory z programu *Nová zelená úsporám* pro budovy veřejného sektoru formou posílení vlastních zdrojů žadatele u schválených žádostí podaných ve vyhlášených výzvách v rámci specifického cíle 5.1 (Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie) prioritní osy 5 (Energetické úspory) OP ŽP ve výši 45 % ze způsobilých výdajů.

VIROP je pro opatření zaměřené na zvýšení energetické účinnosti alokováno 17 mld. Kč. V rámci specifického cíle 2.5 zaměřeného na energeticky úsporná opatření v bytových domech mimo území hl. m. Prahy byly v roce 2015 a 2016 vyhlášeny dvě průběžné výzvy s alokací 4,8 mld. Kč z EFRR. V těchto výzvách bylo 9. 3. 2017 předloženo téměř 650 projektů o celkovém objemu 1,2 mld. Kč, příjem žádostí o podporu z 37. výzvy bude pokračovat do 30. 11. 2017. Poté dojde k vyhlášení nové průběžné výzvy s dotační podporou. Souběžně s touto výzvou bude poskytována také podpora prostřednictvím finančního nástroje.

Státní fond rozvoje bydlení poskytuje v programech *Panel 2013+* úvěry na modernizace bytových domů se zaměřením na snižování jejich energetické náročnosti. Vedle energetických úspor lze s podporou těchto programů provádět opravy a modernizace vedoucí ke zvyšování standardu bydlení a prodloužení životnosti bytových domů. Investiční podpora bydlení je zároveň spojena s vysokým multiplikačním efektem. Tyto programy mají podobu zvýhodněných (nízkouročných) úvěrů a mají motivační účinek k realizaci úspor energie a zároveň umožňují opakované použití finančních prostředků k podpoře dalších projektů.

Energetická efektivita v dopravě

V oblasti dopravy jsou dlouhodobě podporovány energeticky efektivnější druhy dopravy, zvyšování podílů cyklistické dopravy, alternativních paliv a infrastruktura pro alternativní paliva. V roce 2016 byl za tímto účelem aktualizován dokument *Strategie podpory logistiky z veřejných zdrojů*, který se nově bude zabývat problematikou nákladní dopravy ve větší šíři, a to v novém dokumentu *Koncepce nákladní dopravy*. V osobní dopravě je z energetického pohledu neúčinnější větší využívání veřejné dopravy, kterým se zabývá vládou schválená *Koncepce veřejné dopravy*. V této souvislosti lze uvést pozitivní trend ve vývoji přepravních výkonů zejména v železniční dopravě (za posledních 6 let nárůst o 27 % při nárůstu o cca 6 % individuální automobilové dopravy).

Problematika zvyšování podílů alternativních paliv a infrastruktury pro alternativní paliva pro silniční

dopravu je řešena ve vládou schváleném *Národním akčním plánu čisté mobility*. Opatření z tohoto koncepčního dokumentu by v dlouhodobém horizontu měla vést k postupnému snížení energetické náročnosti v dopravě, ke snížení závislosti dopravního sektoru na ropných produktech, nárůstu energetické efektivity a snížení emisí CO₂. V této souvislosti byl na začátku roku 2017 vypsán již druhý dotační program pro firmy na nákup elektromobilů a budování nabíjecích stanic. Celkem v něm může rozdělit až 150 milionů korun. Jeden subjekt bude moci získat podporu 50 tisíc až 10 milionů korun. V roce 2016 se do podobného dotačního programu přihlásilo 53 projektů, které získaly přes 39 milionů korun. Výzva je součástí programu podpory nízkouhlíkových technologií, na který je v tomto kole vyčleněno půl miliardy korun. Vedle podpory elektromobility jde o projekty na zavádění technologií pro akumulaci energie a na získávání a zpracovávání druhotných surovin. V listopadu 2016 byla také vyhlášena výzva na podporu vozidel s alternativním pohonem s alokací 100 mil. Kč pro obce, kraje a organizace jimi zřízené.

3.5.5 Životní prostředí, účinné využívání zdrojů a zemědělská politika

V oblasti životního prostředí budou v roce 2017 řešeny následující priority – kvalita ovzduší (2. vlna kotlíkových dotací, podpora eko-mobility), boj se suchem (příprava koncepce, nový program pro využívání dešťové vody), zrychlení a zjednodušení procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), ochrana klimatu (implementace *Politiky ochrany klimatu v ČR a Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu*), nakládání s odpady, odstraňování starých ekologických zátěží a související efektivní čerpání z OPŽP 2014-2020. Na evropské úrovni bude pokračovat projednávání balíku k oběhovému hospodářství a ke klimatu.

Nakládání s odpady

Během první poloviny roku 2016 byly přijaty všechny *plány odpadového hospodářství* (POH) jednotlivých krajů, které tvoří další úroveň strategických dokumentů v oblasti odpadového hospodářství ČR. Dále bylo v srpnu 2016 podepsáno trojstranné *Ujednání* ČSÚ, MŽP a ÚV ČR o vykazování produkce komunálního odpadu v ČR. Cílem je sjednocení zdroje dat o odpadovém hospodářství ČR a následně sjednocení vykazování dat do institucí EU. Ujednání, které je rozděleno na řešení realizovatelné v horizontu 3–6 měsíců a střednědobé řešení realizovatelné v horizontu 1–4 roky, projednala a schválila vláda v říjnu 2016.

Nové zákony⁶⁸ v oblasti odpadového hospodářství prošly meziresortním připomínkovým řízením a byly projednány na plénu LRV v září a počátkem listopadu 2016. Další projednávání na plénu LRV proběhlo v lednu 2017. Na základě stanoviska LRV budou zákony dopracovány. Je však třeba podotknout, že, k jejich projednání na zasedání vlády nedojde, jelikož je z důvodu nadcházejících voleb časově vyloučeno, aby současná Poslanecká sněmovna stihla zákony ještě do konce volebního období projednat. Návrhy obou zákonů budou však připraveny pro schválení vládou, která vzejde z říjnových voleb.

Připravuje se také přijetí tzv. *balíčku k oběhovému hospodářství* (*circular economy package*). V rámci tohoto balíčku dojde ke změnám šesti evropských směrnic z oblasti odpadového hospodářství. Budoucí změny jsou závislé na aktuálně probíhajícím projednávání v Radě a Evropském parlamentu, kterého se ČR aktivně účastní. Změny budou mít dopad na legislativu ČR.

Ochrana klimatu a adaptace na jeho změnu

Na národní úrovni byla připravena a dne 22. března 2017 schválena vládou *Politika ochrany klimatu v České republice* (*Politika*), která představuje strategii ČR v oblasti ochrany klimatu do roku 2030 a dlouhodobý výhled do roku 2050 v souladu s přechodem na efektivní nízkouhlíkové hospodářství. Stanovené cíle vycházejí z mezinárodních závazků ČR v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a příslušných legislativních dokumentů a strategií EU, především z klimaticko-energetického balíčku do roku 2020 a nového rámce pro klima a energetiku do roku 2030. Prodloužení horizontu *Politiky* do roku 2050 je nezbytné z toho důvodu, aby tento dokument mohl rovněž plnit funkci národní nízkouhlíkové strategie v souladu s požadavky *Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu* a vykazování v rámci *nařízení EU č. 525/2013*.

Dne 16. ledna 2017 schválila vláda svým usnesením č. 34 *Národní akční plán adaptace na změnu klimatu* (dále také „Akční plán“), který je implementačním dokumentem *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR* (2015, dále také „Adaptační strategie ČR“). *Akční plán* rozpracovává opatření uvedená v *Adaptační strategii ČR* do konkrétních úkolů, kterým přiřazuje gesci, termíny plnění, relevanci opatření k jednotlivým projevům změny klimatu a zdroje financování. *Akční plán* obsahuje 33 specifických cílů a 1 průřezový cíl věnovaný

⁶⁸ Konkrétně se jedná o zákony: zákon o odpadech a zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností.

vzdělávání, výchově a osvětě. Jednotlivé cíle jsou naplňovány 52 prioritními opatřeními, resp. 160 prioritními úkoly. Z důvodu významných mezisektorových přesahů jednotlivých projevů změny klimatu a potřeby meziresortní spolupráce při předcházení či řešení jejích negativních dopadů je *Akční plán* strukturován podle hlavních projevů změny klimatu na území ČR: dlouhodobé sucho, povodně a přívalové povodně, zvyšování teplot, extrémní meteorologické jevy (vydatné srážky, extrémně vysoké teploty, extrémní vítr) a přírodní požáry. V rámci jednotlivých kapitol jsou pak identifikovány klíčové sektory postižené daným projevem změny klimatu a popsány hlavní dopady, zranitelnost a rizika. Adaptační opatření jsou finančně podporována řadou fondů a programů EU (OP ŽP, PRV – *Program rozvoje venkova*, IROP, *Program LIFE*, Finanční mechanismy EHP a Norska) a národních programů (např. *POPFK - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny*, *PPK – Program péče o krajinu*, *NPŽP – Národní program životní prostředí*).

Snižování rizika povodní a dopadů sucha

Zásadní bude pro ČR další snižování rizika povodní především v oblastech s významným povodňovým rizikem. Za tímto účelem bude ČR nadále uplatňovat zásady a cíle ze schválených *plánů pro zvládnutí povodňových rizik*⁶⁹ a podporovat realizaci obecných opatření nestavebního charakteru a také přírodně blízkých a technických protipovodňových opatření uvedených v rámci těchto plánovacích dokumentů. Zároveň bude probíhat další plánovací cyklus dle *povodňové směrnice*. V souladu s požadavky této směrnice bude tedy v roce 2017 provedena aktualizace předběžného vyhodnocení povodňových rizik a aktualizace vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem (*tento plánovací cyklus končí v roce 2021 schválením aktualizace plánů pro zvládnutí povodňových rizik*).

Klíčovou oblastí je pro ČR i problematika sucha a jeho dopadů. V roce 2017 bude nařízení vlády stanovující minimální zůstatkové průtoky připraveno a předloženo ke schválení. Další návrhy ke zmírnění rizika sucha budou zahrnuty do návrhu *Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR* s využitím realizovaných opatření. Tento návrh bude předložen do vlády v polovině roku 2017. Byla vytvořena pracovní skupina ze zástupců MŽP a MZe za účelem novely vodního zákona, která bude obsahovat právní úpravu situací spjatých s obdobím sucha.

V rámci OP ŽP jsou podporovány projekty napomáhající řešit problémy v oblasti sucha v ČR, konkrétně v rámci prioritní osy 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní (PO 1) a Prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu (PO 4). V rámci PO 1 jsou např. podporovány projekty výstavby a dostavby přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody či hospodaření se srážkovými vodami. V rámci PO 4 je možné podpořit v souvislosti s problematikou sucha např. budování či obnovu malých vodních nádrží, tůní a mokřadů, revitalizace vodních toků a niv, přírodně blízká opatření cílená na zpomalení povrchového odtoku vody (travní pásy, průlehy), obnova mezí či remízů apod.

Ochrana ovzduší

Zlepšování kvality ovzduší je v OP ŽP podporováno z prioritní osy 2 - Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech. Programy zlepšování kvality ovzduší byly vydány v první polovině roku 2016. *Novela zákona o ochraně ovzduší* nabyla účinnosti v lednu 2017. V této souvislosti je připravována také výzva do *Národního programu ŽP*, v rámci které se bude podporovat vytvoření pracovních míst na úrovni obcí s rozšířenou působností pro zpracování a realizaci *místního akčního plánu ke zlepšení kvality ovzduší*.

Politika druhotných surovin ČR

V roce 2017 budou probíhat další významné činnosti v rámci implementace *Politiky druhotných surovin ČR*. Do vlády bude v termínu do 30. dubna 2017 společně předloženo souhrnné vyhodnocení úkolů za období 2015 – 2016 stanovených v *Akčním plánu na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích substitucí primárních zdrojů druhotnými surovinami a též 13 nových úkolů pro období 2017 -2018*. Pokračování v plnění některých časově i odborně náročných úkolů z minulého období bude probíhat i v tomto roce. Zejména se jedná o přípravu *návrhu vyhlášky o vedlejších produktech a neodpadech ve stavebnictví*, ke kterému byl ustaven pracovní tým složený ze zástupců státní správy, podnikatelských subjektů, kontrolních orgánů a akademické obce s cílem nastavit takové podmínky, aby se zvýšilo využívání těchto produktů a zároveň byla zajištěna ochrana životního prostředí a zdraví. Realizací 13 nových úkolů obsažených v *Akčním plánu implementace Politiky druhotných surovin ČR pro období 2017 – 2018* se přispěje k naplňování strategických cílů *Politiky druhotných surovin ČR*, a připraví se tak podmínky pro postupný přechod ČR k oběhovému hospodářství. Takto nastavená strategie je plně v souladu s *Akčním plánem EU pro oběhové hospodářství*.

⁶⁹ Usnesení vlády ČR č. 1082 ze dne 21. 12. 2015.

Politika nerostných surovin ČR

Opatření v oblasti nerostných surovin se týká aktualizace materiálu *Surovinová politika ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů*, s ambicí vytvořit koherentní strategii pro období následujících 15 let, která vytyčí mantinely pro využívání nerostných surovin, jak z domácích, tak i ze zahraničních zdrojů. Do návrhu nové státní surovinové politiky jsou implementovány principy evropské integrované strategie *Raw Materials Initiative*, na jejíž přípravě se ČR aktivně podílela. Surovinová politika je aktualizována rovněž ve vazbě na přijetí nové *Státní energetické koncepce* (2015), protože musí vytvořit reálné předpoklady a surovinové zázemí pro její naplnění. Materiál byl v únoru 2016 projednán vládou. Poté byl veřejným výběrovým řízením vybrán zpracovatel SEA a ten ve spolupráci s MPO a MŽP rozeslal materiál *Surovinová politika ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů* k připomínkám⁷⁰. Na základě došlých připomínek bylo dne 22. 3. 2017 vydáno Stanovisko podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí k *návrhu koncepce Surovinové politiky*. Materiál bude nyní rozeslán do zkráceného mezirezortního připomínkového řízení a předložen vládě ke konečnému schválení s předpokládaným termínem schválení do konce května 2017.

Zemědělská politika

V průběhu roku 2017 bude probíhat implementace Strategie resortu 2030 s cílem řešit stanovené priority, mezi něž patří například otázka půdy, sucha, eroze, používání pesticidů, dobrých životních podmínek zvířat nebo zvyšování kvality produkce a konkurenceschopnosti.

V roce 2017 bude probíhat implementace většiny programových opatření, včetně spuštění nových příjmů žádostí. Na jaře 2017 proběhne již 4. kolo příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova. Podporovány budou investice do zemědělských, lesnických i potravinářských podniků, inovace a na projekty spolupráce. Jedná se o opatření Předávání znalostí a informační akce, Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů, Spolupráce a operaci Lesnická infrastruktura.

V průběhu dubna a května 2017 bude probíhat příjem žádostí o podpory v celkové výši 23 mld. Kč a to prostřednictvím jednotné žádosti 2017 pro přímé platby, tj. jednotnou platbu na plochu, greening, mladého zemědělce, dobrovolnou podporu vázanou na

produkcí citlivých komodit (ovoce, zelenina, brambory, cukrová řepa, chmel, bílkovinné plodiny, produkce mléka, telata masného typu, ovce a kozy), a také přechodnou vnitrostátní podporu. Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., na základě kterého jsou upraveny podmínky vyplácení podpor, bylo částečně novelizováno nařízením vlády č. 423/2016 Sb. s účinností od 1. 1. 2017.

Zároveň budou přijímány žádosti o podpory pro opatření Agroenvironmentálně-klimatické opatření, Ekologické zemědělství, Natura 2000 na zemědělské půdě, Platby pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, Dobré životní podmínky zvířat a Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů. Bude probíhat také kontinuální příjem žádostí v rámci opatření Zalesňování a zakládání lesů a u operace Pozemkové úpravy. V roce 2017 proběhne i podzimní kolová výzva (5. kolo), v rámci které budou podpořeny opatření Investice do hmotného majetku, Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů a Spolupráce.

⁷⁰ Podle zákona č. 100/2001 Sb.

4 Pokrok v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020

Tabulka 1: Přehled plnění kvantitativních cílů strategie Evropa 2020

Oblast	Národní cíl	Referenční hodnota (referenční rok)	Aktuální stav plnění (k jakému období)
Zaměstnanost	Zvýšení celkové míry zaměstnanosti osob ve věku 20–64 let na 75 %	70,4 % (2010)	77,0 % (3Q 2016)
	Zvýšení míry zaměstnanosti žen (20–64 let) na 65 %	60,9 % (2010)	68,7 % (3Q 2016)
	Zvýšení míry zaměstnanosti starších osob (55–64 let) na 55 %	46,5 % (2010)	59,0 % (3Q 2016)
	Snížení míry nezaměstnanosti mladých osob (15–24 let) o třetinu proti roku 2010	18,3 % (2010)	11,4 % (3Q 2016)
	Snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0–2) o čtvrtinu proti roku 2010	25 % (2010)	20,3 % (3Q 2016)
Chudoba a sociální vyloučení	Snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou o 100 000 osob oproti roku 2008	1566 tis. (2008)	1444 tis. (2015), tedy snížení o 122 tis.
Vzdělávání	Snížení počtu osob předčasně odcházejících ze vzdělávání na 5,5 %	4,9 % (2010)	6,7 % (2016, provisional)
	Dosáhnout ve věkové kategorii od 30 do 34 let alespoň 32 % podílu obyvatelstva s terciárním vzděláním	20,4 % (2010)	31,9 % (2016, provisional)
Výzkum, vývoj a inovace	Dosáhnout úrovně veřejných výdajů na vědu, výzkum, vývoj a inovace v ČR ve výši 1 % HDP	0,62 % (2010)	0,93 % (2015)
Klimaticko-energetická politika	Snížení emisí skleníkových plynů - maximální přípustný nárůst emisí mimo systém EU ETS 9 %	+1,3 % (2005)	-7,2 % (2014)
	Zvýšení podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie (13 %) a podíl obnovitelných zdrojů v dopravě (10 %)	6 % (2005) a 0,5 % (2005)	15,07 % (2015) a 6,45 % (2015)
	Zvyšování energetické účinnosti - úspora 50,67 PJ (14,08 TWh) na konečné spotřebě energie	(2014)	6,9 PJ k 31. 10. 2016

Zdroj: Eurostat, ČSÚ

4.1 Zaměstnanost

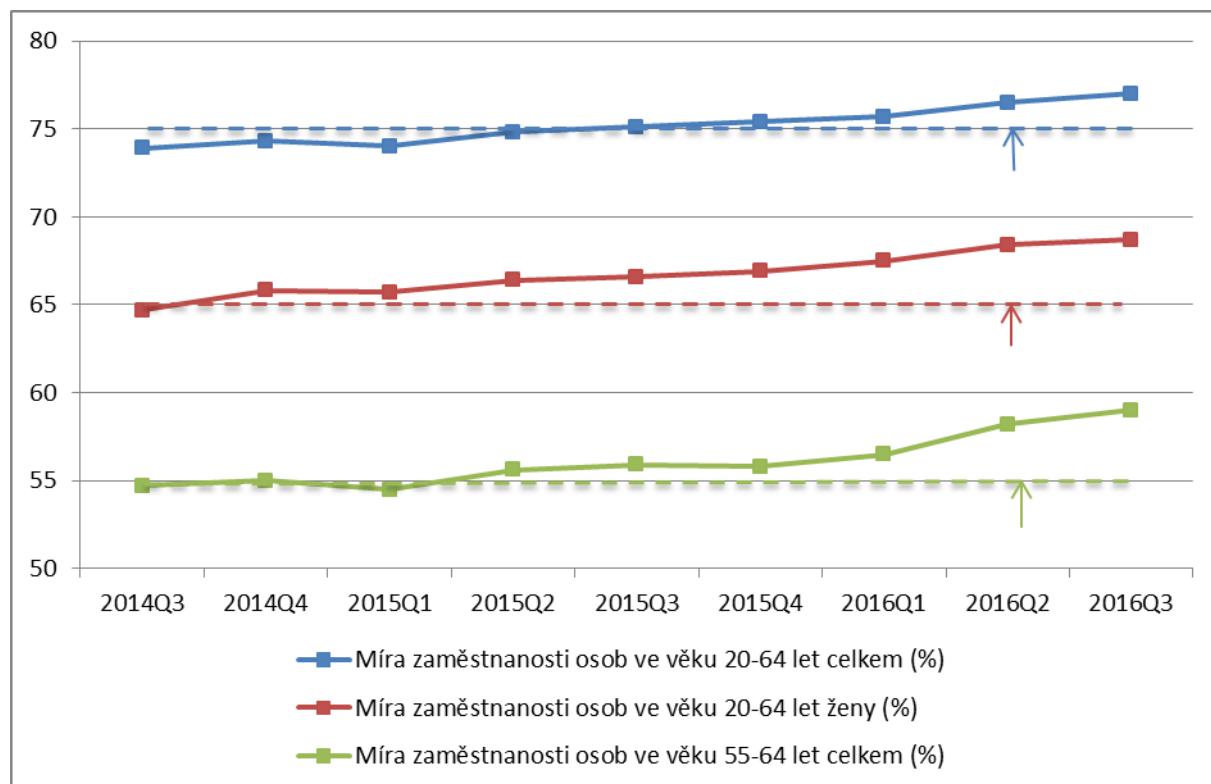
V roce 2016 se ČR dařilo díky pozitivnímu ekonomickému vývoji a účinným zásahům služeb zaměstnanosti naplňovat národní cíle zaměstnanosti téměř ve všech dílčích ukazatelích. V roce 2016 pokračoval významný růst poptávky po pracovní síle, v jehož důsledku se trh práce v ČR pohybuje na hranici až pod hranici přirozené míry nezaměstnanosti. Nicméně i nadále však existují skupiny osob, kterým je nutné na trhu práce věnovat zvýšenou pozornost a odstraňovat také strukturální nedostatky trhu práce.

Ze zásahů ze strany státu je třeba uvést prodloužení věku odchodu do důchodu, které přispívá k růstu zaměstnanosti starších věkových skupin. Aktivní politiky zaměstnanosti se mimo jiné zaměřují na zaměstnanost mladých a osob s nízkou kvalifikací a také zaměstnanost žen je podporována například skrze vytváření zařízení péče o dítě. Podle posledních známých údajů Eurostatu za 3. čtvrtletí 2016 se míra zaměstnanosti (MZ) obyvatelstva ve věku 20 - 64 let meziročně zvýšila (o 1,9 p. b.) na 77,0 %, a to především díky rostoucí zaměstnanosti žen a starších pracovníků. MZ žen ve stejném věku vzrostla (o 2,1 p. b.) na 68,7 %, MZ ve věkové skupině 55 - 64 let vzrostla (o 3,1 p. b.) na 59,0 %. Nad úrovní cílů jsou tedy momentálně všechny tři ukazatele zaměstnanosti.

V souvislosti s hlavními cíli *Strategie* se projevila potřeba snížení vysoké míry nezaměstnanosti některých skupin obyvatel. Proto do národních cílů České republiky byl zařazen cíl snížení míry nezaměstnanosti (MN) mladých osob (15 – 24 let) o třetinu (na 12,2 %) a snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0 - 2 klasifikace vzdělání) o čtvrtinu (na 18,8 %) oproti roku 2010. MN mladých do 25 let se ve 3. čtvrtletí 2016 meziročně snížila (o 1,5 p. b.) na 11,4 %. Nachází se pod stanoveným národním cílem. MN osob s nízkou kvalifikací poklesla (o 1,6 p. b.) na 20,3 %, ke stanovenému cíli se nepatrně přiblížila.

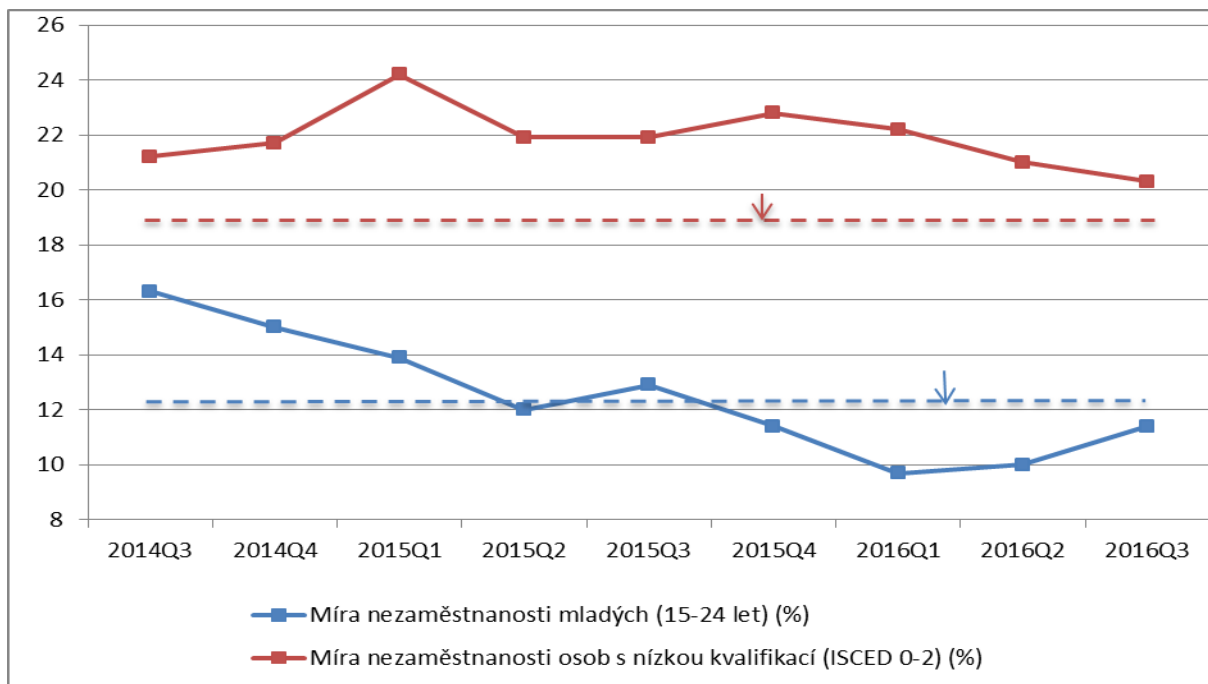
Národní cíle politiky zaměstnanosti se v roce 2016 tedy nepodařilo naplnit pouze v případě osob s nízkou kvalifikací, nicméně i u této skupiny došlo k rapidnímu poklesu míry nezaměstnanosti. Důvodem vysoké nezaměstnanosti této skupiny je rovněž její relativně nízké zastoupení v populaci, neboť je z trhu práce snadno vytěsněna početnějšími skupinami osob s vyšší kvalifikací a to i při relativním dostatku volných pracovních míst.

Graf 1: Míra zaměstnanosti celkem, žen a starších osob

Zdroj: Eurostat

Graf 2: Míra nezaměstnanosti mladých a osob s nízkou kvalifikací

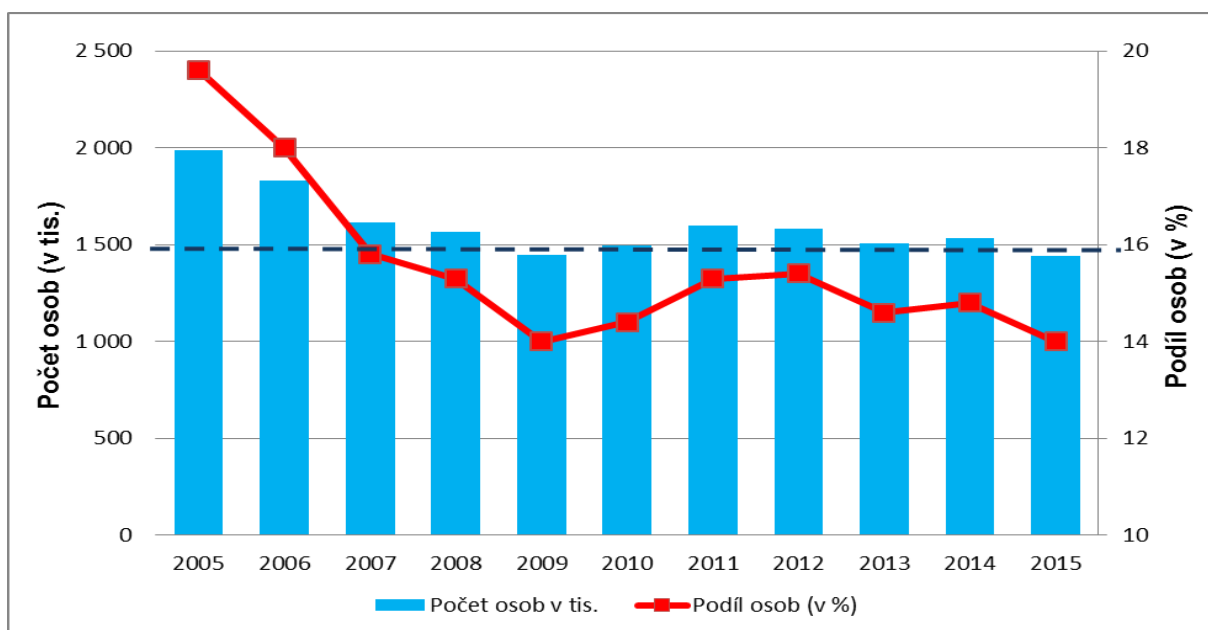
Zdroj: Eurostat

4.2 Chudoba a sociální vyloučení

Podle posledních srovnatelných údajů Eurostatu došlo v roce 2015 oproti roku 2008 ke snížení míry ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením o 1,3 p.b. na 14,0 %, což představovalo cca 1 444

tisíc osob. Podíl osob ohrožených chudobou je v ČR nejnižší ze všech zemí EU. Dlouhodobý vývoj ukazatele míry ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením je patrný z následujícího grafu.

Graf 3: Osoby ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením

Zdroj: Eurostat

Míra ohrožení příjmovou chudobou se mezi roky 2014 a 2015 nezměnila a zůstala na úrovni 9,7 %. Příjmovou chudobou bylo v roce 2015 v ČR ohroženo 1 006 tisíc osob (o 4 tisíce více než v roce 2014). I v tomto ukazateli ČR dosahuje nejlepších výsledků z celé EU.

V roce 2015 byly chudobou ohroženy častěji ženy (11,0 % všech žen) než muži (8,5 % všech mužů). Nejvíce byly chudobou i nadále ohroženy osoby v domácnostech nezaměstnaných (48,7 % osob z těchto rodin), jejichž počet od roku 2010 (40,6 %) poměrně výrazně vzrostl následkem zvýšení dlouhodobé nezaměstnanosti, a v neúplných rodinách (34,4 % osob z těchto rodin). Obrat v předchozím trendu snižování míry ohrožení příjmovou chudobou u nezaměstnaných osob nastal již v roce 2010 v důsledku zpomalení růstu příjmů domácností (počínaje rokem 2009) v souvislosti s dopady světové finanční krize.

Naopak míra materiální deprivace v celé populaci se v roce 2015 ve srovnání s rokem 2014 snížila o 1,1 procentního bodu a dosáhla 5,6 % s tím, že se i nadále objevují větší rozdíly v její koncentraci, zejména v členění podle jednotlivých typů domácností. Ukazatel míry ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením za rok 2015 klesl z 14,8 % na 14,0 %. Vývoj chudoby a sociálního vyloučení v České republice v letech 2008 – 2015 je detailněji patrný z níže uvedené tabulky.

V souvislosti s dosavadním vývojem v oblasti chudoby a sociálního vyloučení se jeví jako reálné udržení nového ambicióznějšího cíle ČR v rámci strategie *Evropa 2020* (snížení počtu osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením o 100 tis. osob). V roce 2015 byl ve srovnání s rokem 2008 snížen počet osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou o 122 tisíc.

Tabulka 2: Chudoba v České republice (osoby ohrožené chudobou v letech 2008 – 2015 v %)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
AROPE (míra ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením)	15,3	14,0	14,4	15,3	15,4	14,6	14,8	14,0
AROP (míra ohrožení chudobou)	9,0	8,6	9,0	9,8	9,6	8,6	9,7	9,7
MD (materiální deprivace)	6,8	6,1	6,2	6,1	6,6	6,6	6,7	5,6
JOBLESS (domácnosti s nízkou pracovní intenzitou)	7,2	6,0	6,4	6,6	6,8	6,9	7,6	6,8

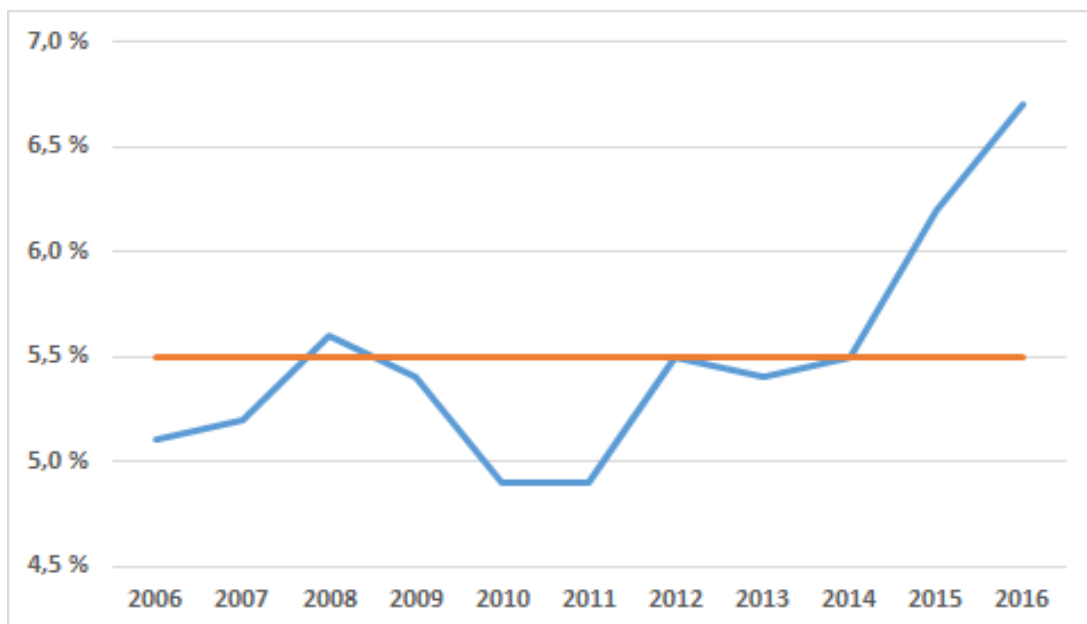
Zdroj: Eurostat

4.3 Vzdělávání

Národní cíl podílu osob předčasně odcházejících ze vzdělávání (5,5 % z věkové skupiny 18–24 let) byl dosažen v roce 2014. V posledních letech se projevuje zhoršování indikátoru s významným nárůstem, v roce 2015 na hodnotu 6,2 % a v roce 2016 až na hodnotu 6,7 %. Změna je často připisována zavedení institutu státních maturit, jehož vliv lze vysledovat na údajích od roku 2012, po němž se projevila nárůst počtu předčasných odchodů o zhruba 0,5 p. b. Hodnota za rok 2016 potvrzuje, že tento nárůst není pouze přechodným jevem, byť je třeba počkat na výsledky za další roky, s ohledem na možnost pokusu

o opakované složení maturitní zkoušky v následujících pěti letech, případně dokončení vzdělání v jednodušším studijním programu. Zlepšení situace může přinést implementaci kombinovaných vzdělávacích programů, které by kromě maturity umožňovaly studentům získat rovněž i výuční list, což by znamenalo získání kvalifikace i v případě neúspěchu u maturitní zkoušky. Nicméně je také třeba zohlednit i určitou míru nepřesnosti danou metodikou sledování údaje (hodnoty jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil).

Graf 4: Vývoj podílu osob ve věku 18–24 let, které dosáhly maximálně základního vzdělání a zároveň nejsou ve vzdělávání, v letech 2006–2016

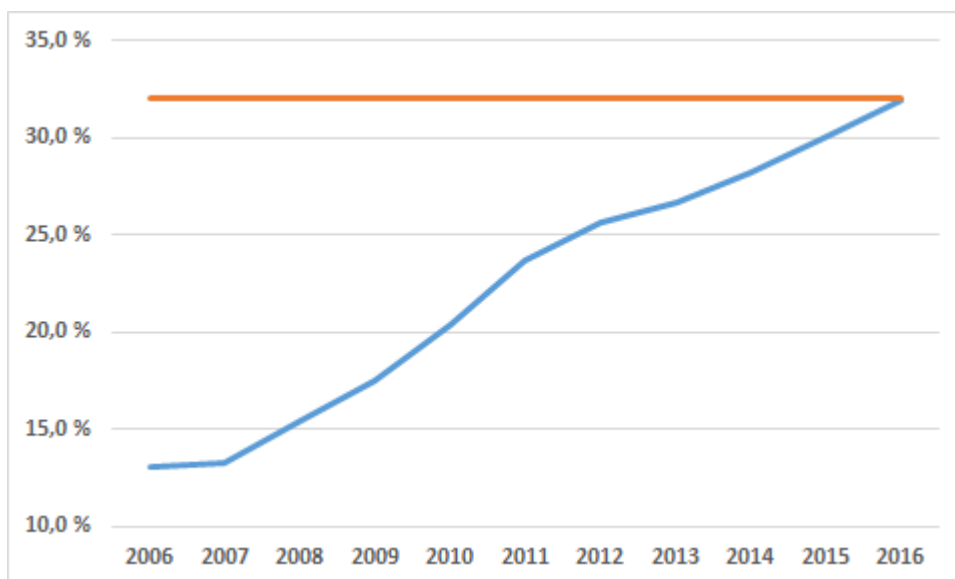

Zdroj: Eurostat, Labour Force Survey

Z vývoje hodnot ukazatele podílu obyvatelstva ve věku 30–34 let s terciárním vzděláním je jasné, že národní cíl bude dosažen ještě před rokem 2020 (pravděpodobně v roce 2017). Průměrný věk prvního absolvování v terciárním systému je v ČR pod hranicí 25 let, proto absolventi, kteří budou v roce 2020 ve věku 30–34 let již většinou terciárním vzděláním prošli.

Expanze vysokoškolského systému v ČR po roce 2000 uvolnila přístup k vysokoškolskému vzdělávání značné části mladé populace. Z dostupných dat vyplývá, že do terciárního systému vstoupí přes 50 % osob z generací narozených po roce 1989, český terciární systém se tedy v první dekádě tohoto tisíciletí změnil z masového na univerzální.

Graf 5: Vývoj podílu osob ve věku 30–34 let, které dosáhly terciárního vzdělání, v letech 2006–2015

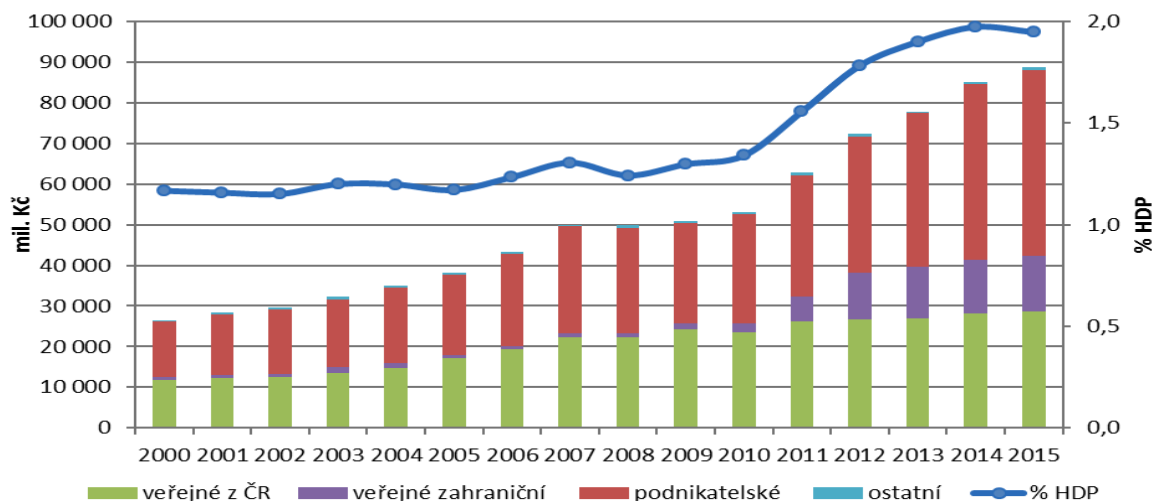
Zdroj: Eurostat, Labour Force Survey

4.4 Výzkum, vývoj a inovace

Národního cíle v podobě veřejných výdajů na VaVal na úrovni 1 % HDP v roce 2020 bude pravděpodobně dosaženo za významného přispění ESIF, jejichž očekávaný podíl v roce 2020 bude činit přibližně 0,3 % HDP. Po roce 2023 lze očekávat pokles veřejných výdajů na VaVal z důvodu ukončení programového

období ESIF, potenciál ke zvýšení celkových výdajů představují podnikatelské zdroje, na jejichž růst je třeba se zaměřit. ČR by měla v roce 2024 dosáhnout cílové hodnoty tohoto poměru 2:1 ve prospěch podnikatelských výdajů na VaVal.

Graf 6: Celkové výdaje na výzkum a vývoj

Zdroj: Eurostat

4.5 Klimaticko-energetická politika

Emise skleníkových plynů

ČR předpokládá, že své závazky vůči strategii *Evropa 2020* v oblasti energeticko-klimatických cílů bude plnit bez nutnosti přijímat nová opatření. V červenci 2016 zveřejnila EK návrh nařízení o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021-2030, který pro ČR stanovuje cíl snížení emisí skleníkových plynů, které nespádají do systému EU ETS, o 14 % mezi roky 2005 a 2030. Pro EU ETS kde platí celounijní cíl snížení emisí o 21 % do roku 2020 a o 43 % do roku 2030 oproti referenčnímu roku 2005. Mezi roky 2014 a 2015 došlo ke snížení emisí zařízení v EU ETS pouze o 65 tis. t CO₂ekv., což souvisí především s příznivým hospodářským vývojem. V období 2005–2015 emise zařízení v EU ETS poklesly o 19,2 %.

Obnovitelné zdroje energie a energetická účinnost

ČR pokračuje v implementaci aktualizované *Státní energetické koncepce* z května 2015, která podporuje plnění cílů v oblasti OZE a energetické účinnosti,

jejímž cílem je dosažení jejich podílu na výrobě elektřiny na úrovni nejméně 18 %. Dlouhodobě stabilní a udržitelné podmínky podpory výroby energie z OZE jsou nastaveny prostřednictvím *Národního akčního plánu ČR pro energii z OZE (NAP)*, jehož aktualizace byla schválena v lednu 2016. Ten předpokládá v roce 2020 dosažení 15,3 % podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie a 10 % podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě v dopravě. Dílčí cíl stanovený v dokumentu NAP pro podíl OZE na hrubé konečné spotřebě pro rok 2015 na úrovni 12,7 % je možné označit za překročený – podle dostupných aktuálních údajů⁷¹ dosáhl v uvedeném roce 2015 podíl OZE na hrubé konečné spotřebě energie 15,1 %. Podíl OZE v sektoru dopravy odpovídal v roce 2015 úrovni 6,45 % (dílčí cíl činil 6,5 %).

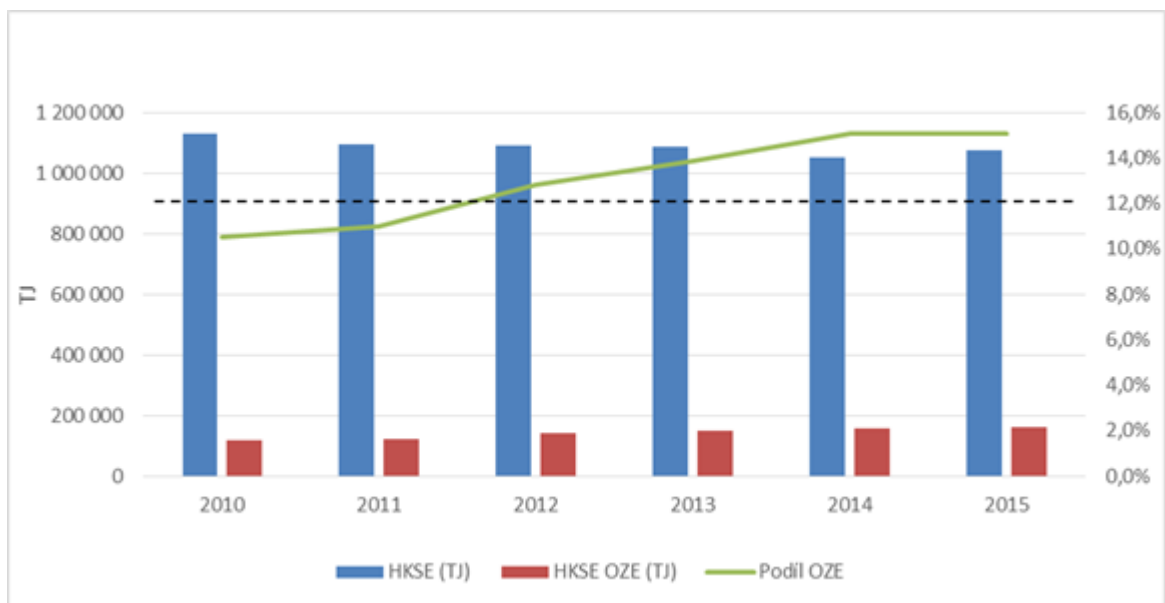
Další regulační nástroje jsou zavedeny v zákoně o podporovaných zdrojích energie. V září 2015 požádala ČR o notifikaci pro podporu výroby elektrické

⁷¹ Jedná se o předběžné finální hodnoty dle metodiky SHARES před schválením Eurostatem, Eurostat – SHARES, aktualizované ke dni 28. 2. 2017.

energie ve vodních elektrárnách s instalovanou kapacitou do 10 MW i po roce 2015 a podporu provozní výroby tepla z OZE pro výrobní s instalovaným výkonem do 500 kW využívající bioplyn. V srpnu 2016 byly tyto notifikace schváleny Evropskou komisí. V listopadu 2016 schválila Evropská komise notifikaci podpory výroby elektřiny z OZE v zařízeních uvedených do provozu v letech

2006-2012. V březnu 2017 Evropská komise schválila notifikaci podpory zařízení pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, uvedených do provozu v období od 1. ledna 2016. V dubnu až květnu 2017 se očekává schválení Evropské komise notifikace podpory zařízení pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, uvedených do provozu v období 2013-2015.

Graf 7: Vývoj podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie (HKSE)

Zdroj: Eurostat

5 Evropské strukturální a investiční fondy

5.1 Provázanost ESIF s doporučeními Rady EU

Specifická doporučení Rady tvoří významnou součást politiky soudržnosti. V roce 2014 byly přímo zohledněny ve věcném nastavení podpory politiky soudržnosti v ČR pro programové období 2014–2020. Nastavení věcného zaměření podpory jak v *Dohodě o partnerství*, tak i v OP se rovněž jeví jako dostatečně široké i vůči Doporučením za roky 2015 a 2016.

V roce 2016 ČR obdržela tři Doporučení, z nichž dvě obsahovala témata řešitelná prostřednictvím víceletých investic spadajících do oblasti působení ESI fondů. Pro oblast posílení řízení výzkumu a vývoje byla identifikována vazba na OP VVV (PO 1). K usnadnění propojení akademické sféry se sférou podnikatelskou přispívají OP VVV (PO 1), OP PPR (PO 1), OP PIK (PO 1) a PRV. Atraktivita učitelského povolání je zvyšována prostřednictvím OP VVV (PO 3). Ke zvyšování začlenění znevýhodněných dětí (včetně romských) do vzdělávání v rámci běžných škol a předškolního vzdělávání přispívají OP VVV (PO 3) a OP PPR (PO 4). Překážky, které brání větší účasti nedostatečně zastoupených skupin (zejména žen) jsou odstraňovány prostřednictvím OP Z (PO 1), IROP (PO 2) a PPR (PO 4). Zvýšení dostupnosti elektronické veřejné správy je naplňováno OP Z (PO 4) a IROP (PO 3).

5.2 Provázanost ESIF s národními cíli v rámci strategie Evropa 2020

ESI fondy představují podstatný zdroj finančních prostředků pro naplňování národních cílů strategie *Evropa 2020*. Ve všech uvedených prioritních osách již došlo k vyhlášení výzev a řada projektů již zahájila fyzickou

realizaci, přesto nelze vzhledem ke stavu implementace prozatím určit míru příspěvu operačních programů k naplňování národních cílů strategie *Evropa 2020*. Vyhodnocení příspěvku k naplňování strategie *Evropa 2020* bude probíhat v návaznosti na průběh realizovaných intervencí. Následující tabulka uvádí, které operační programy a které prioritní osy přispívají svým zaměřením k naplňování cílů strategie *Evropa 2020*.

Za účelem efektivnějšího naplňování národních cílů je v první polovině roku 2017 plánováno předložení oficiální žádosti EK ke změně limitace alokace velkých podniků v prioritní ose 1 OP PIK (Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace) a prioritní ose 3 OP PIK (Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin).

Současně byl pro zajištění větší provázanosti ESIF s národními cíli v rámci strategie *Evropa 2020* vytvořen systémový projekt na ÚV ČR pro vyhodnocení relevantnosti jednotlivých projektových opatření právě z hlediska cílů strategie *Evropa 2020*. Projekt byl zahájen na konci roku 2016 a současně byl stanoven jeho harmonogram, který počítá s konečným výstupem v dubnu 2018 a 2019 v podobě vyhodnocení příspěvku ESIF k národním cílům strategie *Evropa 2020*. Toto vyhodnocení pak bude následně zapracováno do *Zprávy o pokroku* v roce 2019. V projektu bude použita makro i mikro ekonomická modelace. Makro modelace má za účel zjištění dopadů ESIF na ekonomiku a společnost celkově či na její agregované skupiny, zatímco mikro ekonomická modelace umožní odhadovat či sledovat dopady v rámci menších regionů, konkrétnější typologie domácností či jednotlivých skupin. Projekt tak bude moci sloužit nejen k vyhodnocení minulých či stávajících programových období, ale i jako nástroj hodnocení komplexních dopadů ESIF na celou řadu ekonomických a sociálních indikátorů.

Tabulka 3: Konzistence mezi národními cíli strategie Evropa 2020 a jednotlivými operačními programy 2017-2020

Národní cíl	Operační program
Zvýšení celkové míry zaměstnanosti osob ve věku 20–64 let na 75 %	OP Z (PO 1) OP PPR (PO 4) PRV (PU 6)
Zvýšení míry zaměstnanosti žen (20–64 let) na 65 %	OP Z (PO 1) OP PPR (PO 4) PRV (PU 6)
Zvýšení míry zaměstnanosti starších osob (55–64 let) na 55 %	OP Z (PO 1) OP PPR (PO 4) PRV (PU 6)
Snížení míry nezaměstnanosti mladých osob (15–24 let) o třetinu proti roku 2010	OP Z (PO 1) OP PPR (PO 4) PRV (PU 6)
Snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0–2) o čtvrtinu proti roku 2010	OP Z (PO 1) OP PPR (PO 4) PRV (PU 6)
Snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou o 100 000 osob oproti roku 2008	OP Z (PO 2) IROP (PO 2) OP PPR (PO 3) PRV (PU 6)
Snížení počtu osob předčasně odcházejících ze vzdělávání na 5,5 %	OP VVV (PO 2, PO 3) IROP (PO 2) OP PPR (PO 4)
Dosáhnout ve věkové kategorii od 30 do 34 let alespoň 32 % podílu obyvatelstva s terciárním vzděláním	OP VVV (PO 2)
Dosáhnout úrovně veřejných výdajů na vědu, výzkum, vývoj a inovace v ČR ve výši 1 % HDP	OP PIK (PO 1) OP VVV (PO 1) OP PPR (PO 1)
Snížení emisí skleníkových plynů - maximální přípustný nárůst emisí mimo systém EU ETS 9 %	OP PIK (PO 3) OP ŽP (PO 2, PO 5) OP D (PO 1) IROP (PO 1, PO 2) OP PPR (PO 2) PRV (PU 5) OP R (PU 2, PU 5)
Zvýšení podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie (13 %) a podíl obnovitelných zdrojů v dopravě (10 %)	OP PIK (PO 3) OP ŽP (PO 2, PO 5) OP D (PO 1) IROP (PO 1, PO 2) OP PPR (PO 2) PRV (PU 5)
Zvyšování energetické účinnosti - úspora 50,67 PJ na konečné spotřebě energie	OP PIK (PO 3) OP ŽP (PO 2, PO 5) OP D (PO 1) IROP (PO 1, PO 2) OP PPR (PO 2) PRV (PU 5) OP R (PU 2, PU 5)

Zdroj: MMR

6 Seznam příloh

6.1 Příloha 1: Přehled strategických a koncepčních dokumentů vlády souvisejících s NPR

Níže je uveden přehled důležitých strategických a koncepčních dokumentů vlády souvisejících s NPR. Informace o vybraných schválených dokumentech jsou k dispozici také v Databázi strategií, která je celostátním informačním systémem strategických, koncepčních a dílčích programových dokumentů. Materiály jsou do systému vkládány a rozpracovávány jednotlivými gestory.

Kapitola NPR	Název dokumentu	Stav přípravy	Gestor
Průřezové dokumenty	Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR (16. 1. 2017 aktualizace)	Schváleno	ÚV
	Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020	Schváleno	MMR
3.2 Rozpočtová politika, fiskální rámec a dlouhodobá fiskální udržitelnost	Konvergenční program ČR 2017	V přípravě	MF
	Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí – duben 2017	V přípravě	MF
	Makroekonomická predikce ČR – duben 2017	Publikována	MF
	Státní rozpočet pro rok 2018 a jeho střednědobý výhled pro roky 2019 – 2020	V přípravě	MF
	Národní strategie Zdraví 2020	Schváleno	MZd
	Národní strategie elektronického zdravotnictví	V přípravě	MZd
3.3 Trh práce, sociální politika a vzdělávání	Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020	Schváleno	MPSV
	Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce	Schváleno	MPSV
	Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020	Schváleno	MPSV
	Akční plán Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-2020	Schváleno	MPSV
	Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020	Schváleno	ÚV
	Strategie digitální gramotnosti ČR na období 2015 – 2020	Schváleno	MPSV
	Akční plán Strategie digitální gramotnosti České republiky na období let 2015 až 2020	Schváleno	MPSV
	Koncepce sociálního bydlení ČR 2015 -2025	Schváleno	MPSV
	Koncepce bydlení ČR do roku 2020	Schváleno	MMR
	Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020	Schváleno	MPSV
	Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2016-2025	Schváleno	MPSV
	Akční plán rozvoje sociálních služeb na období let 2017 a 2018	Schváleno	MPSV
	Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017	Schváleno	MPSV
	Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	Schváleno	MŠMT
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (2015-2020)	Schváleno	MŠMT	

	Akční plán inkluzivního vzdělávání 2016 - 2018	Schváleno	MŠMT
	Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020	Schváleno	MŠMT
	Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016 – 2020	Schváleno	MŠMT
	Strategie romské integrace do roku 2020	Schváleno	ÚV
	Rámec rozvoje vysokého školství do roku 2020	Schváleno	MŠMT
	Strategie migrační politiky České republiky	Schváleno	MV
	Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu	Schváleno	MV
3.4 Opatření na podporu konkurenceschopnosti	Akční plán podpory malých a středních podnikatelů na rok 2017	V přípravě	MPO
	Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období 2014–2020	Schváleno	MPO
	Aktualizovaný Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v ČR	Schváleno	MPO
	Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017	Schváleno	ÚV
	Akční plán boje s korupcí na rok 2017	Schváleno	ÚV
	Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2016 až 2018	Schváleno	ÚV
	Strategie rozvoje ICT služeb veřejné správy a její opatření na zefektivnění ICT služeb	Schváleno	MV
	Strategický rámec Národního cloud computingu – eGovernment cloud ČR	Schváleno	MV
	Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020, vyhodnocení efektivity fungování a návrh dalšího postupu využívání elektronických tržišť veřejné správy a návrh povinného používání NEN	Schváleno	MMR
	Politika architektury a stavební kultury České republiky	Schváleno	MMR
	Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020 (Aktualizace 12/2016)	Schváleno	MV
	Implementační plány Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020	Schváleno	MV
	Exportní strategie České republiky pro období 2012 až 2020	Schváleno	MPO
	Strategie rozvoje zemského digitálního televizního vysílání	Schváleno	MPO
	Národní plán rozvoje sítí nové generace	Schváleno	MPO
	Akční plán pro rozvoj digitálního trhu	Schváleno	ÚV
3.5 Dlouhodobý růst a investice	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	Schváleno	MMR
	Akční plán strategie regionálního rozvoje ČR 2017-2018	Schváleno	MMR
	Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje	Schváleno	MMR
	Národní dokument k územní dimenzi	Schváleno	MMR
	Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050	Schváleno	MD

Dopravní sektorové strategie	Schváleno (aktualizace v přípravě)	MD
Koncepce veřejné dopravy	Schváleno	MD
Akční plán rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050)	Schváleno	MD
Implementační plán k Akčnímu plánu rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050)	Schváleno	MD
Národní akční plán čisté mobility	Schváleno	MPO (MD, MŽP)
Akční plán rozvoje ITS	Schváleno	MD
Koncepce letecké dopravy pro období let 2016 až 2020	Schváleno	MD
Koncepce vodní dopravy	V přípravě ⁷²	MD
Koncepce nákladní dopravy pro období 2017-2023 s výhledem do roku 2030	Schváleno	MD
Národní strategie bezpečnosti silničního provozu	Schváleno	MD
Národní kosmický plán 2014–2019	Schváleno	MD
Národní akční plán energetické účinnosti ČR – aktualizace 2016	Schváleno	MPO
Aktualizace Státní energetické koncepce ČR 2010-2030	Schváleno	MPO
Aktualizace Národního akčního plánu ČR pro energii z obnovitelných zdrojů (2012–2020)	Schváleno	MPO
Akční plán na podporu zvyšování soběstačnosti ČR v surovinových zdrojích náhradou primárních zdrojů druhotnými	Schváleno	MPO
Politika druhotných surovin ČR	Schváleno	MPO
Surovinová politika ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů	V přípravě ⁷³	MPO
Priority spotřebitelské politiky (2015–2020)	Schváleno	MPO
Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR	Schváleno	MŽP
Národní program snižování emisí České republiky	Schváleno	MŽP
Plány pro zvládání povodňových rizik	Schváleno	MŽP, MZe
Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR	V přípravě ⁷⁴	MŽP, MZe
Státní politika životního prostředí ČR 2012 – 2020	Schváleno	MŽP
Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR	Schváleno	MŽP

⁷² Předpokládaný termín předložení 6/2017

⁷³ Materiál byl vládou vzat na vědomí v únoru 2016 usnesením č. 77, kterým vláda současně uložila zpracovat k materiálu posouzení SEA. Po ukončení procesu SEA bude materiál předložen vládě ke schválení.

⁷⁴ Předpokládaný termín schválení 6/2017.

	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu	Schváleno	MŽP
	Politika ochrany klimatu v ČR	Schváleno	MŽP
	Národní plány povodí	Schváleno	MZe, MŽP
	Programy zlepšování kvality ovzduší	Schváleno	MŽP
	Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024	Schváleno	MŽP
	Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody	Schváleno	MZe, MŽP
	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 - 2020 s výhledem do roku 2025	Schváleno	ÚV
	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie)	Schváleno	ÚV
	Cestovní mapa ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace pro léta 2016 až 2022	schváleno	MŠMT
	Akční plán mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji a internacionalizace prostředí výzkumu a vývoje v ČR na léta 2017-2020	schváleno	MŠMT
	Akční plán pro rozvoj lidských zdrojů a genderové rovnosti ve výzkumu a vývoji	v přípravě	MŠMT
	Politika územního rozvoje České republiky, ve znění aktualizace č. 1	Schváleno	MMR